

ΙΖ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΙΖ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
3-7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2018 • ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ

Τεύχος Περιλήψεων

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

Εταιρεία Μελετών
Νοτιοανατολικής Αττικής

Περιφέρεια
Ανατολικής Αττικής

Δήμος
Μαρκοπούλου

Πίνακας Περιεχομένων

0	Προοίμιο – Εισαγωγή.....	6
0.1	Συντομογραφίες.....	6
1	Περιλήψεις Εισηγήσεων	7
1.0	Έναρξη Συνεδρίου - Υποδοχή & Χαιρετισμοί {Σ-00}	7
1.1	Αρχαιολογία - Πολιτιστική Ανάπτυξη {Σ-01}.....	8
1.1.1	Η Σημασία του Γήινου Ανάγλυφου στην Ανάπτυξη της Κατοίκησης στον Μυρρινούντα.....	9
1.1.2	Ανοιχτό Μουσείο στο Μαρκόπουλο Μεσογαίας: Ένα ανοιχτό πεδίο πολιτισμικής και κοινωνικής αειφορίας	10
1.2	Αρχαιολογία (1) {Σ-02}	11
1.2.1	Η Πρωτοελλαδική ΙΙΙ, Μεσοελλαδική και Υστεροελλαδική κεραμική από τη Μεταλλευτική Στοά 3 στο Θορικό.....	12
1.2.2	Εγκατάσταση της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού στο Πικέρμι.....	13
1.2.3	Εγκατάσταση Μέσης Εποχής του Χαλκού στην Κάντζα Παλλήνης: Η ΜΕ Ταφή και τα Ευρήματα από τους Λάγκους Πέριξ Αυτής.....	13
1.2.4	Η Συστηματική Ανασκαφή στη θέση Άγιος Νικόλαος Πάλλων.....	14
1.2.5	Το Οδικό Δίκτυο του Αρχαίου Δήμου των Αιξωνίδων Αλών.....	15
1.2.6	Οι Σφραγιδόλιθοι «Ταξιδεύουν». Από την Εγγύς Ανατολή και την Αίγυπτο έως το Ιερό της Άρτεμης στη Βραυρώνα	16
1.3	Αρχαιολογία (2) {Σ-03}	17
1.3.1	Η Τοπογραφία του Αρχαίου Δήμου Αναγυρούντος.....	18
1.3.2	Αρχαία Ανάφλυστος- Σύγχρονη Ανάβυσσος: Η συνάντησή τους μέσω δύο τεχνικών έργων 18	
1.3.3	Οι Αρχαιότητες της πόλης της Παιανίας από την Λήθη στην Επιφάνεια	19
1.3.4	Στοιχεία Περί των Μεταλλείων του Λαυρείου κατά τους Προϊστορικούς Χρόνους.....	20
1.3.5	Λειτουργία και Τεχνολογία των Αρχαίων Καμίνων της Λαυρεωτικής υπό το φως των Ανασκαφών, των Αρχαίων Απεικονίσεων και Κειμένων.....	21
1.4	Αρχαιολογία (3) {Σ-04}	22
1.4.1	Έκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ μνήματα εἰσίν...: Ένα Σταυροδρόμι, ένα Τρίστρατο και Νεκροταφεία 23	
1.4.2	Παλαιά και Νέα Στοιχεία για τον Αρχαίο Δήμο του Σφηττού	23
1.4.3	Ανασκαφή και Έρευνα Αρχαίου Δημοσίου Κτηρίου από τη θέση Μετόχι (βόρεια του Πύργου Βραυρώνας)	24
1.4.4	Μια Πρώτη Παρουσίαση των Νέων Αρχαιολογικών Θέσεων “Περί την Πηγή του Γέρακα”25	

1.4.5	Η Διαχρονία στα Αττικά Έθιμα του Γάμου	25
1.4.6	Μία Πρώτη Παρουσίαση των Ευρημάτων ενός Λάκκου- Αποθέτη που Εντοπίστηκε στην Περιοχή των Γλυκών Νερών	26
1.5	Αρχαιολογία (4) {Σ-05}	27
1.5.1	Μαρτυρίες Λατρευτικής Δραστηριότητας στο Δήμο Τειθρασίων»	28
1.5.2	Πέντε Χρόνια Έρευνας στον Χώρο του λεγόμενου Ρωμαϊκού Βαλανείου της Ραφήνας	28
1.5.3	Νέα Οικιστικά Κατάλοιπα από την Κλασική έως την Βυζαντινή Εποχή στην Περιοχή του Αγίου Ραφαήλ, Κορωπίου	29
1.5.4	Αρχαιολογικές Υποθέσεις από την Περιοχή των Σπάτων μέσα από Αρχαιακά Τεκμήρια του 19ου και 20ού αιώνα	30
1.5.5	Πτυχές της Αττικής Κεραμικής (6ος – 4ος αι. π.Χ.) μέσα από Αγγεία Αρχαίων Νεκροταφείων στην Παιανία και το Κορωπί: Εργαστήρια και Ζωγράφοι, Εικονογραφία, Σχήματα....	30
1.6	Προστασία και Ανάδειξη Μνημείων {Σ-06}	32
1.6.1	Ο ναός του Αγίου Παντελεήμονα στην Παιανία.....	33
1.6.2	Ο Άγιος Γεώργιος στην Βυζαντινή Μνημειακή Τέχνη της Μεσογαίας.....	33
1.6.3	Μελέτη και Επεμβάσεις Προστασίας - Συντήρησης στον Αρχαιολογικό Χώρο του Τύμβου των Πλαταιών	34
1.6.4	Ο ναός του Αγίου Γεωργίου στο Καδί Μαρκοπούλου, ένα “γνωστό – άγνωστο” μνημείο .	35
1.6.5	Αρχαία Γλυπτά και Επιγραφές σε Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά Μνημεία της Περιοχής Μαρκοπούλου.....	35
1.6.6	Ακολουθώντας τον Χρωστήρα του Τεχνίτη και Αποκαλύπτοντας την Τεχνική της Διακόσμησης των Ξύλινων Ευρημάτων της Βραυρώνας.....	36
1.6.7	Η Βιομηχανική Αρχαιολογία στην «Υπηρεσία του Πολιτιστικού Τουρισμού» - Το Παράδειγμα του Λαυρίου. Η Δύναμη και η Δυναμική της Πόλης.....	37
1.7	Ιστορία Θρησκειών {Σ-07}	41
1.7.1	Αιγύπτιοι Θεοί στον Μαραθώνα	42
1.7.2	Αρκετία και Αρρηφόρια: Μυητικές Τελετουργίες Ωρίμανσης των Νέων Κοριτσιών στην Αττική	42
1.7.3	Τειθράσιες Γοργόνες, Λατρείες και Θρησκευτικά Αρχέτυπα στον Δήμο του Τείθρα.	43
1.8	Ιστορία (1) {Σ-08}	45
1.8.1	Η Ελληνική και η Γερμανική Δικογραφία για τα Εγκλήματα των Γερμανικών Στρατευμάτων στο Κορωπί, στις 9 Οκτωβρίου 1944.....	46
1.8.2	Οι Πρώτες Σχολικές Εγκαταστάσεις στα Μεσόγεια { Σ-08: 10-06-2018 13:20 / Ε-30}	46
1.8.3	Οι Τριγλιανοί της Ραφήνας. Ιστορική και Εκκλησιαστική Επισκόπηση.....	47
1.8.4	Μικρασιάτες πρόσφυγες – Σαρακατσάνοι ποιμένες – Ευβοιώτες λιγνιτωρύχοι της Ραφήνας: συμπτώσεις και αποκλίσεις σε αφηγήσεις κατοίκων πρώτης και δεύτερης γενιάς	48

1.9 Κοινωνική Ανθρωπολογία-Ιστορία-Αρχειακή Έρευνα {Σ-09}	49
1.9.1 Ταξινόμηση Αρχείου Αναγκαστικού Συνεταιρισμού Μαρκόπουλου ΜΑΡΚΟ.....	50
1.9.2 Η Δημιουργία της Ταυτότητας του Μαρκοπουλιώτη στη Διαχρονία μέσα από τη Λειτουργία του ΜΑΡΚΟ.....	51
1.9.3 Πρόσφυγες στη Ραφήνα και Παράλληλες Ταυτότητες.....	51
1.9.4 "Ντόπιοι" και "ξένοι" στην κοινωνία της Ραφήνας. Μια ανθρωπολογική προσέγγιση.	52
1.9.5 Ταυτότητες σε διαπραγμάτευση: Αφηγήσεις εντοπιότητας στο Δήμο Μαρκοπούλου	53
1.9.6 Σύγκριση Αποτελεσμάτων – Συμπεράσματα.....	53
1.10 Ιστορική-Γεωχωρική Έρευνα {Σ-10}	55
1.10.1 Κινητικότητα και Μετακινήσεις Πληθυσμού Προς και Από την Ανατολική Αττική από τον 11ο έως τον 20ο Αιώνα	56
1.10.2 Διάσπαρτα ιστορικά στοιχεία για τη ΝΑ Αττική από τις οθωμανικές πηγές	56
1.10.3 Ανακατατάξεις στο Ιδιοκτησιακό Καθεστώς στο Μαρκόπουλο Μεσογείων μέχρι τον 18ο αιώνα	57
1.10.4 Μεταφορά των Υπαίθριων Παραγωγικών Εγκαταστάσεων εντός Οικισμού από τον 18 αι. στην Ευρύτερη Περιοχή του Μαρκοπούλου Μεσογείων.....	58
1.10.5 Η Οικιστική Συγκρότηση της Πόλης των Σπάτων.....	58
1.11 Ιστορία (2) {Σ-11}	60
1.11.1 Κερατέα - Λαύριο 1864-1866: Νέα Στοιχεία για τη Διένεξη Σερπιέρι - Δημάρχου Λουκά Π. Αθανασίου.....	61
1.11.2 Από τον Δήμο Λαυρίου στον Δήμο Λαυρεωτικής – Μια Ιστορική Αναδρομή (1835 – 1891)	62
1.11.3 Το Έργο των Γάλλων Μηχανικών HUET και GEYLER στο Λαύριο	62
1.11.4 Η Φοίτηση των Κοριτσιών στα Ελληνικά Σχολεία της Κερατέας και Λαυρίου	63
1.11.5 Αρμένιοι Πρόσφυγες στη Λαυρεωτική	64
1.12 Κοινωνιολογία-Λαογραφία {Σ-12}	65
1.12.1 Το Λαύριο σαν Πόλος Εγκατάστασης Ανθρώπινου Δυναμικού Κυρίως Μεταναστών και Προσφύγων Διαχρονικά	66
1.12.2 Γεώργιος Παχύς, μια Πολυσχιδής Προσωπικότητα που Πρωτοστάτησε στον Οικονομικό, Κοινωνικό και Πολιτικό Βίο της Ελλάδας το β' μισό του 19ου αιώνα [Σ-12: 10-07-2018 12:40 / Ε-27]	67
1.12.3 Δομές Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο Αλλοδαπών στην Ελλάδα-Συγκριτική Προσέγγιση με Υπόλοιπες Ευρωπαϊκές Χώρες	68
1.13 Περιβάλλον {Σ-13}.....	69
1.13.1 Προοπτική Σχεδιασμού Για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Αποθέματα Βιόσφαιρας του Προγράμματος ΜΑΒ/UNESCO για την Νοτιοανατολική Αττική	71

1.13.2	Αυθεντικότητα Οίνων: Τεκμηρίωση και Νέες Προοπτικές	71
1.13.3	Παρακολούθηση Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης Περιοχής Λιμένων	72
1.13.4	Γλυκείς Οίνοι μετά από την Θερμική Επεξεργασία Γλεύκους πριν τη Ζύμωση, από την Ποικιλία Σαββατιανό	72
1.13.5	Προτεραιότητες για την Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και του Τοπίου στις Προστατευόμενες Περιοχές Natura 2000 της Νότιας Αττικής	73
1.13.6	Περιβαλλοντικά και Οικονομικά Οφέλη από την Παραγωγή και Εφαρμογή Εδαφοβελτιωτικών Προερχόμενων από τα Βιοαποικοδομήσιμα Απόβλητα του Δήμου Βούλας-Βάρης-Βουλιαγμένης.....	74
1.13.7	Θέσεις και Αντιθέσεις σχετικά με την Εγκατάσταση Μονάδων Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από την Θερμική Κατεργασία Στερεών και Άλλων Αποβλήτων στην Περιοχή της Νοτιοανατολικής Αττικής	75
1.14	Ανάπτυξη {Σ-14}.....	76
1.14.1	Το Εθνικό Κτηματολόγιο στα Μεσόγεια και τις Γειτονικές Περιοχές από το 1995 μέχρι το 2018. Οι Διεκδικήσεις Κλήρων Ακτημόνων και Άλλων Εκτάσεων	77
1.14.2	Πρωτογενής Παραγωγή και Αειφόρος Ανάπτυξη στην Περιοχή της Νοτιοανατολικής Αττικής: ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΓΗΣ ΧΩΡΙΣ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ.....	77
1.14.3	Ελληνικοί ΠΟΠ και ΠΓΕ οίνοι. Η Θέση του Κρασιού στην Ελληνική Κοινωνία.....	78
1.15	Συμπεράσματα και Κλείσιμο Συνεδρίου {Σ-15}.....	79
2	Χορηγοί	81

0 Προοίμιο – Εισαγωγή

0.1 Συντομογραφίες

Συντομογραφία	Επεξήγηση / Ορισμός
1η ΕΒΑ	1η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. Παλαιά ονομασία των Εφορειών με αρμοδιότητα τις Βυζαντινές αρχαιότητες. Τώρα (2018) έχουν καταργηθεί και συγχωνευτεί με τις Εφορείες Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων (ΕΠΚΑ) ανά γεωγραφική περιοχή. Περισσότερες πληροφορίες για τη δομή & οργάνωση των Εφορειών στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού (www.culture.gr).
DEA	DIPLOME des ETUDES APPROFONDUES (Δίπλωμα Εμπεριστατωμένων Σπουδών)
ΕΜΕΝΑ	Εταιρεία Μελετών Νοτιοανατολικής Αττικής, φορέας που διοργανώνει το Συνέδριο (ΙΖ ΕΣΝΑ). Περισσότερες πληροφορίες στο www.emena.gr .
IBM	International Business Machines
Msc	Master of Science
ΓΕΜΛ	Γαλλική Εταιρεία Μεταλλίων Λαυρίου
ΔΠΜΣ ΕΜΠ	Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στο ΕΜΠ
ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος	Εθνικό Κέντρο Ερευνών Φυσικών Επιστημών - "Δημόκριτος"
ΕΚΠΑ	Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
ΕΜΠ	Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο
ΕΤΕ	Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
ΕΦΑΑΝΑΤ	Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής
ΕΦΑΔΥΑΤ	Εφορεία Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής
ΕΦΑΠΝ	Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιώς & Νήσων
ΙΖ ΕΣΝΑ	17ο Επιστημονικό Συνέδριο Νοτιοανατολικής Αττικής, που διοργανώνεται από την Εταιρεία Μελετών Νοτιοανατολικής Αττικής (ΕΜΕΝΑ).
ΥΠΠΟΑ	Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού
ΕΕΓΕΠ	Ελληνικό Εθνικό Γραφείο Εγκλημάτων Πολέμου, βλ. εισήγηση Ε-38, "Η Ελληνική και η Γερμανική Δικογραφία για τα Εγκλήματα των Γερμανικών Στρατευμάτων στο Κορωπί, στις 9 Οκτωβρίου 1944»"
ΒΒΒ	Δήμος Βούλας, Βάρης, Βουλιαγμένης

1 Περιλήψεις Εισηγήσεων

Περιλήψεις των Εισηγήσεων με τη σειρά που θα παρουσιαστούν στο Συνέδριο (ανά Συνεδρία)

1.0 Έναρξη Συνεδρίου - Υποδοχή & Χαιρετισμοί {Σ-00}

Τετάρτη	17:00	S	Έναρξη Συνεδρίου - Υποδοχή & Χαιρετισμοί
03-10-2018			Νικόλαος Παπαγιαννάκος, Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ, DEA Γεωγραφίας -Χωροταξίας, Πρόεδρος Εταιρείας Μελετών ΝΑ Αττικής (ΕΜΕΝΑ)
	17:10		Υποδοχή προσκεκλημένων
	17:30		Καλωσόρισμα – σύντομη αναφορά στην Εταιρεία Μελετών Ν.Α. Αττικής από τον Πρόεδρο της Εταιρείας Νικόλαο Παπαγιαννάκο.
	17:50		Χαιρετισμός Δημάρχου Μαρκοπούλου, κ. Σωτήρη Μεθενίτη
	18:00		Χαιρετισμός από τον Αντιπεριφερειάρχη Ανατολικής Αττικής και ιδρυτικό μέλος της Ε.ΜΕ.Ν.Α, κ. Πέτρο Φιλίππου-Αγγέλου
	18:10		Εναρξη εργασιών από "Επίσημο Προσκεκλημένο"
	18:20		
	18:40		Σύντομη αναφορά στην προσωπικότητα του π. Ιωάννη Ηλία, στη μνήμη του οποίου αφιερώνεται το ΙΖ ΕΣΝΑ από τον θεολόγο Νικόλαο Λαδά.

1.1 Αρχαιολογία - Πολιτιστική Ανάπτυξη {Σ-01}

Τετάρτη	19:10	Σ-01	Αρχαιολογία - Πολιτιστική Ανάπτυξη
03-10-2018	19:10	Π	Προεδρείο: Ελένη Ανδρίκου, Δρ Αρχαιολόγος, Διευθύντρια, ΕΦΑΑΝΑΤ - Όλγα Κακαβογιάννη
		Ο	Μαίρη Γκικάκη, Δρ. Αρχαιολόγος
			Όλγα Κακαβογιάννη, Αρχαιολόγος, Επίτιμη Έφορος Αρχαιοτήτων
			Ανδρέας Τσάτσαρης, Δρ Αγρονόμος-Τοπογράφος, Αναπληρωτής Καθηγητής Γεωχωρικής Έρευνας και Τεχνολογίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
	19:10	Ε	Η Σημασία του Γήινου Ανάγλυφου στην Ανάπτυξη της Κατοίκησης στον Μυρρινούντα
		Ο	Αναστασία Λαζαρίδου, Δρ Αρχαιολόγος, Διευθύντρια, Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, ΥΠΠΟΑ
	19:30	Ε	Ανοιχτό Μουσείο στο Μαρκόπουλο Μεσογαίας: Ένα ανοιχτό πεδίο πολιτισμικής και κοινωνικής αειφορίας
	20:00	Σ	Συζήτηση
	20:15	Δ	Μικρή Δεξίωση Καλωσορίσματος
	21:00		Κλείσιμο Ημέρας

1.1.1 Η Σημασία του Γήινου Ανάγλυφου στην Ανάπτυξη της Κατοίκησης στον Μυρρινούντα

Μαίρη Γκικάκη, Δρ. Αρχαιολόγος

Όλγα Κακαβογιάννη, Αρχαιολόγος, Επίτιμη Έφορος Αρχαιοτήτων

Ανδρέας Τσάτσαρης, Δρ Αγρονόμος-Τοπογράφος, Αναπληρωτής Καθηγητής Γεωχωρικής Έρευνας και Τεχνολογίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Η Σημασία του Γήινου Ανάγλυφου στην Ανάπτυξη της Κατοίκησης στον Μυρρινούντα

Σ-01: 03-10-2018 19:10 / E-10

Χάρη στις έρευνες των αρχαιολόγων της Β΄ Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων κατά τα έτη 1999 έως 2004 και με αφορμή τα Ολυμπιακά Έργα η μικρή κοιλάδα της Μερέντας αποτελεί σήμερα έναν από τους καλύτερα ερευνημένους Αττικούς Δήμους που σώζονται από την αρχαιότητα και ταυτίζεται με σιγουριά με τον Δήμο του Μυρρινούντα.

Ο εξαιρετικός σε ποσότητα και ποιότητα όγκος πληροφοριών όμως, όπως προέκυψε από τις διαδικασίες αυτές, η ανάγκη για την αποτελεσματική αξιοποίηση του υλικού αυτού και η αναγνώριση της σημασίας της χωρικής συνιστώσας, έθεσαν τις βάσεις για τη συνέργεια της Αρχαιολογίας και της επιστήμης της Γεωγραφικής Πληροφορίας.

Στην ΙΣΤ΄ Επιστημονική Συνάντηση Νοτιοανατολικής Αττικής, που πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2015 στο Λαύριο, η ερευνητική μας ομάδα παρουσίασε προγραμματικά τους στόχους της αρχαιο-χωρικής μελέτης για τον Αττικό Δήμο του Μυρρινούντα.

Στη συνήθη παράμετρο της ανθρώπινης πορείας μέσα στο χρόνο, που παραδοσιακά θέτει η αρχαιολογία, η μελέτη της ομάδας θα ερχόταν να προσθέσει πλέον την σχέση του ανθρώπου με το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον, δηλαδή με τον χώρο, όπως γίνεται αντιληπτός τόσο μετά από τα αποτελέσματά των διεργασιών της φύσης όσο και ως συνέπεια των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Μέσα στα πλαίσια της ανθρωποκεντρικής θέωσης του σχεδιασμού των οικισμών τέθηκαν οι στόχοι, που περιλαμβάνουν τη διερεύνηση της σημασίας του χώρου στο θέμα της γένεσης του Δήμου, του καθορισμού της «επικράτειας» του και των δικτύων επικοινωνίας του, και της ανάδειξης της σημασίας της θέσης των ιερών και των κέντρων λατρείας του.

Πιο αναλυτικά, στο επίκεντρο των προσπαθειών ήταν η ανάπτυξη βασικών γνωστικών εργαλείων για τους μηχανισμούς, που οδήγησαν στην διαχρονική κατοίκηση της κοινότητας (του Δήμου δηλαδή του Μυρρινούντα) ή – με άλλα λόγια – η εξέταση της συγκρότησης και της ανάπτυξής της, αλλά και της διάλυσης και της παρακμής της αντίστοιχα. Μέσα από τις τεχνολογίες της Επιστήμης της Γεωγραφικής Πληροφορίας και της Χαρτογραφίας κατέστη εφικτή η επεξεργασία και παρουσίαση των αρχαιολογικών πληροφοριών σε σχέση με το γεωγραφικό τους περιβάλλον.

Πράγματι, λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στον χώρο των Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών και την αξιοποίηση τους στην Αρχαιολογία σε διεθνές επίπεδο, θα παρουσιασθούν τα στοιχεία της βάσης αρχαιο-χωρικών δεδομένων η οποία συγκροτήθηκε και αναπτύχθηκε στο Ερευνητικό

Εργαστήριο Γεωχωρικής Τεχνολογίας του (νεοσύστατου) Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Εκτός από την καταγραφή και αρχειοθέτηση των Αρχαιολογικών Θέσεων της περιοχής, που αποτελεί μία εκ των ουκ άνευ διαδικασία, η μεθοδολογία αναπτύχθηκε λαμβάνοντας ως κύρια παράμετρο το γήινο ανάγλυφο της περιοχής, το οποίο παίζει καθοριστικό ρόλο στα κριτήρια επιλογής θέσεων, χωροταξίας και μνημειακότητας αλλά και αποκλεισμού και απομόνωσης ή αντίθετα προσέγγισης και επικοινωνίας, όπως προκύπτουν από τη μελέτη των δικτύων. Από την παραπάνω ανάλυση προέκυψαν σημαντικά στοιχεία για τον ρόλο του γήινου αναγλύφου ιδιαίτερα στη φάση της μεγαλύτερης ανάπτυξης του Δήμου (5ος-3ος αι. π.Χ).

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν συμβάλλουν αποφασιστικά στη μελέτη των κοινωνικο-οικονομικών δομών του Δήμου του Μυρρινούτα και δίνουν νέες απαντήσεις σε ζητήματα της «Αττικής Αρχαιολογίας».

1.1.2 Ανοιχτό Μουσείο στο Μαρκόπουλο Μεσογαίας: Ένα ανοιχτό πεδίο πολιτισμικής και κοινωνικής αειφορίας

Αναστασία Λαζαρίδου, Δρ Αρχαιολόγος, Διευθύντρια, Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων
Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, ΥΠΠΟΑ

Ανοιχτό Μουσείο στο Μαρκόπουλο Μεσογαίας: Ένα ανοιχτό πεδίο πολιτισμικής και κοινωνικής αειφορίας

[Σ-01: 03-10-2018 19:30/E-62]

1.2 Αρχαιολογία (1) {Σ-02}

Σημ.: Ο επιστημονικός τομέας Αρχαιολογία περιλαμβάνει τέσσερις (4) συνεδρίες (Σ-02, Σ-03, Σ-04 & Σ-05) με τίτλο Αρχαιολογία(1), Αρχαιολογία(2), Αρχαιολογία(3) και Αρχαιολογία(4).

Πέμπτη	17:00	Σ-02	Αρχαιολογία (1)
04-10-2018	17:00	Π	Προεδρείο: Κερασία Ντούνη, Δρ Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ - Βασιλική Σκαράκη, Δρ Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
		Ο	Μαργαρίτα Νάζου, Αρχαιολόγος, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Βέλγιο (Université Catholique de Louvain)
	17:00	Ε	Η Πρωτοελλαδική ΙΙΙ, Μεσοελλαδική και Υστεροελλαδική Κεραμική από τη Μεταλλευτική Στοά 3 στο Θορικό[1.2.1]
	17:40	Ο	Ευάγγελος Νικολόπουλος, Δρ Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	17:20	Ε	Εγκατάσταση της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού στο Πικέρμι
		Ο	Αθηνά-Μαρία Ρωμανίδου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	17:40	Ε	Εγκατάσταση Μέσης Εποχής του Χαλκού στην Κάντζα Παλλήνης: Η ΜΕ Ταφή και τα Ευρήματα από τους Λάκκους Πέριξ Αυτής
			Άννα-Μαρία Αναγνωστοπούλου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ
		Ο	Μαίρη Γιαμαλίδη, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ
			Ευτυχία Λυγκούρη-Τόλια, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ
			Ιουλία Λουρεντζάτου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ
			Κορνηλία Νταϊφά, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ
	18:00	Ε	Η Συστηματική Ανασκαφή στη θέση Άγιος Νικόλαος Πάλλων
		Ο	Μαίρη Γιαμαλίδη, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ
	18:20	Ε	Το Οδικό Δίκτυο του Αρχαίου Δήμου των Αιωνίδων Αλών
		Ο	Βασιλική Σκαράκη, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	18:40	Ε	Οι Σφραγιδόλιθοι «Ταξιδεύουν». Από την Εγγύς Ανατολή και την Αίγυπτο έως το Ιερό της Άρτεμης στη Βραυρώνα
	19:00	Σ	Συζήτηση
	19:10	Δ	Διάλειμα

1.2.1 Η Πρωτοελλαδική ΙΙΙ, Μεσοελλαδική και Υστεροελλαδική κεραμική από τη Μεταλλευτική Στοά 3 στο Θορικό

Μαργαρίτα Νάζου, Αρχαιολόγος, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια στο Βέλγιο
(Université Catholique de Louvain)

Η Πρωτοελλαδική ΙΙΙ, Μεσοελλαδική και Υστεροελλαδική κεραμική από τη Μεταλλευτική Στοά 3 στο Θορικό

Σ-02: 10-04-2018 17:00 / Ε-47

Η ανακοίνωση θα παρουσιάσει για πρώτη φορά τα αποτελέσματα της μελέτης της Πρωτοελλαδικής ΙΙΙ, Μεσοελλαδικής και Υστεροελλαδικής κεραμικής από τη Μεταλλευτική Στοά 3, που βρίσκεται στο Θορικό, στα δυτικά του θεάτρου. Προηγούμενες έρευνες από τις Paule Spitaels και Penelope Mountjoy παρουσίασαν επιλεκτικά κεραμική της ΠΕ ΙΙΙ και των ΥΕ ΙΙΙ Β2 και ΥΕ ΙΙΙΓ περιόδων. Ωστόσο, υπάρχουν και περισσότερα ΠΕ ΙΙΙ, ΜΕ και ΥΕ όστρακα από τη Στοά που αξίζει να μελετηθούν περαιτέρω για να διευκρινιστεί η χρονολόγηση του συνόλου της προϊστορικής κεραμικής. Σε προηγούμενη συνάντηση της ΕΜΕΝΑ (ΙΔ') είχε παρουσιαστεί το υλικό που χρονολογείται στην Ύστερη και Τελική Νεολιθική καθώς και στις Πρωτοελλαδικές Ι και ΙΙ περιόδους. Εκεί, είχε συζητηθεί η ερμηνεία της παρουσίας της κεραμικής των πρώιμων προϊστορικών φάσεων σε σχέση με την έναρξη της εξόρυξης του μεταλλεύματος στο Θορικό. Τα ερωτήματα που εγείρει η μελέτη των ύστερων προϊστορικών φάσεων είναι διαφορετικής φύσεως. Ξεκινώντας από τη μακροσκοπική μελέτη των πηλών, μπορούμε να κάνουμε παρατηρήσεις για πιθανά τοπικά προϊόντα και εισαγωγές. Επίσης, το σχηματολόγιο συμπεριλαμβάνει πέραν από τα αγγεία πόσης που έχουν παρουσιαστεί ήδη από την Mountjoy και πολλά αποθηκευτικά και μαγειρικά αγγεία, που αν και είναι δυσκολότερο να χρονολογηθούν με ακρίβεια μας προσφέρουν στοιχεία για τις δραστηριότητες των κατοίκων του Θορικού και εγείρουν ερωτήματα σχετικά με το αν θα μπορούσαν να έχουν χρησιμοποιηθεί από τους μεταλλευτές. Ιδιαίτερα η παρουσία γκρίζας μινυακής κεραμικής καθώς και άλλων μεσοελλαδικών σχημάτων έρχεται να προσθέσει στις γνώσεις μας για το Μεσοελλαδικό Θορικό, που διαφαίνεται να είναι σημαντικός σύμφωνα και με τα πρώτα αποτελέσματα της μελέτης της προϊστορικής κεραμικής από την επιφανειακή έρευνα της Βελγικής Σχολής (2010-2015) και τη μελέτη του υλικού των παλιών ανασκαφών του Στάη από τον Ν. Παπαδημητρίου. Τέλος, η κεραμική μπορεί να μας δώσει πληροφορίες για τις σχέσεις τόσο με την Αγία Ειρήνη, εφόσον έχουμε κάποιες πιθανές εισαγωγές και πολύ μεγάλη τεχνολογική ομοιότητα, όσο και με πιο μακρινά μέρη, όπως η μινωική Κρήτη ή η μυκηναϊκή Πελοπόννησος. Η έρευνα εντάσσεται στο έργο της ερευνητικής ομάδας Aegis (διευθυντής καθηγητής Jan Driessen) στο Université Catholique de Louvain και χρηματοδοτείται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα MOVE-IN Louvain (Marie Curie COFUND).

1.2.2 Εγκατάσταση της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού στο Πικέρμι

Ευάγγελος Νικολόπουλος, Δρ Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Εγκατάσταση της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού στο Πικέρμι

Σ-02: 10-04-2018 17:20 / Ε-32

Με την παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζονται τα πρώτα συμπεράσματα από τον εντοπισμό εγκατάστασης της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού στον χώρο ανέγερσης σχολικών κτηρίων του Πικερμίου τα έτη 2010 – 2012. Η εγκατάσταση, η οποία αποκάλυψε ελάχιστα οικοδομικά στοιχεία, αλλά ικανά κεραμικά ευρήματα που την εντάσσουν στις απαρχές της Πρωτοελλαδικής Ι περιόδου (3200 -2800 π.Χ.) επιχειρείται να ενταχθεί στο δίκτυο των πρωτοχαλκών θέσεων της ΝΑ Αττικής.

1.2.3 Εγκατάσταση Μέσης Εποχής του Χαλκού στην Κάντζα Παλλήνης: Η ΜΕ Ταφή και τα Ευρήματα από τους Λάγκους Πέριξ Αυτής

Αθηνά-Μαρία Ρωμανίδου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Εγκατάσταση Μέσης Εποχής του Χαλκού στην Κάντζα Παλλήνης: Η ΜΕ Ταφή και τα Ευρήματα από τους Λάγκους Πέριξ Αυτής

Σ-02: 10-04-2018 17:40 / Ε-39

Κατά την διενέργεια ανασκαφικής έρευνας (2010-2012) στο γήπεδο φερομένης ιδιοκτησίας Κάντζα Εμπορική Α.Ε., στην περιοχή του νεότερου κηρυγμένου μνημείου του Εργοστασίου Καμπά, στην Κάντζα Παλλήνης, αποκαλύφθηκε εγκατάσταση της Μέσης Εποχής του Χαλκού, οι κατασκευές της οποίας ακολουθούν συγκεκριμένο πολεοδομικό σχεδιασμό, μοναδικό για τα δεδομένα της προϊστορικής κοινωνίας.

Η παρούσα ανακοίνωση αφορά στα ευρήματα και την κεραμική που εντοπίστηκαν κατά την έρευνα στο βόρειο τμήμα της ανασκαφείσας έκτασης της εγκατάστασης. Πρόκειται για έναν εγχυτρισμό, λάγκους-αποθέτες και λάκκο με πιθόσχημο αγγείο. Η παρουσία εισηγμένων αγγείων και εργαλείων οψιανού, καταδεικνύει εμπορικές επαφές με την ενδοχώρα, την Αίγινα και τις Κυκλάδες (Μήλο, Κέα) και μας δίνει σημαντικές πληροφορίες για τις εμπορικές συναλλαγές-επαφές της ανατολικής Αττικής κατά την πρώιμη ΜΕ περίοδο.

1.2.4 Η Συστηματική Ανασκαφή στη θέση Άγιος Νικόλαος Πάλλων

Μαίρη Γιαμαλίδη, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ
Ευτυχία Λυγκούρη-Τόλια, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ
Άννα-Μαρία Αναγνωστοπούλου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ
Κορνηλία Νταϊφά, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ
Ιουλία Λουρεντζάτου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ

Η Συστηματική Ανασκαφή στη θέση Άγιος Νικόλαος Πάλλων

Σ-02: 10-04-2018 18:00 / Ε-07

Η συστηματική ανασκαφή στη θέση Άγιος Νικόλαος Πάλλων, στην περιοχή της Βούλας Αττικής, υπάγεται στην αρμοδιότητα της Εφορείας Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής Πειραιώς και Νήσων και διεξάγεται υπό τη διεύθυνσή της κας Ευτυχίας Λυγκούρη-Τόλια, με ομάδα αρχαιολόγων της Υπηρεσίας και εξωτερικών επιστημονικών συνεργατών. Η θέση αυτή είναι γνωστή από το 1934, όταν ο χώρος παραχωρήθηκε από τον Ο.Δ.Ε.Π. στην Αρχαιολογική Υπηρεσία και κηρύχθηκε ως αρχαιολογικός εξαιτίας των ορατών αρχαίων καταλοίπων. Από το 2011 πραγματοποιείται συστηματική έρευνα που πλέον διανύει τη β' πενταετία.

Τα αποτελέσματα της έρευνας των τελευταίων τριών ετών επιβεβαιώνουν τα αρχικά συμπεράσματα για τη συνεχή χρήση του χώρου από τους κλασικούς έως και τους βυζαντινούς χρόνους. Συγχρόνως, προσθέτουν νέα στοιχεία για τον αρχαίο δήμο των Αιξωνίδων Αλών και για τη ζωή και την οργάνωση των οικισμών στις εκτός άστεως περιοχές κατά την ύστερη αρχαιότητα. Αναλυτικότερα, αποκαλύφθηκαν ταφές ρωμαϊκής εποχής εντός και εκτός του περιβάλλοντος των κλασικών χρόνων που είχε έρθει στο φως κατά τις πρώτες έρευνες, ένας κεραμικός κλίβανος που αυξάνει τον αριθμό των αποκαλυφθέντων κλιβάνων σε τέσσερις, καινούρια δωμάτια που συμπληρώνουν την κάτοψη της εκτεταμένης οικιστικής-εργαστηριακής εγκατάστασης και ένας ακόμα ναός βυζαντινών χρόνων. Παράλληλα με την ανασκαφή, πραγματοποιούνται εργασίες συντήρησης των κινητών ευρημάτων και των αρχιτεκτονικών καταλοίπων.

Η αποκάλυψη του εργαστηριακού χώρου παραπέμπει σε μία οργανωμένη συνοικία κεραμέων ή τουλάχιστον στη λειτουργία ενός μεγάλου ατομικού εργαστηρίου κεραμέα και έχει ιδιαίτερη σημασία, γιατί για πρώτη φορά εντοπίζεται στην περιοχή εκτεταμένος εργαστηριακός χώρος αυτής της περιόδου. Παράλληλα, η αποκάλυψη των δύο ναών τοποθετεί στο χάρτη της βυζαντινής Αττικής μια άγνωστη έως τώρα θέση που παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον εξαιτίας της ύπαρξης δύο ναών σε τόσο κοντινή απόσταση μεταξύ τους.

Η ανασκαφή έχει εκπαιδευτικό χαρακτήρα, αφού διεξάγεται κατά κύριο λόγο με τη συμμετοχή φοιτητών από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο και το ΔΙΚΕΜΕΣ. Τον χαρακτήρα αυτό επιτείνει

και η επίσκεψη σχολείων όλων των βαθμίδων του Δήμου Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης που ενημερώνονται για τις αρχαιότητες της περιοχής και τις μεθόδους της ανασκαφής.

1.2.5 Το Οδικό Δίκτυο του Αρχαίου Δήμου των Αιωνίδων Αλών

Μαίρη Γιαμαλίδη, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΠΝ

Το Οδικό Δίκτυο του Αρχαίου Δήμου των Αιωνίδων Αλών

Σ-02: 10-04-2018 18:20 / Ε-06

Ο συστηματικός αρχαιολογικός έλεγχος στις περιοχές της Βούλας και της Βουλιαγμένης, τα τελευταία 30 χρόνια, έχει φέρει στο φως σημαντικά αρχαία κατάλοιπα, τα οποία μας επιτρέπουν να ανασυστήσουμε τον τρόπο οργάνωσης του αρχαίου δήμου των Αλών Αιωνίδων, που τοποθετούνται στις περιοχές αυτές.

Σε ό,τι αφορά, ειδικότερα, στο αρχαίο οδικό δίκτυο γνωρίζουμε με αρκετή ακρίβεια τον τρόπο ανάπτυξης και κατασκευής του. Από την περιοχή διέρχονταν δύο βασικές για όλη την Αττική οδικές αρτηρίες, η «αστική οδός» και η παραθαλάσσια οδός που με αφετηρία τον Πειραιά ή το Δέλτα συνέδεε τους αρχαίους δήμους των δυτικών παραλίων. Οι παραπάνω βασικές οδοί συνδέονταν με δευτερεύουσες, εντός των ορίων του αρχαίου δήμου, εξυπηρετούσαν την επικοινωνία των κατοίκων σε τοπικό επίπεδο και οδηγούσαν στους δημόσιους χώρους, τους χώρους ταφής, στα αγροκτήματα, στο λιμάνι και στα ιερά.

Τμήματα δύο οδικών αρτηριών που διασταυρώνονταν με την «αστική οδό» αποκαλύφθηκαν πρόσφατα, το ένα μάλιστα εξ αυτών στην παραλία του Μεγάλου Καβουρίου Βουλιαγμένης, συνολικού ορατού μήκους 300μ. Η αποκάλυψή του τελευταίου φωτίζει πτυχές της οικονομικής και εμπορικής δραστηριότητας των αρχαίων κατοίκων, ενώ ο τρόπος ανάδειξης και διαχείρισής των δύο πρόσφατα αποκαλυφθέντων οδικών καταλοίπων είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τη ζωή των κατοίκων των σύγχρονων πόλεων.

Διαπιστώνεται, επομένως, η ύπαρξη ενός «σύμπλοκου» και αναπτυγμένου οδικού δικτύου, το οποίο αξίζει να μελετηθεί συνολικά και να αναδειχτεί προκειμένου να ολοκληρωθεί η εικόνα για την οργάνωση και λειτουργία του αρχαίου δήμου των Αιωνίδων Αλών.

Η αποκάλυψη του δρόμου στην παραλία του Καβουρίου κατόπιν αιτήματος του Δήμου για την ανάδειξή του και σύμφωνα με τη γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (αριθμ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΜΤΕ/ΔΑΑΜ/ΤΜΑΜ/252021/21715/1630/488/28.07.2016 και ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΔΣΑΝΜ/318692/ 190525/ 4844/30.09.2016 Υπουργικές Αποφάσεις), ο δρόμος θα διατηρηθεί ορατός και θα συντηρηθεί στον ελεύθερο χώρο της παραλίας του Μεγάλου Καβουρίου. Στόχος των μελετών που εκπονήθηκαν ήταν: α) η ένταξη του αρχαίου στο φυσικό περιβάλλον και στις χρήσεις του χώρου μέσω ήπιων επεμβάσεων και β) η βιωματική εμπειρία των επισκεπτών με δυνατότητα

χρήσης και κυκλοφορίας σε αυτόν καθώς προκρίθηκε η λύση της επίχωσης για λόγους προστασίας, του μεγαλύτερου τμήματός του, και κατόπιν η ανάκτησή του εν είδει ανακατασκευής.

1.2.6 Οι Σφραγιδόλιθοι «Ταξιδεύουν». Από την Εγγύς Ανατολή και την Αίγυπτο έως το Ιερό της Άρτεμης στη Βραυρώνα

Βασιλική Σκαράκη, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Οι Σφραγιδόλιθοι «Ταξιδεύουν». Από την Εγγύς Ανατολή και την Αίγυπτο έως το Ιερό της Άρτεμης στη Βραυρώνα

Σ-02: 10-04-2018 18:40 / Ε-61

Σφραγίδες εισαγμένες από την Ανατολή και την Αίγυπτο αρχίζουν να κάνουν την εμφάνισή τους στο Αιγαίο ήδη από τον 9ο αι. π.Χ. Στο τέλος του 8ου αι. π.Χ. ένα συριακό εργαστήριο προώθησε μεγάλο αριθμό σκαραβαίων και σκαραβαιοειδών της λεγόμενης ομάδας του Λυρωδού, στο Αιγαίο και τη δυτική Μεσόγειο. Την ίδια περίοδο ή στις αρχές του 7ου αι. π.Χ. γυάλινοι σφραγιδόλιθοι φοινικικού τύπου έφθασαν στην Εύβοια, την Αττική, τη Ρόδο, αλλά και σε άλλα μέρη της ηπειρωτικής Ελλάδας, ενώ από τον 8ο αι. έως τον 6ο αι. π.Χ. η λεκάνη της Μεσογείου κυριολεκτικά κατακλύζεται από αιγυπτιακούς και αιγυπτιαζόντες σκαραβαίους από φαγεντιανή. Τα αντίστοιχα ευρήματα της Βραυρώνας συμβάλλουν στην έρευνα για την εμπορική δραστηριότητα στο χώρο του Αιγαίου κατά τη διάρκεια της Υστερογεωμετρικής και Αρχαϊκής περιόδου. Παράλληλα, αναδεικνύουν πτυχές της πρώιμης λατρείας στο ιερό της Αρτέμιδας σε μία περίοδο κατά την οποία το σύστημα της πόλης – κράτους είχε πλήρως καθιερωθεί. Εκτός από την τυπολογική τους κατάταξη και την εικονογραφική ανάλυση των παραστάσεων γίνεται αναφορά στην ύλη και τις τεχνικές κατασκευής τους, όπως επίσης στους ιδιαίτερους συμβολισμούς που εμπεριείχαν. Σφραγιδόλιθοι και σκαραβαίοι ενδεδυμένοι με πανάρχαιες ανατολικές δοξασίες ανταποκρίνονταν πλήρως στον προορισμό τους ως αναθημάτων σε ένα από τα σημαντικότερα ιερά κουροτροφικών θεοτήτων, όπως της Αρτέμιδας Βραυρωνίας, επιβεβαιώνοντας και σε αυτήν την περίπτωση την άρρηκτη και διαχρονική σχέση του ελλαδικού χώρου με την Ανατολή.

1.3 Αρχαιολογία (2) {Σ-03}

Σημ.: Ο επιστημονικός τομέας Αρχαιολογία περιλαμβάνει τέσσερις (4) συνεδρίες (Σ-02, Σ-03, Σ-04 & Σ-05) με τίτλο Αρχαιολογία(1), Αρχαιολογία(2), Αρχαιολογία(3) και Αρχαιολογία(4).

Πέμπτη	19:20	Σ-03	Αρχαιολογία (2)
04-10-2018	19:20	Π	Προεδρείο: Μαργαρίτα Νάζου - Μαίρη Γκικάκη
	19:20	Ο	Αμυγδαλιά Ανδρέου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΔΥΑΤ
	19:20	Ε	Η Τοπογραφία του Αρχαίου Δήμου Αναγυρούντος
	19:40	Ο	Ελένη Ασημάκου, Αρχαιολόγος, ΥΠΠΟΑ ΕΦΑΑΝΑΤ
	19:40	Ε	Αρχαία Ανάφλυστος- Σύγχρονη Ανάβυσσος: Η Συνάντησή τους Μέσω Δύο Τεχνικών Έργων
		Ο	Παναγιώτα Ζούβελου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	20:00	Ε	Οι Αρχαιότητες της πόλης της Παιανίας από την Λήθη στην Επιφάνεια
		Ο	Όλγα Κακαβογιάννη, Αρχαιολόγος, Επίτιμη Έφορος Αρχαιοτήτων
			† Ευάγγελος Κακαβογιάννης, Αρχαιολόγος
	20:20	Ε	Στοιχεία Περί των Μεταλλείων του Λαυρείου κατά τους Προϊστορικούς Χρόνους
		Ο	Γεώργιος Παπαδημητρίου, Ομότιμος Καθηγητής, ΕΜΠ
	20:40	Ε	Λειτουργία και Τεχνολογία των Αρχαίων Καμίνων της Λαυρεωτικής υπό το φως των Ανασκαφών, των Αρχαίων Απεικονίσεων και Κειμένων
	21:00		Συζήτηση

1.3.1 Η Τοπογραφία του Αρχαίου Δήμου Αναγυρούντος

Αμυγδαλιά Ανδρέου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΔΥΑΤ

Η Τοπογραφία του Αρχαίου Δήμου Αναγυρούντος

Σ-03: 10-04-2018 19:20 / Ε-01

Η σύγχρονη περιοχή της Βάρης-Βάρκιζας του Δήμου Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης ταυτίζεται γεωγραφικά με τον αρχαίο αττικό δήμο του Αναγυρούντος της Ερεχθίδος φυλής. Η κατοίκηση στην περιοχή ανάγεται ήδη από τους προϊστορικούς χρόνους φτάνοντας έως την ύστερη αρχαιότητα, δεδομένου ότι πρόκειται για ευνοημένη γεωγραφικά θέση. Η εύφορη πεδιάδα προστατευόταν από τους χαμηλούς λόφους γύρω από τον Υμηττό, που παρείχαν όμως εύκολη επικοινωνία με τις υπόλοιπες περιοχές, ενώ ο κόλπος της Βάρκιζας εξασφάλιζε ασφαλές αγκυροβόλιο και θαλάσσια επικοινωνία.

Στην παρούσα ανακοίνωση θα γίνει προσπάθεια ανασύστασης της τοπογραφίας του αρχαίου δήμου, βάσει των παλαιότερων ανασκαφών και δημοσιεύσεων, αλλά και των νέων στοιχείων που έχουν προκύψει από τις πρόσφατες σωστικές ανασκαφές που διενεργούνται υπό την εποπτεία της Εφορείας Αρχαιοτήτων Δυτικής Αττικής, Πειραιώς & Νήσων, συμπληρώνοντας τις γνώσεις μας για την περιοχή. Συγκεκριμένα θα δοθεί έμφαση στην οργάνωση και χωροθέτηση των οικιστικών καταλοίπων και των πλούσιων νεκροταφείων της, μέσα στη μακραίωνη πορεία κατοίκησης και χρήσης του τόπου αυτού.

1.3.2 Αρχαία Ανάφλυστος- Σύγχρονη Ανάβυσσος: Η συνάντησή τους μέσω δύο τεχνικών έργων

Ελένη Ασημάκου, Αρχαιολόγος, ΥΠΠΟΑ ΕΦΑΑΝΑΤ

Αρχαία Ανάφλυστος- Σύγχρονη Ανάβυσσος: Η συνάντησή τους μέσω δύο τεχνικών έργων

Σ-03: 10-04-2018 19:40 / Ε-02

Η παρούσα εργασία αφορά στην παρουσίαση νέων αρχαιολογικών ευρημάτων από την περιοχή της Αναβύσσου και συγκεκριμένα ενός αρχαίου τεχνικού έργου για την διευθέτηση της ροής του νερού, το οποίο αποκαλύφθηκε κατά την διάνοιξη τάφρου για την κατασκευή αγωγού ομβρίων στο πλαίσιο του έργου : «ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΟΜΒΡΙΩΝ ΑΝΑΒΥΣΣ, ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ Α΄ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΑΝΑΒΥΣΣΟΥ» του Ε.Π. «ΑΤΤΙΚΗ 2007-2013»

Το σύγχρονο τεχνικό έργο «συνάντησε» το αρχαίο ανάλογό του σ' ένα δρόμο της Αναβύσσου, την Μικράς Ασίας που βρίσκεται ανατολικά των αλυκών και φέρει ένα όνομα με ιδιαίτερη βαρύτητα για μια

περιοχή όπως η Ανάβυσσος, της οποίας η ιστορία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ανατολική ακτή του Αιγαίου.

Ανάλογες εδαφοκλιματικές συνθήκες οδήγησαν την αρχαία και την σύγχρονη πόλη στην ίδια ενέργεια : την κατασκευή έργων για να δαμαστεί το νερό και να προστατευτούν οι οικισμοί που απλώνονται στην περιοχή ανατολικά των αλυκών, καθώς και οι καλλιέργειες πέριξ των οικισμών.

Σε άμεση σχέση με το αρχαίο τεχνικό έργο βρίσκεται και ένα σύνολο αρχαίων κτηρίων που ξεκινά από τη θέση του έργου και προεκτείνεται ανατολικά, καταδεικνύοντας την ύπαρξη ενός ακόμα πυρήνα ζωής της αρχαίας πόλης, πέραν των ήδη γνωστών.

Τα νέα στοιχεία προστίθενται στο πλέγμα των αρχαιολογικών δεδομένων (τοπογραφικών - οικιστικών – ταφικών) που έχουμε για την περιοχή της Αναβύσσου και ανασυστήνουν την εικόνα της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής στην περιοχή κατά την αρχαιότητα, δημιουργώντας παράλληλα έναν δυνατότερο δεσμό ανάμεσα στην σημερινή πόλη των Σαρακατσάνων, Αρβανιτών, Μικρασιατών, Μυτιληνίων και των Αθηναίων παραθεριστών και τον αρχαίο πρόγονό της.

1.3.3 Οι Αρχαιότητες της πόλης της Παιανίας από την Λήθη στην Επιφάνεια

Παναγιώτα Ζούβελου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Οι Αρχαιότητες της πόλης της Παιανίας από την Λήθη στην Επιφάνεια

Σ-03: 04-10-2018 20:00 / Ε-77

Η περιοχή που καταλαμβάνει η σύγχρονη πόλη της Παιανίας ταυτίσθηκε από νωρίς με την θέση του αρχαίου ομώνυμου δήμου. Στην ταύτιση συνέβαλε το έργο των ξένων περιηγητών του 18ου και κυρίως του 19ου αι., οι οποίοι κατέγραψαν και χαρτογράφησαν τα αρχαία μνημεία και τις επιγραφές που ήταν ακόμα ορατά στους αγρούς και στα εξωκκλήσια ή είχαν εντοιχισθεί στις εκκλησίες και τα σπίτια του παλαιού χωριού. Οι γνώσεις μας για τον αρχαίο δήμο βασίζονταν για πολλές δεκαετίες στη σημαντική και πλούσια αρχαιολογική συλλογή Λιοπεσίου, η οποία δημιουργήθηκε στα τέλη του 19ου αι. και συνίσταται κυρίως από επιτύμβια μνημεία, προερχόμενα ωστόσο από το σύνολο των διοικητικών ορίων της περιοχής, ενώ περιλαμβάνει ευρήματα και από περιοχές ακόμα πιο μακρινές. Καθ' όλη τη διάρκεια του 20ου αι. διενεργούνται περιστασιακά ανασκαφές, κυρίως ύστερα από την ειδοποίηση της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας. Οι περισσότερες από αυτές δύσκολα τοποθετούνται στον χάρτη.

Τα πρώτα μεγάλα δημόσια έργα που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή υπό την εποπτεία της τότε Β' ΕΠΚΑ, όπως η κατασκευή της Αττικής Οδού και του αγωγού φυσικού αερίου, αποτέλεσαν την αφορμή για τον εντοπισμό και την ανασκαφική διερεύνηση αρχαιολογικών θέσεων στην εκτός σχεδίου περιοχή της Παιανίας και παρείχαν για πρώτη φορά στοιχεία για την ύπαρξη προϊστορικού οικισμού της 3ης χιλιετίας στην Χούζμεζα, ενώ στο Πούσι Λέδι ήρθαν στην επιφάνεια μνημειώδεις ταφικοί περίβολοι της κλασικής περιόδου. Η άσκηση συστηματικού αρχαιολογικού ελέγχου για τον εντοπισμό εγκειμένων

αρχαιοτήτων ξεκίνησε το 2006, με εντυπωσιακά αποτελέσματα: νέες θέσεις στην περίμετρο κυρίως του πολεοδομικού ιστού με σημαντικά ευρήματα.

Από το 2014 έως σήμερα, η διάνοιξη τάφρων μήκους 33,5χλμ στο πλαίσιο της κατασκευής δικτύου απορροής ομβρίων υδάτων, έργο της Περιφέρειας Ανατολικής Αττικής με φορέα Διαχείρισης την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Περιφέρειας Αττικής, λειτούργησε ως εκτεταμένη δοκιμαστική τομή, για πρώτη φορά στο σύνολο σχεδόν της πόλης της Παιανίας. Η παρακολούθηση των εκσκαφών που έχουν πραγματοποιηθεί έως σήμερα στο πλαίσιο του αρχαιολογικού υποέργου είχε σαν αποτέλεσμα να έρθουν στην επιφάνεια 35 αρχαιολογικές θέσεις, οι οποίες χρονολογούνται από την νεολιθική εποχή έως και την ίδρυση του χωριού Λιόπεσι, καλύπτοντας χρονικό διάστημα περίπου 8.000 χρόνων, εμπλουτίζοντας την γνώση μας για την αρχαία τοπογραφία και την ιστορία της σύγχρονης πόλης της Παιανίας.

1.3.4 Στοιχεία Περί των Μεταλλείων του Λαυρείου κατά τους Προϊστορικούς Χρόνους

Όλγα Κακαβογιάννη, Αρχαιολόγος, Επίτιμη Έφορος Αρχαιοτήτων

† Ευάγγελος Κακαβογιάννης, Αρχαιολόγος

Στοιχεία Περί των Μεταλλείων του Λαυρείου κατά τους Προϊστορικούς Χρόνους

Σ-03: 10-04-2018 20:20 / E-16

Το νότιο τμήμα της Αττικής χαρακτηρίζεται από το μεταλλοφόρο υπέδαφός του, το οποίο καθόρισε την ιστορία του διαμέσου των αιώνων και του έδωσε τα χαρακτηριστικά τοπωνύμια του (Θορικός, Λαύρειο, Σούνιο). Περιέχει κυρίως χαλκούχα και αργυρομολυβδούχα μεταλλεύματα.

Πληροφορίες περί της έναρξης και εξέλιξης της λειτουργίας των μεταλλείων μας παρέχουν κυρίως τα αρχαιολογικά ευρήματα, τόσο οι ενδείξεις περί μεταλλευτικών έργων (μεταλλευτικά ορύγματα), και τα λίγα επι τόπου κατάλοιπα μεταλλευτικών και μεταλλουργικών εργασιών, όσο και μετάλλινα αντικείμενα από όλον τον ελλαδικό χώρο (από την Αττική μέχρι την Κρήτη), τα οποία έχουν κατασκευασθεί από μέταλλα της Λαυρεωτικής. Επί πλέον, συνεπικουρούν οι γραπτές πηγές, απο τις πινακίδες της μυκηναϊκής γραφής, της γραμμικής Β, και εμμέσως οι αρχαίοι συγγραφείς.

Εδώ θα παρουσιάσουμε κυρίως τα λίγα επί τόπου σωζόμενα στοιχεία, που διατηρήθηκαν κυρίως στην Βόρεια και Δυτική Λαυρεωτική, διότι μετά από χιλιετίες μεταλλευτικών εργασιών (από την Νεολιθική εποχή, μέχρι τον 20ο αι. μ.Χ.) οι περισσότερες ενδείξεις από την εκμετάλλευση κατά τις αρχαιότερες περιόδους (στοές εξόρυξης, μεταλλουργικές εγκαταστάσεις και μεταλλουργικά απορρίμματα- σκωρίες κ.λπ.) έχουν εξαλειφθεί.

Από τα σωζόμενα στοιχεία, μέχρι στιγμής τεκμηριώνεται η έναρξη της εκμετάλλευσης του πρώτου, ανώτερου μεταλλοφόρου στρώματος, της «Πρώτης Επαφής», τουλάχιστον από την Τελική Νεολιθική περίοδο (4η χιλιετία π.Χ.). Επίσης επιβεβαιώνεται η τεχνολογική πρόοδος της απόληψης του αργύρου

από τον αργυρούχο μόλυβδο με την εφαρμογή της κυπέλλωσης από την 3η χιλιετία π.Χ. (Ζαπάνι Κερατέας), μία επινόηση που έχει τεκμηριωθεί από ευρήματα στα Μεσόγεια (Σπάτα, Μερέντα, Λαμπρικά), από την 4η ήδη χιλιετία π. Χ.

1.3.5 Λειτουργία και Τεχνολογία των Αρχαίων Καμίνων της Λαυρεωτικής υπό το φως των Ανασκαφών, των Αρχαίων Απεικονίσεων και Κειμένων

Γεώργιος Παπαδημητρίου, Ομότιμος Καθηγητής, Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)

Λειτουργία και Τεχνολογία των Αρχαίων Καμίνων της Λαυρεωτικής υπό το φως των Ανασκαφών, των Αρχαίων Απεικονίσεων και Κειμένων

Σ-06: 10-06-2018 09:50 / Ε-34

Οι ανασκαφές των τελευταίων δεκαετιών σε συνδυασμό με τις αναλύσεις μεταλλευμάτων, σκωριών και άλλων προϊόντων καμινείας που έχουν δημοσιευθεί, επιτρέπουν πλέον να συνθέσουμε μία ορθολογική και ολοκληρωμένη μελέτη της αρχιτεκτονικής και της λειτουργίας των αρχαίων καμίνων παραγωγής μολύβδου και αργύρου. Μία τέτοια μελέτη πρέπει αναγκαστικά να συμβαδίζει με την εικονογραφία των αρχαίων αγγείων, με τις γραπτές μαρτυρίες των αρχαίων κειμένων και να βρίσκεται σε συγχρονία με το τεχνολογικό επίπεδο γνώσεων της αντίστοιχης περιόδου.

Στις προτεινόμενες ερμηνείες του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη οι εμπειρίες νεότερων Μεταλλουργών, όπως του Α. Κορδέλλα και του Κ. Κονοφάγου από τις δημοσιεύσεις τους, αλλά και οι νεότερες γνώσεις, σχετικές με την ανακύκλωση απορριμμάτων της κλασσικής εποχής κατά την ελληνιστική και ρωμαϊκή περίοδο.

1.4 Αρχαιολογία (3) {Σ-04}

Σημ.: Ο επιστημονικός τομέας Αρχαιολογία περιλαμβάνει τέσσερις (4) συνεδρίες (Σ-02, Σ-03, Σ-04 & Σ-05) με τίτλο Αρχαιολογία(1), Αρχαιολογία(2), Αρχαιολογία(3) και Αρχαιολογία(4).

Παρασκευή	17:00	Σ	Αρχαιολογία (3)
05-10-2018	17:00	Π	Προεδρείο: Όλγα Κακαβογιάννη - Αικατερίνη Πέτρου
		Ο	Ειρήνη Δημητριάδου, Δρ. Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
			Ελένη Σαλαβούρα, Δρ. Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	17:00	Ε	Ένα σταυροδρόμι, ένα τρίσρατο και νεκροταφεία τύμβων στην καρδιά του κάμπου της Μεσογαίας: Χρονικό της ανασκαφής
		Ο	Όλγα Κακαβογιάννη, Αρχαιολόγος, Επίτιμη Έφορος Αρχαιοτήτων
	17:20	Ε	Παλαιά και Νέα Στοιχεία για τον Αρχαίο Δήμο του Σφηττού
		Ο	Γιαννάκης Τιμοθέου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	17:40	Ε	Ανασκαφή και Έρευνα Αρχαίου Δημοσίου Κτηρίου από τη θέση Μετόχι (βόρεια του Πύργου Βραυρώνος)
		Ο	Άννα Πλασσαρά, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
			Αθηνά-Μαρία Ρωμανίδου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	18:00	Ε	Μια Πρώτη Παρουσίαση των Νέων Αρχαιολογικών Θέσεων “Περί την Πηγή του Γέρακα”
		Ο	Ειρήνη Χαριτάκη, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	18:20	Ε	Η Διαχρονία στα Αττικά Έθιμα του Γάμου
		Ο	Ιωάννα Καλαντζή, Αρχαιολόγος
	18:40	Ε	Μία Πρώτη Παρουσίαση των Ευρημάτων ενός Λάκκου-Αποθέτη που Εντοπίστηκε στην Περιοχή των Γλυκών Νερών
	19:00	Σ	Συζήτηση
	19:10	Δ	Διάλειμα

1.4.1 Έκατέρωθεν τής όδοϋ μνήματα είσίν...: Ένα Σταυροδρόμι, ένα Τρίστρατο και Νεκροταφεία

Ειρήνη Δημητριάδου, Δρ. Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
Ελένη Σαλαβούρα, Δρ. Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Έκατέρωθεν τής όδοϋ μνήματα είσίν...: Ένα Σταυροδρόμι, ένα Τρίστρατο και Νεκροταφεία

Σ-04: 10-05-2018 17:00 / Ε-12

Στο κέντρο της πεδιάδας της Μεσογαίας, σε επαφή με το ΝΑ άκρο του Αερολιμένα Ελ. Βενιζέλος, στα πλαίσια της κατασκευής του Κέντρου Επεξεργασίας Λυμάτων Κορωπίου-Παιανίας αποκαλύφθηκαν ευρεία οδός, σε μήκος μεγαλύτερο των 100 μ., και σταυροδρόμι, εκατέρωθεν του οποίου αναπτύσσονταν ομάδες κλασικών τάφων οργανωμένες αρχικά σε κυκλικούς τύμβους και αργότερα σε κτιστό περίβολο. Στο ανατολικό σκέλος της οδού αποκαλύφθηκε μια ακόμη διασταύρωση/ τρίστρατο, τη νότια πλευρά του οποίου πλαισίωνε ναόσχημο οικοδόμημα, ενώ βόρεια από την οδό ερευνήθηκαν επίσης συστάδες τάφων. Το υλικό των τάφων, αν και κατακερματισμένο από τις αλλεπάλληλες συλήσεις, ήδη κατά την αρχαιότητα, καθώς και από τη μετέπειτα χρήση του χώρου, μαρτυρεί τον πλούσιο αρχικό κτερισμό τους, ενώ η οργάνωση των οικογενειακών νεκροταφείων -που περιλαμβάνουν ενταφιασμούς, καύσεις, εγχυτρισμούς- επάνω σε σημαντική οδική αρτηρία ενισχύει περαιτέρω την εικόνα της συγκρότησης “πολυπυρηνικών” δήμων, που απλώνονται σε όλη την έκταση της πεδιάδας.

Στην παρούσα ανακοίνωση γίνεται μια συνοπτική παρουσίαση των εκτενών ανασκαφικών ερευνών και μια πρώτη αποτίμηση των ευρημάτων.

1.4.2 Παλαιά και Νέα Στοιχεία για τον Αρχαίο Δήμο του Σφηττού

Όλγα Κακαβογιάννη, Αρχαιολόγος, Επίτιμη Έφορος Αρχαιοτήτων

Παλαιά και Νέα Στοιχεία για τον Αρχαίο Δήμο του Σφηττού

Σ-04: 10-05-2018 17:20 / Ε-14

Ο αρχαίος δήμος του Σφηττού, που ανήκε στην Ακαμαντίδα φυλή και εκτεινόταν από τον Υμηττό μέχρι τα ανατολικά όρια του Κορωπίου και από τις λοφοσειρές Κοντράτσι και Γράμματα προς Β, μέχρι

το Σκιτζέρι και τα Παλάτια προς Ν, είχε μέτριο μέγεθος αλλά μια αξιοσημείωτη παρουσία στην ιστορία του αθηναϊκού κράτους.

Η περιοχή κατοικείται από τους προϊστορικούς χρόνους, τουλάχιστον από την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού (3η χιλιετία π.Χ.), τους αρχαίους, οπότε αναπτύχθηκε ο αρχαίος δήμος, μέχρι και τα μεσαιωνικά χρόνια που ιδρύθηκε ο οικισμός Φιλιάτι.

Η αρχαιότερη αναφορά του δήμου, γίνεται από την Μυθολογία, στον μύθο της σύγκρουσης του Αιγέα με τον Πάλλαντα για την ηγεμονία των Αθηνών, και η νεώτερη από τον Φώτιο.

Στην περιοχή έχουν γίνει λίγες ανασκαφές, στον Προφήτη Ηλία, όπου αποκαλύφθηκε το ιερό του Ομβρίου Διός και του Προοπίου Απόλλωνος, στους βορειοδυτικούς πρόποδες του λόφου του Χριστού, όπου βρέθηκαν θαλαμοειδείς μυκηναϊκοί τάφοι, στην Χαλιδού σε μικρό Νυμφαίο και στο Φράττι. Όμως τα περισσότερα αρχαία της παλαιάς «Συλλογής Κορωπιού», τώρα στο Αρχαιολογικό Μουσείο Βραύνας, προέρχονται μάλλον από την περιοχή του.

Το θρησκευτικό και πολιτικό κέντρο του δήμου πρέπει να βρισκόταν στον Χριστό και την περιοχή αμέσως προς Β του. Τον δήμο διατρέχει από Α προς Δ η Σφηττεία οδός, η οποία από τον Θορικό οδηγούσε στην Αθήνα, συνδέοντας τους δήμους της Ακαμαντίδας φυλής.

1.4.3 Ανασκαφή και Έρευνα Αρχαίου Δημοσίου Κτηρίου από τη θέση Μετόχι (βόρεια του Πύργου Βραυρώνος)

Γιαννάκης Τιμοθέου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Ανασκαφή και Έρευνα Αρχαίου Δημοσίου Κτηρίου από τη θέση Μετόχι (βόρεια του Πύργου Βραυρώνος)

Σ-04: 10-05-2018 17:40 / Ε-43

Στα πλαίσια του έργου: “Συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και διάθεση ακαθάρτων περιοχών Κορωπίου-Παιανίας” εντοπίστηκε πλησίον του λόφου Μετόχι, ΒΔ του Πύργου Βραυρώνας, ο νότιος εξωτερικός τοίχος ενός μεγάλου δημοσίου κτηρίου.

Έχει συνολικό μήκος 12 μ. και η κατασκευή του χρονολογείται, με βάση την τοιχοδομία και τα ευρήματα, στους Ελληνιστικούς χρόνους. Σε δεύτερη φάση φαίνεται, ότι περιφερειακά του κτηρίου κατασκευάζονται μικρότεροι χώροι που ορίζονται από μικρότερους τοίχους, η κατασκευή των οποίων χρονολογείται στο μεταίχμιο ύστερων Ελληνιστικών χρόνων και πρώιμων Ρωμαϊκών χρόνων. Η χρήση του μεγάλου κτηρίου, αλλά και των δευτερευόντων χωρών νότιά του, φαίνεται ότι συνεχίστηκε και κατά τους πρώτους μετα-Χριστιανικούς αιώνες, 1ο -2ο αι. μ.Χ, όπως δείχνει το πηγάδι, που εντοπίστηκε ακριβώς ΝΑ του κτηρίου.

Τα ευρήματα και η επιμελημένη τοιχοδομία, αλλά και το πλακόστρωτο που, φαίνεται ότι περιβάλλει το κτήριο καταδεικνύουν ένα σημαντικό οικοδόμημα με δημόσιο χαρακτήρα. Δυστυχώς, αν

και ο χαρακτήρας του δεν μπορεί να αποσαφηνισθεί πλήρως, τουλάχιστον μία από τις χρήσεις του, αυτή της λατρείας, μπορεί επιβεβαιωθεί μέσα από τα ευρήματα.

1.4.4 Μια Πρώτη Παρουσίαση των Νέων Αρχαιολογικών Θέσεων “Περί την Πηγή του Γέρακα”

Άννα Πλασσαρά, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
Αθηνά-Μαρία Ρωμανίδου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Μια Πρώτη Παρουσίαση των Νέων Αρχαιολογικών Θέσεων “Περί την Πηγή του Γέρακα”

Σ-04: 10-05-2018 18:00 / Ε-37

Στα πλαίσια του έργου «Προμήθεια και εγκατάσταση Υπόγειων Καλωδίων 150KV μόνωση, ΧΛΡΕ και καλωδίου ΠΙΛΟΤ στη διασυνδετική καλωδιακή γραμμή ΚΥΤ ΠΑΛΛΗΝΗΣ-ΓΕΡΑΚΑΣ», εντοπίστηκε εντός του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου πληθώρα αρχαιοτήτων, τα οποία σε συνάφεια με την πυκνότητα των ευρημάτων πέριξ της “Πηγής του Γέρακα” διαμορφώνουν την τοπογραφία του αρχαίου Δήμου Παλλήνης. Τα νέα ανασκαφικά δεδομένα αφενός επιβεβαιώνουν την ανθρώπινη παρουσία κατά τους προϊστορικούς χρόνους και αφετέρου συμπληρώνουν τον ορίζοντα των ιστορικών χρόνων και την αρχαία τοπογραφία του Γέρακα.

Η παρούσα ανακοίνωση αποτελεί μια πρώτη παρουσίαση των ανασκαφικών δεδομένων που προέκυψαν σε τμήμα του έργου που διήλθε από το κέντρο του Γέρακα. Τα ευρήματα καταδεικνύουν επαφές των κατοίκων της περιοχής όχι μόνο με άλλα πολιίσματα της ενδοχώρας, αλλά και με τα νησιά του Αιγαίου.

1.4.5 Η Διαχρονία στα Αττικά Έθιμα του Γάμου

Ειρήνη Χαριτάκη, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Η Διαχρονία στα Αττικά Έθιμα του Γάμου

Σ-04: 05-10-2018 18:20 / Ε-76

Με αφετηρία τον δημοσιευμένο ερυθρόμορφο λουτροφόρο αμφορέα Κ810 ο οποίος εκτίθεται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Μαραθώνα εξετάζεται η διαχρονία των Εθίμων του Γάμου στην Αττική.

Ο γάμος ως πυρήνας της οικογένειας παίζει αδιάλειπτα ένα θεμελιώδη ρόλο σε όλες τις χρονικές περιόδους που εξετάσαμε, 5ος αι. π.Χ., 19ος αι. μ.Χ. και αρχές 20ου αι. μ.Χ., και αποτελεί την πιο

σημαντική κοινωνική μετάβαση όπου μπορεί να υποβληθεί μία γυναίκα. Παρά την διαφορά τόσων αιώνων η διαχρονία στην ιδέα του γάμου ως κοινωνικού και οικογενειακού θεσμού είναι γεγονός.

1.4.6 Μία Πρώτη Παρουσίαση των Ευρημάτων ενός Λάκκου- Αποθέτη που Εντοπίστηκε στην Περιοχή των Γλυκών Νερών

Ιωάννα Καλαντζή, Αρχαιολόγος

Μία Πρώτη Παρουσίαση των Ευρημάτων ενός Λάκκου- Αποθέτη που Εντοπίστηκε στην
Περιοχή των Γλυκών Νερών

Σ-04: 10-05-2018 18:40 / Ε-17

Στο πλαίσιο έργου της ΔΕΔΔΗΕ για την εγκατάσταση καλωδίων Υψηλής Τάσης επί της Λ. Λαυρίου, στην περιοχή των Γλυκών Νερών, εντοπίστηκε, τον Σεπτέμβριο του 2016, ένας λάκκος- αποθέτης στο φυσικό έδαφος της περιοχής, ο οποίος απέδωσε μεγάλη ποσότητα κεραμικής. Κατά την εισήγηση θα γίνει μια πρώτη παρουσίαση των ευρημάτων του- προσεγγίζοντας αναλυτικότερα κάποια εξ' αυτών- βάσει των οποίων θα επιχειρηθεί και η χρονολόγηση του κλειστού αυτού συνόλου. Θα επιχειρηθεί επίσης η ανάδειξη της χρήσης του αλλά και ο συσχετισμός του με τυχόν άλλα αρχαιολογικά κατάλοιπα που έχουν εντοπιστεί στην περιοχή.

1.5 Αρχαιολογία (4) {Σ-05}

Σημ.: Ο επιστημονικός τομέας Αρχαιολογία περιλαμβάνει τέσσερις (4) συνεδρίες (Σ-02, Σ-03, Σ-04 & Σ-05) με τίτλο Αρχαιολογία(1), Αρχαιολογία(2), Αρχαιολογία(3) και Αρχαιολογία(4).

Παρασκευή	19:20	Σ-05	Αρχαιολογία (4)
05-10-2018	19:20	Π	Προεδρείο: Αθηνά Χατζηδημητρίου - Νίκη Βασιλικού
		Ο	Αγλαΐα Κουτρομπή, Αρχαιολόγος
	19:20	Ε	Μαρτυρίες Λατρευτικής Δραστηριότητας στο Δήμο Τειθρασίων»
		Ο	Στυλιανός Κατάκης, Επίκουρος Καθηγητής Ρωμαϊκής Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ
			Ευάγγελος Νικολόπουλος, Δρ Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	19:40	Ε	Πέντε Χρόνια Έρευνας στον Χώρο του λεγόμενου Ρωμαϊκού Βαλανείου της Ραφήνας
		Ο	Μαγδαληνή Βασιλειάδου, Δρ. Κλασικής Αρχαιολογίας, Università di Roma "La Sapienza", Italia, ΕΦΑΑΝΑΤ
	20:00	Ε	Νέα Οικιστικά Κατάλοιπα από την Κλασική έως την Βυζαντινή Εποχή στην Περιοχή του Αγίου Ραφαήλ, Κορωπίου
		Ο	Αθηνά Χατζηδημητρίου, Δρ. Αρχαιολόγος, ΥΠΠΟΑ Ιστορικό Αρχείο Αρχαιοτήτων και Αναστηλώσεων
	20:20	Ε	Αρχαιολογικές Υποθέσεις από την Περιοχή των Σπάτων μέσα από Αρχαιακά Τεκμήρια του 19ου και 20ού αιώνα
		Ο	Παναγιώτα Γαλιατσάτου, Δρ. Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	20:40	Ε	Πτυχές της Αττικής Κεραμικής (6ος – 4ος αι. π.Χ.) μέσα από Αγγεία Αρχαίων Νεκροταφείων στην Παιανία και το Κορωπί: Εργαστήρια και Ζωγράφοι, Εικονογραφία, Σχήματα.
	21:00	Σ	Συζήτηση
	21:30	Δ	Κλείσιμο Ημέρας

1.5.1 Μαρτυρίες Λατρευτικής Δραστηριότητας στο Δήμο Τειθρασίων»

Αγλαΐα Κουτρομπή, Αρχαιολόγος

Μαρτυρίες Λατρευτικής Δραστηριότητας στο Δήμο Τειθρασίων»

Σ-05: 10-05-2018 19:20 / Ε-22

Η θέση του Δήμου Τειθρασίων, που δημιουργήθηκε από το χωρισμό της Αττικής σε δήμους από τον Κλεισθένη, ταυτίζεται με ασφάλεια με το σημερινό Πικέρμι. Η περιοχή, γνωστή κυρίως από τα παλαιοντολογικά της ευρήματα, αναφέρεται ως δήμος σε αρκετές φιλολογικές και επιγραφικές μαρτυρίες. Πολλές από τις επιγραφές βρέθηκαν κοντά στο ναό της Μεταμόρφωσης Πικερμίου.

Οι λιγοστές σε αριθμό ανασκαφικές έρευνες καταδεικνύουν την παρουσία ανθρώπινης δραστηριότητας από τους ΠΕ έως και τους ρωμαϊκούς χρόνους.

Επίκεντρο της παρούσας μελέτης αποτελεί η ανεύρεση ενός αποθέτη κατά τη διάρκεια σωστικής ανασκαφικής έρευνας που έλαβε χώρα με την αφορμή ανέγερσης ενός συγκροτήματος σχολικών κτιρίων στην οδό Κοντοράβδη, βορειοανατολικά της λεωφόρου Μαραθώνος. Αναλύονται τα χαρακτηριστικά του και τα κινητά ευρήματα από το εσωτερικό του, τα οποία είναι στην πλειονότητά τους τμήματα από μελανόμορφα και ερυθρόμορφα αγγεία με ενδιαφέρουσες μυθολογικές παραστάσεις. Τονίζεται η παρουσία των λουτηρίων, ενός σχήματος που σπανίζει στον αττικό Κεραμεικό κατά τη διάρκεια της κλασικής περιόδου. Η παρουσίαση ολοκληρώνεται με την απόπειρα συσχετισμού του ευρήματος με τις γνωστές από επιγραφές λατρείες στην περιοχή.

1.5.2 Πέντε Χρόνια Έρευνας στον Χώρο του λεγόμενου Ρωμαϊκού Βαλανείου της Ραφήνας

Στυλιανός Κατάκης, Επίκουρος Καθηγητής Ρωμαϊκής Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ

Ευάγγελος Νικολόπουλος, Δρ Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Πέντε Χρόνια Έρευνας στον Χώρο του λεγόμενου Ρωμαϊκού Βαλανείου της Ραφήνας

Σ-05: 10-05-2018 19:40 / Ε-19

Με την παρούσα ανακοίνωση γίνεται επισκόπηση των αρχαιολογικών ερευνών που διενεργήθηκαν στον χώρο του λεγόμενου «Ρωμαϊκού Βαλανείου» στην είσοδο της σημερινής πόλης της Ραφήνας, όπου διεξάγεται από το 2013 συστηματική ανασκαφική έρευνα στο πλαίσιο πενταετούς προγράμματος συνεργασίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής.

Παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της έρευνας για τον πιθανό χαρακτήρα του ανασκαπτόμενου οικοδομικού συγκροτήματος, τα οποία παρέχουν για πρώτη φορά στοιχεία για την ζωή και την οικονομία της περιοχής του αρχαίου δήμου του Αραφήνος κατά κύριο λόγο στους ρωμαϊκούς χρόνους, και γίνεται παρουσίαση του προγραμματισμού για τη συνέχιση της ανασκαφής, με σκοπό την πλήρη κατανόηση της λειτουργίας του χώρου και την ανάδειξη ενός σημαντικού αρχαιολογικού χώρου για την πόλη της Ραφήνας.

1.5.3 Νέα Οικιστικά Κατάλοιπα από την Κλασική έως την Βυζαντινή Εποχή στην Περιοχή του Αγίου Ραφαήλ, Κορωπίου

Μαγδαληνή Βασιλειάδου, Δρ. Κλασικής Αρχαιολογίας, Università di Roma “La Sapienza”,
Italia, ΕΦΑΑΝΑΤ

Νέα Οικιστικά Κατάλοιπα από την Κλασική έως την Βυζαντινή Εποχή στην Περιοχή του Αγίου
Ραφαήλ, Κορωπίου

Σ-05: 05-10-2018 20:00 / Ε-03

Η παρούσα ανακοίνωση στόχο έχει την παρουσίαση νέου, αδημοσίευτου ανασκαφικού υλικού, αποτέλεσμα των ερευνών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Υποέργου Αρχαιολογικές Έρευνες και Εργασίες, ενταγμένο στο Έργο ΕΣΠΑ «Συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία και διάθεση ακαθάρτων, περιοχών Κορωπίου-Παιανίας» με αυτεπιστασία της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ανατολικής Αττικής.

Στην περιοχή του Αγίου Ραφαήλ, στο νοτιοανατολικό τμήμα του Κορωπίου και συγκεκριμένα στη συμβολή των οδών Σπύρου Δάβαρη και Αγίου Ραφαήλ, καθώς και επί των δύο αυτών οδών σε τάφρους, μήκους 40 μ. περίπου, αποκαλύφθηκαν αρχιτεκτονικά κατάλοιπα. Η εγκατάσταση των αποσπασματικά, σωζόμενων κτιρίων γειτνιάζει με δύο αποθέτες ελληνιστικών χρόνων, καθώς και με ένα φρέαρ κλασικών χρόνων που χρησιμοποιήθηκε ως χώρος απόρριψης, και τελικά σφραγίστηκε κατά τους πρώιμους και μέσους βυζαντινούς χρόνους, όπως διαπιστώθηκε από την μελέτη της κεραμικής και των κινητών ευρημάτων που βρέθηκαν στο εσωτερικό του.

Ο συσχετισμός των νέων ευρημάτων με παλαιότερα, προερχόμενα από την σωστική ανασκαφή επί της οδού Σπύρου Δάβαρη για την εγκατάσταση του φυσικού αερίου δίνει την δυνατότητα μιας

πληρέστερης εικόνας των, υπό μελέτη, ανασκαφικών δεδομένων και συμβάλει κατά συνέπεια στην πληρέστερη κατανόηση και ερμηνεία του χώρου.

1.5.4 Αρχαιολογικές Υποθέσεις από την Περιοχή των Σπάτων μέσα από Αρχειακά Τεκμήρια του 19ου και 20ού αιώνα

Αθηνά Χατζηδημητρίου, Δρ. Αρχαιολόγος, ΥΠΠΟΑ Ιστορικό Αρχείο Αρχαιοτήτων και Αναστηλώσεων

Αρχαιολογικές Υποθέσεις από την Περιοχή των Σπάτων μέσα από Αρχειακά Τεκμήρια του 19ου και 20ού αιώνα

Σ-05: 10-05-2018 20:20 / Ε-45

Αντικείμενο της προτεινόμενης ανακοίνωσης αποτελεί η παρουσίαση αρχειακών τεκμηρίων, προερχόμενων από το Ιστορικό Αρχείο Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, τα οποία σχετίζονται με αρχαιολογικές υποθέσεις, που έλαβαν χώρα στην περιοχή των Σπάτων στα τέλη του 19ου και στον πρώιμο 20ό αιώνα. Οι υποθέσεις αυτές αφορούν στον τυχαίο ή κατόπιν ανασκαφής εντοπισμό αρχαιοτήτων και στις ενέργειες των τοπικών αρχών, αλλά κυρίως της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, για τη διάσωση και την προστασία τους. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στη διοικητική αλληλογραφία, που σχετίζεται με την εύρεση ταφών και επιτυμβίων μνημείων, όπως η γνωστή Σφίγγα των Σπάτων, αλλά και άλλων ενεπίγραφων στηλών και λουτροφόρων.

Στην παρούσα ανακοίνωση θα επιχειρηθεί η ανάδειξη του επίπνου και κοπιώδους έργου των αρχαιολόγων, όπως αυτό αποτυπώνεται στα αρχειακά τεκμήρια, με απώτερο σκοπό, την διάσωση και προστασία του αρχαιολογικού πλούτου της Μεσογαίας.

1.5.5 Πτυχές της Αττικής Κεραμικής (6ος – 4ος αι. π.Χ.) μέσα από Αγγεία Αρχαίων Νεκροταφείων στην Παιανία και το Κορωπί: Εργαστήρια και Ζωγράφοι, Εικονογραφία, Σχήματα.

Παναγιώτα Γαλιατσάτου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Πτυχές της Αττικής Κεραμικής (6ος – 4ος αι. π.Χ.) μέσα από Αγγεία Αρχαίων Νεκροταφείων στην Παιανία και το Κορωπί: Εργαστήρια και Ζωγράφοι, Εικονογραφία, Σχήματα.

Σ-05: 05-10-2018 20:40 / Ε-05

Μέσα από τη μελέτη της κεραμικής πέντε νεκροταφείων από την περιοχή των Μεσογείων (Κορωπί και Παιανία), η οποία οδήγησε σε μία σχετικά ασφαλή χρονολόγηση αυτών, ανιχνεύεται η εξέλιξη της αττικής κεραμικής παραγωγής, κυρίως κατά τον 6ο – 4ο αι. π.Χ., καθώς αυτό είναι το χρονικό φάσμα στο οποίο εντάσσεται η πλειονότητα του υλικού των νεκροταφείων. Παρουσιάζονται ενδεικτικά αγγεία αντιπροσωπευτικά εποχών και εργαστηρίων της αττικής αγγειογραφίας: μελανόμορφα, ερυθρόμορφα, λευκά και μελαμβαφή, και γίνονται αποδόσεις σε ζωγράφους και εργαστήρια, εικονογραφικές αναλύσεις και συζήτηση για το σχήμα και τη χρησιμότητα των αγγείων αυτών. Είναι ενδιαφέρον το ό,τι από ένα αποσπασματικώς σωζόμενο υλικό, λόγω των καταστροφών που υπέστησαν με την πάροδο των αιώνων τα νεκροταφεία (λαθρανασκαφές, άροση κ.ά.), παρακολουθεί κανείς τα γνωστά στην έρευνα ορόσημα της αττικής αγγειογραφίας και τις προτιμήσεις σε ορισμένα σχήματα, ζωγράφους και θέματα, που ενίοτε σχετίζονται με την επιλογή των αγγείων ως κτερισμάτων.

1.6 Προστασία και Ανάδειξη Μνημείων {Σ-06}

Σάββατο	09:30	Σ-06	Προστασία και Ανάδειξη Μνημείων
06-10-2018	09:30	Π	Προεδρείο: Ελένη Γκίνη-Τσοφοπούλου, Αρχαιολόγος, Τέως Διευθύντρια 1ης ΕΒΑ - Ελπίδα Χαίρη, Δρ. Αρχιτέκτων-Αρχαιολόγος
		Ο	Νίκη Βασιλικού, Δρ. Αρχαιολόγος, Τμηματάρχης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων και Μουσείων, ΕΦΑΑΝΑΤ
	09:30	Ε	Ο ναός του Αγίου Παντελεήμονα στην Παιανία
		Ο	Δήμητρα Πέτρου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	09:50	Ε	Ο Άγιος Γεώργιος στην Βυζαντινή Μνημειακή Τέχνη της Μεσογαίας
			Χρυσάνθη Καβαλέκα, Συντηρήτρια Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης Τ.Ε., ΕΦΑΑΝΑΤ
		Ο	Δρ. Γεωργιάννα Μωραΐτου, Συντηρήτρια Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, Τμηματάρχης Συντήρησης, Χημικών και Φυσικών Ερευνών και Αρχαιομετρίας, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
			Λαμπρινή Λάμπρου, Συντηρήτρια Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης Τ.Ε., ΕΦΑΑΝΑΤ
	10:10	Ε	Μελέτη και Επεμβάσεις Προστασίας - Συντήρησης στον Αρχαιολογικό Χώρο του Τύμβου των Πλαταιέων
		Ο	Ελένη Γκίνη-Τσοφοπούλου, Επίτιμη Έφορος Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Τέως Διευθύντρια 1ης ΕΒΑ
	10:30	Ε	Ο ναός του Αγίου Γεωργίου στο Καδί Μαρκοπούλου, ένα “γνωστό – άγνωστο” μνημείο
		Ο	Αικατερίνη Πέτρου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
			Ειρήνη Συριανού, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	10:40	Ε	Αρχαία Γλυπτά και Επιγραφές σε Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά Μνημεία της Περιοχής Μαρκοπούλου
			Δρ. Θεόδωρος Γκανέτσος, Καθηγητής. Τμήμα Μηχανικών Βιομηχανικής Σχεδίασης & Παραγωγής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,
			Δρ. Βασιλική Κανταρέλου, Ερευνητική Συνεργάτιδα, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, Ινστιτούτο Πυρηνικής και Σωματιδιακής Φυσικής
	10:50	Ο	Ευαγγελία Παπαθωμά, Συντηρήτρια Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης, ΕΦΑΑΝΑΤ
	10:50	Ε	Ακολουθώντας τον Χρωστήρα του Τεχνίτη και Αποκαλύπτοντας την Τεχνική της Διακόσμησης των Ξύλινων Ευρημάτων της Βραυρώνας

Σάββατο	09:30	Σ-06	Προστασία και Ανάδειξη Μνημείων
		Ο	Δρ. Μαριλένα Μαρμάνη, Ιστορικός-Αρχαιολόγος, ΕΜΠ, Προϊσταμένη Αυτοτελούς Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας-Παιδείας-Πολιτισμού-Αθλητισμού και Ν. Γενιάς Δήμου Λαυρεωτικής
	11:10	Ε	Η Βιομηχανική Αρχαιολογία στην «Υπηρεσία του Πολιτιστικού Τουρισμού» - Το Παράδειγμα του Λαυρίου. Η Δύναμη και η Δυναμική της Πόλης

1.6.1 Ο ναός του Αγίου Παντελεήμονα στην Παιανία

Νίκη Βασιλικού, Δρ. Αρχαιολόγος, Τμηματάρχης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων και Μουσείων, ΕΦΑΑΝΑΤ

Ο ναός του Αγίου Παντελεήμονα στην Παιανία

Σ-06: 10-06-2018 09:30 / Ε-73

Ο ναός, άγνωστος έως σήμερα στη βιβλιογραφία, είναι μικρός μονόχωρος ξυλόστεγος (διαστάσεις: 4,55 × 7,30 μ.), με τρίπλευρη αψίδα στα ανατολικά. Στο δυτικό τμήμα του διατηρείται η χαρακτηριστική για την περιοχή της Μεσογαίας στέγη κατασκευασμένη από βένια. Στο μέσον του ναού υπάρχει εγκάρσιο ενισχυτικό τόξο. Το ανατολικό τμήμα του μνημείου ήταν κατάγραφο με τοιχογραφίες, τμήματα των οποίων έχουν διασωθεί.

Στο πλαίσιο των εργασιών κατασκευής υποθεμελίωσης και αποστραγγιστικής τάφρου εντοπίστηκαν αρχαιότητες και ακολούθησε ανασκαφική έρευνα. Από αυτή διαπιστώθηκε η ύπαρξη παλαιότερου ναού στην ίδια θέση.

1.6.2 Ο Άγιος Γεώργιος στην Βυζαντινή Μνημειακή Τέχνη της Μεσογαίας

Δήμητρα Πέτρου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Ο Άγιος Γεώργιος στην Βυζαντινή Μνημειακή Τέχνη της Μεσογαίας

Σ-06: 06-10-2018 09:50 / Ε-74

Ο προσφιλής στην βυζαντινή τέχνη στρατιωτικός άγιος και μεγαλομάρτυρας απαντά ήδη από τα τέλη του 12ου αι. στην μνημειακή ζωγραφική της Μεσογαίας και εξαίρεται εικονογραφικά σε σκηνές της υστεροβυζαντινής περιόδου.

Στην ανακοίνωση παρουσιάζονται οι μεμονωμένες απεικονίσεις του (πεζός, έφιππος δρακοντοκτόνος και «διασορίτης»), ενώ η ιδιαίτερη τιμή στον άγιο αναδεικνύεται μέσα από τις σκηνές του βίου με έμφαση στο μαρτύριο, που σώζονται σε δύο ναούς αφιερωμένους στη μνήμη του.

1.6.3 Μελέτη και Επεμβάσεις Προστασίας - Συντήρησης στον Αρχαιολογικό Χώρο του Τύμβου των Πλαταιέων

Χρυσάνθη Καβαλέκα, Συντηρήτρια Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης Τ.Ε., ΕΦΑΑΝΑΤ
Δρ. Γεωργιάννα Μωραΐτου, Συντηρήτρια Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης, Τμηματάρχης Συντήρησης, Χημικών και Φυσικών Ερευνών και Αρχαιομετρίας, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
Λαμπρινή Λάμπρου, Συντηρήτρια Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης Τ.Ε., ΕΦΑΑΝΑΤ

Μελέτη και Επεμβάσεις Προστασίας - Συντήρησης στον Αρχαιολογικό Χώρο του Τύμβου των Πλαταιέων

Σ-06: 06-10-2018 10:10 / Ε-31

Στα πλαίσια της συστηματικής συντήρησης και αντιμετώπισης των προβλημάτων συγκέντρωσης και συμπύκνωσης της υγρασίας, καθώς και των φθορών από τα τρωκτικά, στο εσωτερικό των ταφών του αρχαιολογικού χώρου του Τύμβου των Πλαταιέων, πραγματοποιήθηκαν, από το προσωπικό της ΕΦΑΑΝΑΤ το 2015-16, οι ακόλουθες εργασίες.

Απομάκρυνση των υφιστάμενων πλαισίων στις ταφές και αντικατάσταση των φθαρμένων από την υγρασία και θραυσμένων υαλοπινάκων. Τρίψιμο και βάψιμο των διαβρωμένων σιδερένιων πλαισίων - βάσεων των υαλοπινάκων, καθώς και αγορά και τοποθέτηση νέων πρόσθετων διάτρητων. Τοποθέτηση καταγραφικού θερμοκρασίας – υγρασίας, στο εσωτερικό του τύμβου και σε ταφές με έντονη συμπύκνωση υγρασίας. Τεχνικός έλεγχος ηλεκτρολογικού πίνακα, κατάργηση παλαιών καλωδίων και αντικατάσταση φωτιστικών πηγών. Έλεγχος και καθαρισμός των αεραγωγών στο εξωτερικό του τύμβου και τοποθέτηση μεταλλικής σήτας καθώς και διάνοιξη της θύρας για τον εξαερισμό του χώρου. Καθαρισμός του εσωτερικού των ταφών και στερέωση των παρειών τους με ασβεστοκονίαμα. Με το πέρας των εργασιών διαπιστώθηκε η μείωση του φαινομένου της υγρασίας.

Τέλος τοποθετήθηκε αφυγραντήρας και ο χώρος εξακολουθεί να παρακολουθείται συστηματικά έως ότου επιτευχθεί πλήρης σταθεροποίηση των περιβαλλοντικών συνθηκών.

1.6.4 Ο ναός του Αγίου Γεωργίου στο Καδί Μαρκοπούλου, ένα “γνωστό – άγνωστο” μνημείο

Ελένη Γκίνη-Τσοφοπούλου, Επίτιμη Έφορος Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Τέως Διευθύντρια 1ης ΕΒΑ

Ο ναός του Αγίου Γεωργίου στο Καδί Μαρκοπούλου, ένα “γνωστό – άγνωστο” μνημείο

Σ-06: 06-10-2018 10:30 / Ε-75

Σε περιοχή αμιγώς παλαιότερα γεωργοκτηνοτροφική, στη σκιά του όρους Μερέντα, νοτιανατολικά του Μαρκοπούλου προβάλλει με τις υψηλόκορμες διαστάσεις του ο ναός του Αγίου Γεωργίου, μονόχωρη καμαροσκέπαστη βασιλική, με εξέχουσα αψίδα ανατολικά.

Μολονότι νεωτερικές επεμβάσεις έχουν αλλοιώσει την αρχική μορφή από αρχιτεκτονικής πλευράς, ο ναός διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τα βασικά χαρακτηριστικά του, που σε συνάρτηση με μνημεία της ευρύτερης περιοχής, οδηγούν σε χρονολόγηση στην υστεροβυζαντινή περίοδο (13ος αιώνας).

Το μνημείο είχε υποστεί εκτεταμένες φθορές στο εσωτερικό του. Η ζωγραφική (τριών τουλάχιστον χρονολογικών φάσεων) που διακοσμούσε τις επιφάνειες των τοίχων, δυσδιάκριτη και καλυμμένη με αιθάλη, οδήγησε στην εκπόνηση μελέτης συντήρησης από τη ζωγράφο - συντηρήτρια κ. Φλωρεντία Ασημάκου, με υπεύθυνη αρχαιολόγο την υπογράφουσα στο πλαίσιο προγράμματος συντήρησης και ανάδειξης μνημείων των Μεσογείων της τότε 1ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, νυν ΕΦΑΝΑΤ, του ΥΠΠΟΑ. Το έργο συντήρησης υλοποιήθηκε από τους συντηρητές Σωτήρη Κουταβούλη και Γεώργιο Πορτάλιο.

Αναδείχθηκαν οι τοιχογραφίες της αρχικής φάσης, των οποίων το ενδιαφέρον εστιάζεται κυρίως στην παρουσία σκηνών από το μαρτύριο του Αγίου Γεωργίου που απλώνεται σε διάχωρα στα υψηλά μέρη του βόρειου και νότιου τοίχου, και στις παραστάσεις της Σταύρωσης στο δυτικό τοίχο, της Αγίας Μαρίνας στο βόρειο τμήμα του δυτικού τοίχου, και των αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ στο δυτικό τμήμα του νότιου τοίχου (με επιζωγραφήσεις).

Αν και η επιγραφική μαρτυρία απουσιάζει, η εικονογραφία και τεχνοτροπικά στοιχεία οδηγούν σε χρονολόγηση της αρχικής διακόσμησης στην περίοδο της φραγκοκρατίας στην Αττική, μετά τα μέσα του 13ου αιώνα.

1.6.5 Αρχαία Γλυπτά και Επιγραφές σε Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά Μνημεία της Περιοχής Μαρκοπούλου

Αικατερίνη Πέτρου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Ειρήνη Συριανού, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Αρχαία Γλυπτά και Επιγραφές σε Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά Μνημεία της Περιοχής Μαρκοπούλου

Σ-06: 10-06-2018 10:30 / Ε-50

Σε μεταβυζαντινούς ναούς της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Μαρκοπούλου έχουν εντοπισθεί σε δεύτερη χρήση γλυπτά και επιγραφές της αρχαιότητας. Στην Παναγία στη Μερέντα βρέθηκαν εντοιχισμένη η βάση της αρχαϊκής κόρης Φρασίκλειας και στον περιβάλλοντα χώρο του ναού ενεπίγραφο βάθρο με ανάθεση του Ηρώδη. Στον Άγιο Γεώργιο στο Καδί υπάρχει κορμός αγάλματος στο υπέρθυρο της εισόδου. Στην Παναγία στον Βαραμπά, στην κόγχη της εισόδου ήταν τοποθετημένο τμήμα ενεπίγραφης μαρμάρινης δοκού. Τον ναό της Αγίας Παρασκευής κοσμεί επιτύμβιο ανάγλυφο τοποθετημένο δεξιά της εισόδου.

Στην παρούσα εισήγηση εκτός από την παρουσίαση των αρχαίων αυτών αντικειμένων, θα επιχειρηθεί ο προσδιορισμός της πιθανής προέλευσής τους και του ιστορικού πλαισίου στο οποίο ήταν ενταγμένα. Επίσης, θα εξετασθεί η πρακτική της επανάχρησης αρχαίων μελών σε χριστιανικούς ναούς, αφενός διότι προσφέρονταν ως έτοιμο οικοδομικό υλικό, αφετέρου διότι έτσι υποδηλωνόταν η άρρηκτη σχέση της νέας εποχής με την αρχαία ελληνική παράδοση.

1.6.6 Ακολουθώντας τον Χρωστήρα του Τεχνίτη και Αποκαλύπτοντας την Τεχνική της Διακόσμησης των Ξύλινων Ευρημάτων της Βραυρώνας

Δρ. Θεόδωρος Γκανέτσος, Καθηγητής. Τμήμα Μηχανικών Βιομηχανικής Σχεδίασης &
Παραγωγής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής,

Δρ. Βασιλική Κανταρέλου, Ερευνητική Συνεργάτιδα, ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, Ινστιτούτο Πυρηνικής
και Σωματιδιακής Φυσικής

Ευαγγελία Παπαθωμά, Συντηρήτρια Αρχαιοτήτων & Έργων Τέχνης, ΕΦΑΑΝΑΤ

Ακολουθώντας τον Χρωστήρα του Τεχνίτη και Αποκαλύπτοντας την Τεχνική της Διακοσμητής
των Ξύλινων Ευρημάτων της Βραυρώνας

Σ-06: 10-06-2018 10:50 / Ε-53

Αντικείμενο της παρούσας μελέτης είναι η αναγνώριση των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν για τη ζωγραφική διακόσμηση και την προστασία της επιφάνειας των ξύλινων ευρημάτων του 5ου αι. π.Χ., τα οποία εντοπίστηκαν στο ιερό της Βραυρωνίας Αρτέμιδος σε ένυδρη κατάσταση. Τα χρώματα που κοσμούν τις επιφάνειες των ευρημάτων είναι το κόκκινο και το μαύρο. Έτσι, από το σύνολο των

αντικειμένων επιλέχθηκαν να μελετηθούν σε αυτήν την εργασία ένα ειδώλιο γυναικείας μορφής που διατηρεί κόκκινο χρώμα και ένα πώμα πυξίδας που σώζει κόκκινο και μαύρο χρώμα.

Η σπανιότητα του αρχαιολογικού ευρήματος και η κατάσταση διατήρησης των αντικειμένων κατέδειξαν ως καταλληλότερη επιλογή την εφαρμογή μη δειγματοληπτικών τεχνικών σε συνδυασμό με τη χρήση φορητών οργάνων μέτρησης. Έτσι, για την αναγνώριση των χρωστικών, του συνδετικού μέσου του χρώματος καθώς και του επικαλυπτικού υλικού το οποίο είχε εφαρμοστεί σε τις επιφάνειες του ξύλου στα εξεταζόμενα αντικείμενα, εφαρμόστηκαν τρεις φασματοσκοπικές τεχνικές και συγκεκριμένα οι μέθοδοι XRF, Raman και IR.

Από την αξιολόγηση και σύνθεση των αποτελεσμάτων των αναλύσεων προέκυψαν πολύ ενδιαφέροντα συμπεράσματα σχετικά με την ταυτοποίηση των υλικών, τον τρόπο επεξεργασίας και παρασκευής αυτών, ενώ επίσης κατέστη δυνατόν να αντληθούν σημαντικές πληροφορίες για την κατάσταση διατήρησής τους σήμερα, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο για τη συντήρησή τους.

1.6.7 Η Βιομηχανική Αρχαιολογία στην «Υπηρεσία του Πολιτιστικού Τουρισμού» - Το Παράδειγμα του Λαυρίου. Η Δύναμη και η Δυναμική της Πόλης

Δρ. Μαριλένα Μαρμάνη, Ιστορικός-Αρχαιολόγος, ΕΜΠ, Προϊσταμένη Αυτοτελούς Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας-Παιδείας-Πολιτισμού-Αθλητισμού και Ν. Γενιάς Δήμου Λαυρεωτικής

Η Βιομηχανική Αρχαιολογία στην «Υπηρεσία του Πολιτιστικού Τουρισμού» - Το Παράδειγμα του Λαυρίου. Η Δύναμη και η Δυναμική της Πόλης

Σ-06: 10-06-2018 11:10 / Ε-26

Βιομηχανική αρχαιολογία είναι σύμφωνα με το Rainer Slotta¹ «η συστηματική διερεύνηση όλων των υλικών πηγών του βιομηχανικού παρελθόντος, από την προϊστορία ως και το παρόν». Με αυτόν τον ορισμό γίνεται μια προσπάθεια να δοθούν με τον πλέον προσεκτικό και περιεκτικό τρόπο οι χαρακτηριστικές ιδιότητες και το περιεχόμενο αυτού του επιστημονικού κλάδου², ενώ παράλληλα υποδηλώνεται, ότι η βιομηχανική αρχαιολογία είναι ένας ιστορικός κλάδος που ασχολείται με υλικές πηγές πληροφοριών και με την ερμηνεία τους³.

¹ Rainer Slotta, Εισαγωγή στη Βιομηχανική Αρχαιολογία, μεταφρ. Άγις Παπαδόπουλος, Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ, σ. 15

² Manfred Wehdom, Die Baudenkmaeler des Eisenhuettenwesens in Oesterreich, Duesseldorf 1977, σ1, σημ.1

³ Rainer Slotta, Εισαγωγή στη Βιομηχανική Αρχαιολογία, ο. π. σ. 15

Γίνεται, επομένως, κατανοητό ότι η βιομηχανική αρχαιολογία επιχειρεί, έχοντας ως βάση τα τεχνικά μνημεία, να περιγράψει την ιστορία της βιομηχανικής εξέλιξης⁴. Σύμφωνα με αυτήν την αντίληψη η θεώρηση του μνημείου, ως φορέα πληροφοριών είναι σημαντική, αφού σε αυτό βρίσκεται ενσωματωμένο το σύνολο των επιδράσεων του πολιτισμού και του περιβάλλοντος⁵.

Είναι σαφές ότι τα βιομηχανικά- τεχνικά μνημεία είναι εκείνα τα οποία θα μας βοηθήσουν να γνωρίσουμε τη μικροϊστορία του τόπου στον οποίο είναι ενταγμένα, είναι εκείνα που πάνω τους είναι αποτυπωμένη ολόκληρη η ιστορία και μέσα από τη δική τους παρουσία και «συνδιαλλαγή» θα έχουμε τη δυνατότητα να αντλήσουμε ιστορικά δεδομένα και στοιχεία, ικανά να μας οδηγήσουν στην ιστορική γνώση για την πόλη της οποίας τα μνημεία εξετάζουμε με τη βοήθεια της βιομηχανικής αρχαιολογίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, τα βιομηχανικά –τεχνικά μνημεία δύνανται να λειτουργήσουν ως ιστορικές πηγές που αν διασωθούν, αποκατασταθούν και αξιοποιηθούν θα είναι σε θέση να «δώσουν» σε γηγενείς και επισκέπτες τις κατάλληλες ιστορικές πληροφορίες και γνώσεις, έτσι ώστε να σταθούν αρωγοί στην εκμάθηση εν γένει της ιστορίας, τόσο του τόπου, όσο και ολόκληρης της χώρας.

Το Λαύριο, τόπος απείρου φυσικού, αρχαιολογικού και ιστορικού πλούτου, καλείται να διαχειριστεί και να παρουσιάσει τα μνημεία και τους χώρους βιομηχανικής αρχαιολογίας, τα οποία διαθέτει διάσπαρτα σε ολόκληρη την περιοχή και κατ' αυτόν τον τρόπο να εισάγει την πόλη σε ένα άλλο επίπεδο, όπου θα μπορέσει να λειτουργήσει ως τόπος παιδείας, έρευνας, αναψυχής, αλλά και προσέλκυσης επισκεπτών πολιτιστικού τουρισμού⁶ και όχι μόνο.

⁴ Rainer Slotta, Εισαγωγή στη Βιομηχανική Αρχαιολογία, ο. π. σ. 15. Η βιομηχανική αρχαιολογία επιτελεί στα τεχνικά μνημεία ανάλογη εργασία με την επιστήμη εκείνη, η οποία θέτοντας τα μνημεία της τέχνης, ως βάση, καταγράφει την ιστορία της τέχνης.

⁵ «Ο πολιτισμός της μηχανής», που σημαδεύει τους δυο τελευταίους αιώνες της ιστορίας μας, άφησε τα αποτυπώματά του στα εργοστάσια - τρένα - μηχανικά έργα -μέσα επικοινωνίας και μεταφοράς - μηχανές, εργαλεία - εργατική κατοικία και λουπά. Αυτός ο πολιτισμός της «βιομηχανικής επανάστασης» που προκάλεσε ριζικές αλλαγές στον τρόπο παραγωγής στις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτικές και πολιτιστικές δομές, αναγνωρίζεται παγκόσμια σήμερα ως πολιτιστικό αγαθό και με τα κατάλοιπά του ασχολείται η επιστήμη της «βιομηχανικής αρχαιολογίας». Το βιομηχανικό κτήριο στα πλαίσια αυτά αποτελεί το κύριο τεκμήριο της βιομηχανικής δραστηριότητας και ως πολιτιστικό αγαθό ιδιαίτερης σημασίας, απαιτεί την τεκμηρίωση- αναγνώριση και ανάδειξή του.

⁶ Richards, G. (1996, ed.) *Cultural Tourism in Europe*. CABI, Wallingford, σελ. 24. Στη διεθνή βιβλιογραφία δεν υπάρχει ενιαίος ορισμός για τον πολιτιστικό τουρισμό. Ένας εννοιολογικός ορισμός του Ερευνητικού Προγράμματος για τον Πολιτιστικό Τουρισμό ATLAS (The Association for Tourism and Leisure Education and Research) είναι ο εξής: «Η μετακίνηση των ατόμων προς πολιτιστικούς πόλους έλξης μακριά από τον συνήθη τόπο κατοικίας τους, με σκοπό να συλλέξουν νέες πληροφορίες και εμπειρίες για να ικανοποιήσουν τις πολιτιστικές ανάγκες τους». Τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει πολλές προσπάθειες για την προώθηση των πολιτιστικών πόρων στη χώρα μας, οι οποίοι δεν είναι ευρέως γνωστοί (π.χ. αρχαία θέατρα, ιστορικά μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι), ώστε να αξιοποιηθούν αποτελεσματικά και να γίνουν περισσότερο ελκυστικά, με σκοπό την αναγνώριση των πολιτιστικών αγαθών της κάθε περιοχής. Παράλληλα, ακολουθώντας τις πρόσφατες τάσεις στον τομέα του τουρισμού, ένας αυξανόμενος αριθμός ελληνικών τουριστικών προορισμών οργανώνει την τουριστική προσφορά του με τέτοιο τρόπο, ώστε να πληροί τα κριτήρια βιωσιμότητας και να προσφέρει εξατομικευμένες υπηρεσίες, οι οποίες συμβάλλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Οι πολιτιστικές δραστηριότητες, ως μια αναπτυσσόμενη αγορά για τις ελληνικές τουριστικές επιχειρήσεις, μπορούν να συμβάλουν στην προβολή των αναπτυσσόμενων περιοχών της ελληνικής υπαίθρου προσφέροντας πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στις τοπικές κοινότητες, στην τοπική αγορά εργασίας και στην οικονομία.

Στη διάταξη του άρθρου 1 της Διεθνούς Σύμβασης της Γρανάδας του 1985 για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς στην Ευρώπη, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2039/1992 (Α' 61), προβλέπεται ότι, μεταξύ άλλων, «σαν "αρχιτεκτονική κληρονομιά" θεωρείται ότι περιλαμβάνει τα ακόλουθα ακίνητα αγαθά:

1. Τα μνημεία, δηλαδή κάθε κατασκευή ιδιαίτερα σημαντική λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού ή τεχνικού της ενδιαφέροντος, στην οποία συμπεριλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις ή διακοσμητικά στοιχεία, που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της.
2. Τα αρχιτεκτονικά σύνολα, δηλαδή ομοιογενή σύνολα αστικών ή αγροτικών κατασκευών, σημαντικών λόγω ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού ή τεχνικού τους ενδιαφέροντος, συναφή μεταξύ τους ώστε να σχηματίζουν ενότητες που να μπορούν να οριοθετηθούν τοπογραφικά.»

Άλλωστε, η τουριστική ανάπτυξη, η πρόοδος και κατ' επέκταση η οικονομική ευκαμψία που η τουριστική κίνηση μπορεί να εξασφαλιστεί σε μια περιοχή δεν οφείλεται μόνο στην ύπαρξη παραλιών, στα όμορφα και ειδυλλιακά τοπία της συγκεκριμένης περιοχής ή στα αρχαιολογικά και ιστορικά ενδιαφέροντά της, εξίσου σημαντικός θετικός παράγοντας μπορεί να είναι η παρουσία της λεγόμενης βιομηχανικής αρχαιολογίας, αν βέβαια αυτή αξιοποιηθεί με τον κατάλληλο τρόπο και λειτουργήσει ως αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας, της κουλτούρας και του πολιτισμού του κάθε τόπου.

Μπροστά λοιπόν σε μια τέτοιας υφής και διάστασης δημιουργούμενη κατάσταση, θα λέγαμε ότι δεν αποτελεί «ουτοπία», η αναζήτηση των τρόπων εκείνων αξιοποίησης και προβολής των τεχνικών μνημείων που η πόλη του Λαυρίου διαθέτει σε μέγιστο βαθμό και η οποία αλληλοσυμπληρώνεται και «διανθίζεται» με τα εκ προοιμίου αναγνωρισθέντα σε αυτήν ιστορικά και πανάρχαια μνημεία, που ο τόπος έχει να επιδείξει, καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορικής του παρουσίας.

Άλλωστε όπως αναφέρει ο Angus Buchanan⁷ «η βιομηχανική αρχαιολογία είναι ένας ερευνητικός τομέας που ασχολείται με τη διερεύνηση, την κατανόηση, την καταγραφή και σε ορισμένες περιπτώσεις τη διατήρηση των βιομηχανικών μνημείων⁸. Η σημασία αυτών των μνημείων πρέπει να τεθεί στο πλαίσιο της ιστορίας, της κοινωνίας και της τεχνολογίας⁹. Με βάσει αυτή τη σκέψη, θα μπορούσαμε να θέσουμε την ένταξη των τεχνικών μνημείων του Λαυρίου στο παραπάνω πλαίσιο, αλλά και να το επεκτείνουμε ως πηγή πολλαπλών πληροφοριών, κοινωνικού, ιστορικού, πολιτικού, πολιτιστικού, καλλιτεχνικού, αλλά και τεχνικού και τεχνολογικού ενδιαφέροντος.

Σήμερα, περίπου εκατόν τριάντα (130) και πλέον χρόνια μετά τη γέννησή της, η νεότερη βιομηχανική πολιτεία του Λαυρίου, διατηρεί αναλλοίωτα μέσα στον ιστό της, δεκάδες από τα κτήρια των εργοστασίων που σημάδεψαν την ιστορία της. Από το 1865 στα δύο βιομηχανικά συγκροτήματα του Λαυρίου, της Ελληνικής Εταιρείας που ο πυρήνας του βρισκόταν στη δυτική ακτή του λιμανιού, και της Γαλλικής που συγκροτήθηκε στη βόρεια είσοδο της πόλης ανορθώθηκαν μερικές από τις πιο σημαντικές βιομηχανικές εγκαταστάσεις στην Ελλάδα

Η σχεδόν αυτάρκης «Company Town»¹⁰ του Λαυρίου δημιούργησε μια σειρά από εγκαταστάσεις, που καλύπτουν διαφορετικούς τομείς της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής και οι οποίες κτίστηκαν με στόχο να εξυπηρετήσουν τη λαυρεωτική μεταλλουργία.

Αντιλαμβανόμαστε, λοιπόν, ότι η δύναμη και η δυναμική της πόλης του Λαυρίου στηρίχθηκε, στηρίζεται και όπως φαίνεται θα εξακολουθεί να στηρίζεται στα μεταλλεία, τα οποία, είτε ευρισκόμενα σε λειτουργία, είτε όχι, εξακολουθούν να καθορίζουν τη μοίρα του τόπου από το 3.000 π. Χ μέχρι σήμερα.

⁷Ο Angus Buchanan, έδωσε το δικό του ορισμό, στην αρχή της δεκαετίας του 70, όταν πλέον η βιομηχανική αρχαιολογία είχε να επιδείξει αξιόλογη δραστηριότητα στους τομείς της οργάνωσης, της έρευνας και των δημοσιεύσεων. Ο ορισμός του ξεπερνά σε ένα σημαντικό σημείο την αντίληψη του Hudson. Rainer Slotta, Εισαγωγή στη Βιομηχανική Αρχαιολογία, ο. π. σ. 181

⁸R. A Buchanan, Industrial Archaeology ο.π σ.25-26 & Γιώργος Μαχαίρας, Βιομηχανική Αρχαιολογία: Η άλλη αρχαιολογία, αρχιτέκτονας, περιοδικό Αρχαιολογία, Βιομηχανική Αρχαιολογία, τεύχος 18, Φεβρουάριος 1996 σ. 16

⁹ Angus Buchanan, Industrial Archaeology in Britain, Harmonds- Worth 1972, σ. 20

¹⁰ Η ονομασία «Company town» χρησιμοποιήθηκε μετά το 1850 στην Αγγλία και στις Η. Π. Α. Η πλειοψηφία των «Company towns» ασχολείτο με την εξαγωγή και την κατεργασία ορυκτών, καθώς η φύση αυτών των βιομηχανιών επέβαλε την εγκατάσταση στον τόπο του ορυχείου. Μερικές από τις νεότερες «Company towns», είχαν ως βάση την κλωστοϋφαντουργία, την κατασκευή μηχανών, αυτοκινήτων και την παραγωγή ενέργειας. Βλ. J. Garner "The model Company town. Urban desing through private enterprise in mineteenth century New England", The University of Massachussets Press, Amherst 1984. Το φαινόμενο των «Company towns» παρατηρήθηκε κυρίως μεταξύ 1830 και 1930 και είχε μεγάλη εξάπλωση στην Ευρώπη και στην Αμερική.

Το Λαύριο υπήρξε μοναδική «Company town» που εξελίχθηκε σε πόλη στην Ελλάδα το 19^ο αιώνα και στις αρχές του 20^{ου}. Βλ. Τίτσα Καλόγρη, Οικονομολόγος – Ιστορικός, Η Συμβολή της Εταιρείας των Μεταλλουργιών του Λαυρίου στη δημιουργία και την ανάπτυξη της πόλης του Λαυρίου, στα πρακτικά της Ε' Επιστημονικής Συνάντησης Νοτιοανατολικής Αττικής, Παιανία 1994, σ. 313 & Παραπομπή 23

Πάνω σε αυτά τα μοναδικά τεχνικά μνημεία, το Λαύριο θα στηριχθεί εκ νέου και με μια άλλη διαφορετική οπτική γωνία θα τα καταστήσει και πάλι φορείς, πολιτισμού, έρευνας και εκπαίδευσης, ικανής να θέσει τις απαιτούμενες προδιαγραφές και απαιτήσεις για την τέταρτη φάση συνεχόμενης ανάπτυξης του Λαυρίου.

Έτσι σήμερα το Λαύριο μετά από μια μεγάλη περίοδο κρίσης και συστηματικών προσπαθειών ανασυγκρότησης, βρίσκεται σε πορεία ανάκαμψης και προσαρμογής στις νέες προτεραιότητες της βιώσιμης ανάπτυξης. Τα ποικίλα έργα, που είτε διαμορφώνονται, είτε βρίσκονται σε εξέλιξη, μας επιτρέπουν να μιλάμε για μια δυναμική ανάπτυξης της πόλης του Λαυρίου, η οποία με σωστό και πετυχημένο χειρισμό των «πλουτοπαραγωγικών» της πηγών, θα πετύχει να αναδειχθεί τόσο σε εθνική, όσο και σε διεθνή κλίμακα.

Χρειάζεται, επομένως, να αποκρυπτογραφήσουμε την πόλη (και για να γίνει αυτό πρέπει να δούμε τι έχουν να μας προσφέρουν τα μνημεία της, οι ιστορικοί και πολιτιστικοί της χώροι, γιατί πρέπει και χρειάζεται να μας ενδιαφέρουν), να ανιχνεύσουμε κρυμμένους κώδικες και δυνατότητες που υπάρχουν και που εμείς δεν έχουμε καταφέρει να φέρουμε ακόμη στην επιφάνεια και κατ' αυτόν τον τρόπο να την προσεγγίσουμε και να τη μάθουμε, ανακαλύπτοντας ποικίλες πτυχές της, οι οποίες στη συνέχεια θα μας επιτρέψουν να γνωρίσουμε το «θησαυρό», τις αξίες και τα μηνύματα που υποκρύπτονται και που, σαφώς, χρειάζονται περαιτέρω διερεύνηση και αποσαφήνιση.

Αν καταφέρουμε να γνωρίσουμε το παρελθόν αυτής της πόλης, να δεθούμε μαζί της μέσα από τη γνώση και το βίωμα που θα έχουμε αισθανθεί και το οποίο απορρέει από τα κτήριά της, τα μνημεία της, τεχνικά και μη, από τα θραύσματα και την κουλτούρα της παράδοσης, θα έχουμε επιτύχει εν μέρει το στόχο μας.

Για το σκοπό αυτό θεωρείται απαραίτητη η δημιουργία ενός οργανωμένου τρόπου επίσκεψης μνημείων, αλλά και χώρων ιδιαίτερης αξίας της Λαυρεωτικής, που θα ανταποκρίνονται σε διάφορες κατηγορίες επισκεπτών, ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις απαιτήσεις που εκείνοι θα προβάλουν .

Ο Δήμος Λαυρεωτικής αφουγκραζόμενος τις ανάγκες της πόλης, αλλά και την ωρίμανση πλέον των συνθηκών για περαιτέρω αξιοποίηση της περιοχής της Λαυρεωτικής προτίθεται να οργανώσει μια τέτοιου τύπου αναπτυξιακή δραστηριότητα, η οποία θα στηρίζεται σε επιστημονικά δεδομένα και για την οποία θα μας δοθεί η ευκαιρία να μιλήσουμε με πιο αναλυτικό τρόπο στην παρούσα ανακοίνωση.

1.7 Ιστορία Θρησκειών {Σ-07}

Σάββατο	11:40	Σ-07	Ιστορία Θρησκειών
06-10-2018	11:40	Π	Προεδρείο: Αθανάσιος Στεφανής, Δρ Φιλόλογος, Ακαδημία Αθηνών - Ελευθέριος Βεκρής, Δρ Φιλόλογος
		Ο	Λαμπρινή Σίσκου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ
	11:40	Ε	Αιγύπτιοι Θεοί στον Μαραθώνα
		Ο	Αθανάσιος Στεφανής, Ερευνητής-Καθηγητής, Ακαδημία Αθηνών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
	12:00	Ε	Αρκεΐα και Αρρηφόρια: Μυητικές Τελετουργίες Ωρίμανσης των Νέων Κοριτσιών στην Αττική
		Ο	Κωνσταντίνα Παπαθανασίου, Αρχαιολόγος - Θεολόγος
	12:20	Ε	Τειθράσιες Γοργόνες, Λατρείες και Θρησκευτικά Αρχέτυπα στον Δήμο του Τεΐθρα.
	12:40	Σ	Συζήτηση
	12:50	Δ	Διάλειμμα

1.7.1 Αιγύπτιοι Θεοί στον Μαραθώνα

Λαμπρινή Σίσκου, Αρχαιολόγος, ΕΦΑΑΝΑΤ

Αιγύπτιοι Θεοί στον Μαραθώνα

Σ-07: 10-06-2018 11:40 / Ε-40

Στην πεδιάδα του Μαραθώνα, στην περιοχή του Μικρού Έλους της Μπρεξίζας, βρίσκεται εκτεταμένο συγκρότημα ιερού αφιερωμένου σε Αιγύπτιους θεούς. Το συγκρότημα ίδρυσε ο Ηρώδης Αττικός περίπου το 160μ.Χ. στον τόπο καταγωγής και διαμονής του, επηρεασμένος έντονα από την "αιγυπτιομανία" που διακατείχε τους ρωμαίους αυτοκράτορες. Σύμφωνα με επιγραφή το ιερό ενδέχεται να ήταν αφιερωμένο στο Σάραπι, εξελληνισμένη μορφή του αιγυπτιακού θεού Όσιρι. Κυρίαρχη θέση στο ιερό έχει η Ίσιδα, σύντροφος του θεού Όσιρι, ενώ συλλατρευόταν ο γιος τους Ώρος.

Σύμφωνα με το μύθο, ο Όσιρις κυβερνούσε τον κόσμο μαζί με τη σύζυγό του Ίσιδα. Αυτό προκάλεσε το φθόνο του αδερφού του Σεθ, ο οποίος, αφού πρώτα σκότωσε τον αδελφό του, διαμέλισε το σώμα του και σκόρπισε τα μέρη στο Νείλο. Η Ίσιδα κατάφερε να συγκεντρώσει τα μέλη του συζύγου της και τον επανέφερε στη ζωή. Στη συνέχεια, ο γιος τους Ώρος συγκρούστηκε και νίκησε τον θείο του Σεθ, παίρνοντας εκδίκηση για το διαμελισμό του πατέρα του. Μετά την επικράτησή του έγινε κυρίαρχος σε όλη την Αίγυπτο ενώνοντας και τα δύο βασίλεια.

Απεικονίσεις του βασιλικού ζεύγους στο ιερό αποτελούν τρία ζεύγη αγαλμάτων σε υπερφυσικό μέγεθος που πλαισιώναν τις εισόδους του. Τα ανδρικά αγάλματα αποδίδονται στον τύπο του φαράω και πιθανότατα αποτελούν ιδεαλιστικές απεικονίσεις του θεού Όσιρι, με τον οποίο εξισωνόταν ο εκάστοτε φαράω. Αντίστοιχα η θεά Ίσις εικονίζεται σε διάφορους τύπους, π.χ. ως Δήμητρα κρατώντας στάχυα ή ως Αφροδίτη κρατώντας τριαντάφυλλα. Ένα ακόμη άγαλμα της Ίσιδας διαφορετικής τυπολογίας βρέθηκε αποθηκευμένο σε κλειστό χώρο του ιερού μαζί με το άγαλμα μιας αιγυπτιάζουσας σφίγγας. Η ανασκαφή του χώρου αυτού έφερε στο φως επίσης ένα σύνολο λατρευτικών λύχνων εξαιρετικά μεγάλων διαστάσεων με ανάγλυφη παράσταση Σάραπι και Ίσιδας στο δίσκο. Ο θεός Ώρος, του οποίου η λατρεία συνδέθηκε αρχικά με τον ουρανό και γι' αυτό και συσχετίστηκε με το γεράκι, εκπροσωπείται στο ιερό με την παρουσία τεσσάρων γλυπτών μαρμαρινων γερακιών. Τέλος, με έμμεσο τρόπο εμφανίζεται στο συγκρότημα η θεά Άθωρ.. Η ανασκαφή έχει αποκαλύψει τρία κορινθιακά κιονόκρανα με ανθρώπινες κεφαλές, που έχουν ως πρότυπο τα αιγυπτιακά "αθωρικά" κιονόκρανα με απεικονίσεις της θεάς. Επίσης το άγαλμα της Ίσιδας από τη νότια είσοδο φέρει στο κεφάλι κέρατα, χαρακτηριστικό σύμβολο της Άθωρ.

1.7.2 Αρκτηία και Αρρηφόρια: Μυητικές Τελετουργίες Ωρίμανσης των Νέων Κοριτσιών στην Αττική

Δρ. Αθανάσιος Στεφανής, Ερευνητής-Καθηγητής, Ακαδημία Αθηνών, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Αρκτεία και Αρρηφόρια: Μυητικές Τελετουργίες Ωρίμανσης των Νέων Κοριτσιών στην Αττική

Σ-07: 10-06-2018 12:00 / Ε-41

Μέσα από την ανάλυση των εορτών προς τιμήν της Βραυρωνίας Άρτεμης και της Αθηνάς Πολιάδας γίνεται μια προσπάθεια να συσχετιστούν και να αναδειχθούν τα στοιχεία εκείνα που αναφέρονται στη συμμετοχή των νεαρών κοριτσιών της Αττικής στις εορτές των δύο θεοτήτων: ως άρκτοι και αρρηφόροι τα κορίτσια επιτελούν σημαντικές για τη μετέπειτα ζωή τους, ως συζύγων και μητέρων, λειτουργίες. Ο θεσμός του γάμου, απαραίτητος για τη διατήρηση και συνέχιση της πόλης προβάλλει τη σπουδαία θέση των γυναικών, προϋποθέτοντας τη γυναικεία σεξουαλικότητα, η οποία, ωστόσο, επειδή αποτελεί επίσης κίνδυνο για τους άνδρες, θα πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερος και να τεθεί υπό έλεγχο.

Βασική Βιβλιογραφία:

Barringer Judith M., *Art, Myth, and Ritual in Classical Greece*, New York 2008.

Dillon Matthew, *Girls and Women in Classical Greek Religion*, London / New York 2002.

Dowden Ken, *Death and the Maiden. Girls' Initiation Rites in Greek Mythology*, London / New York 1989.

1.7.3 Τειθράσιες Γοργόνες, Λατρείες και Θρησκευτικά Αρχέτυπα στον Δήμο του Τείθρα.

Κωνσταντίνα Παπαθανασίου, Αρχαιολόγος - Θεολόγος

Τειθράσιες Γοργόνες, Λατρείες και Θρησκευτικά Αρχέτυπα στον Δήμο του Τείθρα.

Σ-07: 06-10-2018 12:40 / Ε-35

Κατά την μετάβαση από την Πλειστόκαινο στην Ολόκαινο Περίοδο ομάδες κυνηγών κατέκλυζαν τις παρόχθιες περιοχές της Ανατολικής Αττικής. Οι πρώτες λατρευτικές δραστηριότητες των κυνηγών και των τροφосуλλεκτών χαρακτηρίζονταν από ανιμιστικά στοιχεία με κυρίαρχο εκείνο της λιθολατρείας και της λατρείας της Μητέρας Γης.

Η αποκωδικοποίηση των μύθων μέσα από την ερμηνεία κειμένων της αρχαιοελληνικής γραμματείας, τα αρχαιολογικά δεδομένα και ο συσχετισμός τους με το εγχώριο κοινωνικό υπόβαθρο της νεολιθικής περιόδου υπέδειξαν την διαχρονικότητα του αρχέγονου θρησκευτικού πυρήνα και την

σύμπτυξη του με μυθολογικά στοιχεία που εισήχθησαν από τους θαλάσσιους δρόμους της ΝΑ. Μεσογείου.

Οι λατρείες των εγχώριων προελληνικών θεοτήτων με το αρχικό ανιμιστικό υπόβαθρο συντηρήθηκαν υπό το πρίσμα του θρησκευτικού συγκρητισμού έως και τους ιστορικούς χρόνους και μεταφέρθηκαν σχεδόν αυτούσιες στις λατρευτικές εκδηλώσεις του Δωδεκάθεου.

Ο Τείθρας αποτέλεσε ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα όπου οι αρχέγονες τελετές των κυνηγών συμπεριελήφθησαν στα εαρινά τελετουργικά για την γονιμότητα της Γης και ενίσχυσαν το θρησκευτικό πλαίσιο της Κλασικής Περιόδου.

1.8 Ιστορία (1) {Σ-08}

Σημ.: Ο επιστημονικός τομέας Ιστορία περιλαμβάνει δύο (2) συνεδρίες (Σ-08 & Σ-11) με τίτλο Ιστορία (1) και Ιστορία (2).

Σάββατο	13:00	Σ-08	Ιστορία
06-10-2018	13:00	Π	Προεδρείο: Ελένη-Ελευθερία Γκάμα, Msc Αρχιτέκτων - Δημήτριος Πρόφης
			Γεώργιος Κόλλιας, Μηχανολόγος-Ηλεκτρολόγος ΕΜΠ, Ομάδα Ιστορικής Έρευνας Κορωπίου
			Νικόλαος Λάζαρης, Αντιστράτηγος εα, Ομάδα Ιστορικής Έρευνας Κορωπίου
		Ο	Γεώργιος Ντούνης, Αντιναύαρχος εα, Ομάδα Ιστορικής Έρευνας Κορωπίου
			Αθανάσιος Πουλάκης, Ταξίαρχος εα, Ομάδα Ιστορικής Έρευνας Κορωπίου
			Δημήτριος Πρόφης, Οικονομικός Σύμβουλος, Ομάδα Ιστορικής Έρευνας Κορωπίου
	13:00	Ε	Η Ελληνική και η Γερμανική Δικογραφία για τα Εγκλήματα των Γερμανικών Στρατευμάτων στο Κορωπί, στις 9 Οκτωβρίου 1944
		Ο	Δημήτριος Μπούκης, Στρατιωτικός Ιατρός εα
	13:20	Ε	Οι Πρώτες Σχολικές Εγκαταστάσεις στα Μεσόγεια
		Ο	Αθανάσιος Καψάλης, Αναπληρωτής Καθηγητής Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας, Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθηνών
	13:40	Ε	Οι Τριγλιανοί της Ραφήνας. Ιστορική και Εκκλησιαστική Επισκόπηση
		Ο	Άννα-Ευφροσύνη Μιχοπούλου, Μ.Α. (York, UK), Ερευνήτρια τοπικής ιστορίας και ιστορίας των γυναικών
	14:20	Ε	Μικρασιάτες πρόσφυγες – Σαρακατσάνοι ποιμένες – Ευβοιώτες λιγνιτωρύχοι της Ραφήνας: συμπτώσεις και αποκλίσεις σε αφηγήσεις κατοίκων πρώτης και δεύτερης γενιάς
	14:40	Σ	Συζήτηση

1.8.1 Η Ελληνική και η Γερμανική Δικογραφία για τα Εγκλήματα των Γερμανικών Στρατευμάτων στο Κορωπί, στις 9 Οκτωβρίου 1944

Γεώργιος Ντούνης, Αντιναύαρχος εα
Γεώργιος Κόλλιας, Μηχανολόγος-Ηλεκτρολόγος ΕΜΠ
Νικόλαος Λάζαρης, Αντιστράτηγος εα
Αθανάσιος Πουλάκης, Ταξίαρχος εα
Δημήτριος Πρόφης, Οικονομικός Σύμβουλος

Η Ελληνική και η Γερμανική Δικογραφία για τα Εγκλήματα των Γερμανικών Στρατευμάτων στο Κορωπί, στις 9 Οκτωβρίου 1944

Σ-08: 10-06-2018 13:00 / Ε-38

Η Ομάδα Ιστορικής Έρευνας (ΟΙΕ) συγκροτήθηκε το φθινόπωρο του 2016. Ο σκοπός της, να διερευνήσει και να συλλέξει από επίσημα ιστορικά αρχεία και αξιόπιστες πηγές, στοιχεία από μηδενική βάση, με τη μεγαλύτερη δυνατή αντικειμενική κρίση προκειμένου να αναδειχθεί η αλήθεια για το θλιβερό γεγονός της καταστροφής του Κορωπίου την 9/10/1944.

Ύστερα από λεπτομερή και εντατική έρευνα σε ελληνικά και ξένα αρχεία, η ΟΙΕ εντόπισε σημαντικό υλικό, που η αποτίμησή του ξεπέρασε κάθε προσδοκία, δεδομένου ότι το κάψιμο του Κορωπίου ήταν ένα τοπικό γεγονός και άγνωστο μέχρι σήμερα στο ευρύ κοινό.

Εκτός από τις πολύ ενδιαφέρουσες μαρτυρίες των επιζώντων μαρτύρων, ταξινομήθηκαν και υπέρ των πενήντα πηγές, με ιστορική αναφορά για το κάψιμο του Κορωπίου.

Ανάμεσα στα στοιχεία αρχείου περιλαμβάνεται και η δικογραφία περί εκτελέσεως Ελλήνων πολιτών και πυρπολήσεως οικημάτων στο Κορωπί, την οποία διεκπεραίωσε το Ελληνικό Εθνικό Γραφείο Εγκλημάτων Πολέμου και την παρέδωσε μαζί με άλλες, στις γερμανικές δικαστικές αρχές με το αίτημα διώξεως των Γερμανών εγκληματιών πολέμου.

Στην ανακοίνωση αυτή επιχειρείται μία σύντομη παρουσίαση των ενεργειών του ΕΕΓΕΠ, με ιδιαίτερη αναφορά στη δικογραφία για το Κάψιμο του Κορωπίου από τους Γερμανούς την 9-10-1944, καθώς και στην αντίστοιχη γερμανική δικογραφία, η οποία διενεργήθηκε από την γερμανική Εισαγγελία, για την δίωξη των κατηγορουμένων.

1.8.2 Οι Πρώτες Σχολικές Εγκαταστάσεις στα Μεσόγεια { Σ-08: 10-06-2018 13:20 / Ε-30}

Δημήτριος Μπούκης, Στρατιωτικός Ιατρός εα

Οι Πρώτες Σχολικές Εγκαταστάσεις στα Μεσόγεια

Σ-08: 10-06-2018 13:20 / Ε-30

Στην εργασία αυτή εξετάζεται η κτιριακή υποδομή των πρώτων σχολικών εγκαταστάσεων που δημιουργήθηκαν σ' όλα τα χωριά των Μεσογείων, μετά την σύσταση της νέας Ελλάδα στην έναρξη του εικοστού αιώνα. Εκτιμώνται οι προδιαγραφές ανέγερσής τους και οι εξασφαλίσεις υγιεινής που προσέφεραν στους υπεράριθμους φοιτούντες μαθητές. Επισημαίνεται η απουσία νοσημάτων μεταδιδόμενων δια του αέρος και του συγχρωτισμού και αποκαλύπτεται η ύπαρξη Καποδιστριακών προδιαγραφών που απέδωσαν καρπούς στην Παιδεία των Νεοελλήνων. Παράλληλα εκτιμώνται κι' οι αναγκαιότητες για την λειτουργία των σύγχρονων σχολείων, ώστε να αποδίδουν παιδεία χωρίς συμβάματα.

1.8.3 Οι Τριγλιανοί της Ραφήνας. Ιστορική και Εκκλησιαστική Επισκόπηση

Αθανάσιος Καψάλης, Αναπληρωτής Καθηγητής Γενικής Εκκλησιαστικής Ιστορίας, Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία Αθηνών

Οι Τριγλιανοί της Ραφήνας. Ιστορική και Εκκλησιαστική Επισκόπηση

Σ-08: 06-10-2018 13:40 / Ε-20

Εξετάζεται η Ιστορική και Εκκλησιαστική προέλευση των εκ Τριγλίας Μικρασιατών (σημ. Zeytinbagli της Προύσας) που εγκαταστάθηκαν στη Ραφήνα, με πρόσθετες ιστορικές πληροφορίες για τη θέση της τοπικής επισκοπής, τις σχέσεις της με τις λοιπές τοπικές Εκκλησίες και το Οικουμενικό Πατριαρχείο, σε συνδυασμό με τις απαραίτητες αναφορές στην καθημερινότητα των μικρασιατών κατοίκων της πόλης. Με τη βοήθεια του τοπικού συλλόγου Τριγλιανών της Ραφήνας επιχειρείται η καλύτερη δυνατή προσέγγιση της αρχικής μετεγκατάστασης των πρώτων προσφύγων στη Ραφήνα αλλά και των προβλημάτων που αντιμετώπισαν. Μελετάται ο τρόπος ζωής τους με ήθη και έθιμα που έφεραν από τη Μ. Ασία, η φροντίδα τους για την ίδρυση της τοπικής ποδοσφαιρικής ομάδας (1932), ο εορτασμός τοπικών πανηγύρεων και η από πλευράς τους απόδοση τοπωνυμίων της Μικράς Ασίας στην περιοχή της Ραφήνας, όπου με επίκεντρο τον Ι. Ν. Παντοβασιλίσσης δημιουργήθηκε ένας από τους πρώτους οικιστικούς πυρήνες της περιοχής.

1.8.4 Μικρασιάτες πρόσφυγες – Σαρακατσάνοι ποιμένες – Ευβοιώτες λιγνιτωρύχοι της Ραφήνας: συμπτώσεις και αποκλίσεις σε αφηγήσεις κατοίκων πρώτης και δεύτερης γενιάς

Άννα-Ευφροσύνη Μιχοπούλου, Μ.Α. (York, UK),
Ερευνήτρια τοπικής ιστορίας και ιστορίας των γυναικών

Μικρασιάτες πρόσφυγες – Σαρακατσάνοι ποιμένες – Ευβοιώτες λιγνιτωρύχοι της Ραφήνας: συμπτώσεις και αποκλίσεις σε αφηγήσεις κατοίκων πρώτης και δεύτερης γενιάς

Σ-08: 06-10-2018 14:20 / Ε-29

1.9 Κοινωνική Ανθρωπολογία-Ιστορία-Αρχειακή Έρευνα {Σ-09}

Σάββατο	17:00	Σ-09	Κοινωνική Ανθρωπολογία-Νεότερη Ιστορία
06-10-2018	17:00	Π	Προεδρείο: Δρ. Αλίκη Αγγελίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο - Νικόλαος Παπαγιαννάκος, Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ, ΔΕΑ Γεωγραφίας -Χωροταξίας
		Ο	Άρτεμις Αθανασίου, Υποψήφια Διδάκτορας στη Νεότερη Ιστορία, Πάντειο Πανεπιστήμιο
			Χάρης Γαστεράτος, Πτυχιούχος Ιστορίας & Πολιτικών Επιστημών και Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
			Γιάννης Σταμάτης Παπασιδέρης, Φοιτητής Ιστορικού Αρχαιολογικού, ΕΚΠΑ
	17:00	Ε	Ταξινόμηση Αρχείου Αναγκαστικού Συνεταιρισμού Μαρκοπούλου ΜΑΡΚΟ
		Ο	Δημήτριος Νικολάου, Αρχειονόμος, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ)
	17:20	Ε	Η Δημιουργία της Ταυτότητας του Μαρκοπουλιώτη στη Διαχρονία μέσα από τη Λειτουργία του ΜΑΡΚΟ
			Σίμωνας Βεκρής, Πτυχιούχος Ιστορικού Αρχαιολογικού, ΕΚΠΑ
		Ο	Κυριακή Παπαθανασοπούλου, Υποψήφια Διδάκτορας στη Νεότερη Ιστορία, Πάντειο Πανεπιστήμιο
			Βαγγέλης Φιλίππου, Τελειόφοιτος Ιστορικού Αρχαιολογικού, Πανεπιστήμιο Κρήτης
	17:40	Ε	Πρόσφυγες στη Ραφήνα και Παράλληλες Ταυτότητες
		Ο	Βασίλης Κουτσογιάννης, Πτυχιούχος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
			Ιουλιτίνα Σκορδάκη, Πτυχιούχος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
	18:00	Ε	"Ντόπιοι" και "ξένοι" στην κοινωνία της Ραφήνας. Μια ανθρωπολογική προσέγγιση.
		Ο	Αναστασία Καψάλη, Τελειόφοιτος Μεταπτυχιακού Προγράμματος, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
			Μαρία Λυσγάρα, Πτυχιούχος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
			Γεωργής Μανουδάκης, Πτυχιούχος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Σάββατο	17:00	Σ-09	Κοινωνική Ανθρωπολογία-Νεότερη Ιστορία
			Σοφία Παναγιωτάκου, Πτυχιούχος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
	18:20	Ε	Ταυτότητες σε διαπραγμάτευση: Αφηγήσεις εντοπιότητας στο Δήμο Μαρκοπούλου
		Ο	Δρ. Αλίκη Αγγελίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
	18:40	Ε	Σύγκριση Αποτελεσμάτων – Συμπεράσματα
	19:00	Σ	Συζήτηση

1.9.1 Ταξινόμηση Αρχείου Αναγκαστικού Συνεταιρισμού Μαρκόπουλου ΜΑΡΚΟ

Άρτεμις Αθανασίου, Υποψήφια Διδάκτορας στη Νεότερη Ιστορία, Πάντειο Παμπεπιστήμιο
Χάρης Γαστεράτος, Πτυχιούχος Ιστορίας & Πολιτικών Επιστημών και Ιστορίας, Πάντειο
 Παμπεπιστήμιο

Γιάννης Σταμάτη Παπασιδέρης, Φοιτητής Ιστορικού Αρχαιολογικού, ΕΚΠΑ

Ταξινόμηση Αρχείου Αναγκαστικού Συνεταιρισμού Μαρκόπουλου ΜΑΡΚΟ

Σ-09: 06-10-2018 17:00 / Ε-55

Την Άνοιξη του 2018 σε συνεργασία με τον Αναγκαστικό Συνεταιρισμό ΜΑΡΚΟ και την Εταιρεία Μελετών Νοτιοανατολικής Αττικής προχωρήσαμε στην καταγραφή και ταξινόμηση του αρχείου του Συνεταιρισμού (ιστορικό και ημιενεργό). Το αρχείο βρισκόταν στην αίθουσα του «Προσκοπισμού» βόρεια από το εμφιαλωτήριο. Επιλέχθηκε το υλικό που έχει ιστορική αξία και μεταφέρθηκε στα κτήρια των γραφείων του Συνεταιρισμού. Στους χώρους των γραφείων αντικαταστάθηκαν οι παλαιοί φάκελοι από νεότερους, καταγράφηκαν σε κείμενο excel και τοποθετήθηκαν σε ράφια που εγκαταστάθηκαν για το σκοπό αυτό στις αίθουσες των κεντρικών γραφείων. Στην εισήγηση θα παρουσιάσουμε :

- Τα κριτήρια επιλογής διατήρησης υλικού.
- Την διαδρομή του φορέα μέσα στο διηνεκές.
- Το ταξινομικό δένδρο.
- Τις εξαγωγές που πραγματοποίησε ο Συνεταιρισμός ανά τον κόσμο.

1.9.2 Η Δημιουργία της Ταυτότητας του Μαρκοπουλιώτη στη Διαχρονία μέσα από τη Λειτουργία του ΜΑΡΚΟ

Δημήτριος Νικολάου, Αρχειονόμος, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (ΕΤΕ)

Η Δημιουργία της Ταυτότητας του Μαρκοπουλιώτη στη Διαχρονία μέσα από τη Λειτουργία του ΜΑΡΚΟ

Σ-09: 06-10-2018 17:20 / Ε-57

Κατά τη διάρκεια της όψιμης Οθωμανικής αυτοκρατορίας οι πληθυσμοί αποκτούν συλλογική ταυτότητα τα χαρακτηριστικά της οποίας οδηγούν στην δημιουργία του έθνους κράτους. Παράλληλα με τη συλλογική ταυτότητα δημιουργείται και η τοπική ταυτότητα η οποία έχει να κάνει κυρίως με τον τόπο διαμονής και αναφέρεται σε κοινά χαρακτηριστικά, έθιμα, συνήθειες κ.α.

Στην περίπτωση του Μαρκόπουλου οι πληθυσμοί προέρχονται από διάφορες προελεύσεις και το διάστημα της εγκατάστασης στην περιοχή ποικίλει (1750 – 1870). Όλοι δηλώνουν ότι ανήκουν σε μία συγκεκριμένη εθνοτική ομάδα (αρβανίτες) και κοινό θρήσκευμα (χριστιανοί ορθόδοξοι).

Στην διάρκεια του 20ου αιώνα παρουσιάζεται μια συμπαγής ταυτότητα με φορέα εκπροσώπησης την παλιά δημογεροντία που μετονομάζεται το 1914 σε Αναγκαστικό Συνεταιρισμό ΜΑΡΚΟ.

Στην παρούσα εισήγηση θα καταγραφούν οι προσπάθειες συσσωμάτωσης και αντιμετώπισης από κοινού των προβλημάτων που τους απασχολούν και η σταδιακή μετατροπή του φορέα (δημογεροντία) σε αποκλειστικό φορέα εκπροσώπησης στην εκάστοτε εξουσία.

1.9.3 Πρόσφυγες στη Ραφήνα και Παράλληλες Ταυτότητες

Κυριακή Παπαθανασοπούλου, Υποψήφια Διδάκτορας στη Νεότερη Ιστορία, Πάντειο
Παμπεπιστήμιο

Σίμωνας Βεκρής, Πτυχιούχος Ιστορικού Αρχαιολογικού, ΕΚΠΑ

Βαγγέλης Φιλίππου, Τελειόφοιτος Ιστορικού Αρχαιολογικού, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Πρόσφυγες στη Ραφήνα και Παράλληλες Ταυτότητες

Σ-09: 06-10-2018 17:40 / Ε-56

Στην παρούσα ανακοίνωση θα γίνει μια σύντομη ιστορική αναφορά στην ίδρυση της Ραφήνας, ως προσφυγικός συνοικισμός το 1923. Η ιδιαιτερότητα του συνοικισμού σε σχέση με τους υπόλοιπους είναι ότι αρχικά στην Ραφήνα εγκαταστάθηκαν πρόσφυγες μόνο από την Τριγλία της Βιθυνίας, γεγονός που συνέβαλε καθοριστικά στην ίδρυση και την εξέλιξη του συνοικισμού. Η κοινή καταγωγή λειτούργησε ως ενοποιητικό στοιχείο, το οποίο βοηθούσε στην οικειοποίηση του νέου περιβάλλοντος μιας και οι κοινοτικοί θεσμοί, οι μνήμες από την πρότερη πατρίδα και το αίσθημα αλληλοβοήθειας μεταξύ των κατοίκων ήταν ιδιαίτερα ισχυρά. Μέσα από αρχειακές πηγές και προφορικές συνεντεύξεις από τους απογόνους των Τριγλιανών θα προσπαθήσουμε να μελετήσουμε ακροθιγώς την καθημερινότητα των προσφύγων της Ραφήνας και θα αναφερθούμε κυρίως στη δημόσια κοινωνικότητά τους. Με την συσσωμάτωση που ανέπτυξαν προκειμένου να αντιμετωπίσουν αφενός τα προβλήματα της αποκατάστασης, και αφετέρου να συγκροτήσουν τη προσφυγική ταυτότητα με τα ιδιαίτερα εθνοπολιτισμικά χαρακτηριστικά της Τριγλίας. Μελετώντας την εγκατάσταση των Τριγλιανών στη νέα τους πατρίδα δεν θα μπορούσαμε να αγνοήσουμε την συνέπεια που είχε η άφιξη και η εγκατάστασή τους στο τοπικό πληθυσμό που ζούσε ή εργαζόταν στην Ραφήνα, όπως οι Λιγνιτωρύχοι της Διασταύρωσης ή οι «κολίγοι» του Σκουζέ. Το 1928 λοιπόν, όταν αναγνωρίζεται επίσημα η Ραφήνα ως κοινότητα συνυπάρχουν οι διακριτές ταυτότητες των ανθρώπων που την κατοικούν είτε εκείνων που την γνώριζαν από πριν ως τόπο εργασίας και κατοικίας, είτε των προσφύγων που την ανακάλυψαν και την μετουσίωσαν σε νέα τους πατρίδα καθώς την έντυσαν με τα δικά τους εθνοπολιτισμικά χαρακτηριστικά και τις μνήμες της Μικράς Ασίας.

1.9.4 "Ντόπιοι" και "ξένοι" στην κοινωνία της Ραφήνας. Μια ανθρωπολογική προσέγγιση.

Βασίλης Κουτσογιάννης, Πτυχιούχος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Παμπεπιστήμιο

Ιουλιτίνα Σκορδάκη, Πτυχιούχος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Παμπεπιστήμιο

"Ντόπιοι" και "ξένοι" στην κοινωνία της Ραφήνας. Μια ανθρωπολογική προσέγγιση.

Σ-09: 06-10-2018 18:00 / Ε-58

Η παρούσα εισήγηση θα προσπαθήσει, μέσα από τις έννοιες "ντόπιος" και "ξένος", να σκιαγραφήσει τη συγκρότηση της τοπικής ταυτότητας στην περιοχή της Ραφήνας. Οι στρατηγικές που αναπτύσσουν τα υποκείμενα στο λόγο τους αναδεικνύουν ότι τα όρια των δύο εννοιών συχνά είναι

δυσδιάκριτα, οι νοηματοδοτήσεις τους αλληλοεπικαλύπτονται και εν τέλει η αίσθηση της εντοπιότητας εξαρτάται από πολλούς και διαφορετικούς παράγοντες.

Η ανάλυση θα στηριχθεί σε επιτόπια έρευνα η οποία πραγματοποιήθηκε από το καλοκαίρι του 2017 έως το καλοκαίρι του 2018 μέσα από ημιδομημένες συνεντεύξεις με μόνιμους κατοίκους της περιοχής.

1.9.5 Ταυτότητες σε διαπραγμάτευση: Αφηγήσεις εντοπιότητας στο Δήμο Μαρκοπούλου

Αναστασία Καψάλη, Τελειόφοιτος Μεταπτυχιακού Προγράμματος, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Μαρία Λυσγάρα, Πτυχιούχος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Παμπεπιστήμιο
Γεωργής Μανουδάκης, Πτυχιούχος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Σοφία Παναγιωτάκου, Πτυχιούχος Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Ταυτότητες σε διαπραγμάτευση: Αφηγήσεις εντοπιότητας στο Δήμο Μαρκοπούλου

Σ-09: 06-10-2018 18:20 / Ε-59

Η παρούσα εισήγηση εστιάζει σε δύο τοπικούς θεσμούς που θεωρούμε πως διαδραματίζουν κομβικό ρόλο στον αυτοπροσδιορισμό και ετεροπροσδιορισμό των κατοίκων του δήμου Μαρκοπούλου. Επιλέξαμε να ασχοληθούμε με τον αναγκαστικό συνεταιρισμό ΜΑΡΚΟ και με το δήμο Μαρκοπούλου. Για τη μελέτη των παραπάνω πραγματοποιήθηκαν ημιδομημένες συνεντεύξεις καθώς και επιτόπια έρευνα με συμμετοχική παρατήρηση κατά το διάστημα Ιούλιος 2017 – Ιούνιος 2018. Σκοπός μας είναι να διερευνήσουμε τους τρόπους με τους οποίους οι θεσμοί αυτοί επηρεάζουν τις δυναμικές σχέσεις που διαμορφώνουν οι κάτοικοι μεταξύ τους καθώς και το πώς αυτές οι σχέσεις επηρεάζουν τους εν λόγω θεσμούς.

1.9.6 Σύγκριση Αποτελεσμάτων – Συμπεράσματα

Δρ. Αλίκη Αγγελίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Σύγκριση Αποτελεσμάτων – Συμπεράσματα

Σ-09: 06-10-2018 18:40 / Ε-60

1.10 Ιστορική-Γεωχωρική Έρευνα {Σ-10}

Σάββατο	19:20	Σ-10	Ιστορική-Γεωχωρική Έρευνα
06-10-2018	19:20	Π	Προεδρείο: Ανδρέας Τσάτσαρης, Δρ Αγρονόμος-Τοπογράφος, Αναπληρωτής Καθηγητής Γεωχωρικής Έρευνας και Τεχνολογίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής - Σεραφείμ Κόλλιας, Τοπογράφος ΕΜΠ
		Ο	Χάρης Κουτελάκης, Δρ Αρχαιολογίας-Ιστορικός
	19:20	Ε	Κινητικότητα και Μετακινήσεις Πληθυσμού Προς και Από την Ανατολική Αττική από τον 11ο έως τον 20 Αιώνα
		Ο	Ηλίας Κολοβός, Αναπληρωτής Καθηγητής Οθωμανικής Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης
	19:40	Ε	Διάσπαρτα ιστορικά στοιχεία για τη ΝΑ Αττική από τις οθωμανικές πηγές
		Ο	Νικόλαος Παπαγιαννάκος, Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ, DEA Γεωγραφίας -Χωροταξίας
			Ελπίδα Χαίρη, Δρ. Αρχιτέκτων Αρχαιολόγος, Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή
	20:00	Ε	Ανακατατάξεις στο Ιδιοκτησιακό Καθεστώς στο Μαρκόπουλο Μεσογείων μέχρι τον 18ο αιώνα
		Ο	Αθηνά Στεφανή, Αρχιτέκτων, M.Sc.
	20:20	Ε	Μεταφορά των Υπαίθριων Παραγωγικών Εγκαταστάσεων εντός Οικισμού από τον 18 αι. στην Ευρύτερη Περιοχή του Μαρκοπούλου Μεσογείων
		Ο	Ελένη-Ελευθερία Γκάμα, Αρχιτέκτων Μηχανικός, ΔΠΜΣ Πολεοδομίας και Χωροταξίας ΕΜΠ
	20:40	Ε	Η Οικιστική Συγκρότηση της Πόλης των Σπάτων
	21:00	Σ	Συζήτηση

1.10.1 Κινητικότητα και Μετακινήσεις Πληθυσμού Προς και Από την Ανατολική Αττική από τον 11ο έως τον 20ο Αιώνα

Χάρης Κουτελάκης, Δρ Αρχαιολογίας-Ιστορικός

Κινητικότητα και Μετακινήσεις Πληθυσμού Προς και Από την Ανατολική Αττική από τον 11ο έως τον 20 Αιώνα

Σ-10: 06-10-2018 19:20 / Ε-46

Η έρευνά μου στα τοπωνύμια της Αττικής επιβεβαιώνει την μετακίνηση ατόμων ως επενδυτών από εκεί προς την Τήνο σε όλες τις «εξόδους» του πληθυσμού της, πλην ίσως μιας αντίστροφης πορείας, δηλαδή από την Τήνο προς την Αττική και ειδικά στην Αθήνα, στην πρώτη τριανταετία του 15ου αι. Στις περιπτώσεις αυτές είναι εμφανές ότι πρόκειται για τιμαριώτες και αστούς που ανήκουν στο καθολικό δόγμα ή για Βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς γαιοκτήμονες που έχουν συνάψει γάμους με οικογένειες καθολικών του αρχοντολογίου της Αθήνας.

Η αναμόχλευση των πηγών, γραπτών και προφορικών, τόσο του νησιού όσο και της Αθήνας, η διερεύνηση του υπόβαθρου των Οίκων του αρχοντολογίου και η ετυμολογική προσέγγιση των τοπωνυμίων μαζί με την έρευνα στα υλικά κατάλοιπα του παρελθόντος, κυρίως ναοί και μονές, μας προσφέρουν εντυπωσιακές πληροφορίες. Στις μετακινήσεις Κρητικών προς την Ν.Α.Αττική και τον Πορθμό της Εύβοιας σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε ο Άνθιμος. Την επίδραση του Άνθιμου στα πολιτικο-εκκλησιαστικά ζητήματα της Μεσογαίας και ειδικά του Μαρκόπουλου-Δάγκλα, φανερώνει και διαλαλεί η απεικόνισή του σε τοιχογραφία του ορθόδοξου ναού στον «διπλό από επέκταση ναό» της Αγ. Τριάδος στο Αγγελήσι, σε ισότιμη θέση μαζί με τον Ιερόθεο και τον Λεωνίδα που λατρεύονταν ως άγιοι της Αττικής και Μεγαρίδος.

1.10.2 Διάσπαρτα ιστορικά στοιχεία για τη ΝΑ Αττική από τις οθωμανικές πηγές

Ηλίας Κολοβός, Αναπληρωτής Καθηγητής Οθωμανικής Ιστορίας, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Διάσπαρτα ιστορικά στοιχεία για τη ΝΑ Αττική από τις οθωμανικές πηγές

Σ-10: 06-10-2018 19:40 / Ε-51

Στην ανακοίνωση θα παρουσιαστούν ιστορικά στοιχεία για τη Νοτιοανατολική Αττική, όπως προκύπτουν από τη μελέτη των οθωμανικών καταστίχων και λυτών οθωμανικών εγγράφων από διάφορα αρχεία που συγκεντρώθηκαν από τον εισηγητή. Παρότι λίγες στον αριθμό, σε αναμονή μιας πιο επισταμένης έρευνας, οι οθωμανικές πηγές φωτίζουν την θεσμική ιστορία της περιοχής στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας, αλλά και διάφορες άλλες όψεις της.

1.10.3 Ανακατατάξεις στο Ιδιοκτησιακό Καθεστώς στο Μαρκόπουλο Μεσογείων μέχρι τον 18ο αιώνα

Νικόλαος Παπαγιαννάκος, Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ, DEA Γεωγραφίας -Χωροταξίας
Ελπίδα Χαίρη, Δρ. Αρχιτέκτων Αρχαιολόγος, Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή

Ανακατατάξεις στο Ιδιοκτησιακό Καθεστώς στο Μαρκόπουλο Μεσογείων μέχρι τον 18ο αιώνα

Σ-10: 06-10-2018 20:00 / Ε-33

Η μεγάλη διασπορά τοπωνυμίων που προέρχονται από ονόματα οικογενειών επιτρέπει να συσχετιστεί η εγκατάσταση των οικογενειών αυτών με ιστορικά γεγονότα που συνέβησαν σε διαδοχικές εποχές, εφόσον αυτό είναι εφικτό.

Με αφετηρία τις τοποθεσίες επιχειρείται ο προσδιορισμός του χώρου αναφοράς για τον οποίο εξετάζονται:

- τα ιδιοκτησιακά δεδομένα (ιδιωτική και μοναστηριακή περιουσία),
- η σχετική οριοθέτηση των κτημάτων που αντιστοιχούν στον οικισμό του Μαρκόπουλου μέσα στην πεδιάδα των Μεσογείων ανά εποχή,
- η σύνθεση του πληθυσμού και οι μεταβολές που αυτός υφίσταται σύμφωνα με τα οθωμανικά κατάστιχα,
- οι διοικητικές και φορολογικές μεταρρυθμίσεις και οι επιπτώσεις τους στο ιδιοκτησιακό καθεστώς και στη χρήση της γης (καλλιέργειες ή βοσκότοπια),
- οι μεταβολές που επιφέρουν τόσο στη γη όσο και στη σύνθεση του πληθυσμού οι πολεμικές επιχειρήσεις που πραγματοποιούνται κατά το μελετώμενο διάστημα.

Η μελέτη είναι πρωτότυπη και στηρίζεται σε πολεοδομικές και γεωγραφικές-χωροταξικές παρατηρήσεις που προέκυψαν από λεπτομερή χαρτογραφική έρευνα και καταγραφή στο χάρτη στοιχείων που αντλήθηκαν τόσο βιβλιογραφικά όσο και από προφορικές και αρχειακές πηγές.

1.10.4 Μεταφορά των Υπαίθριων Παραγωγικών Εγκαταστάσεων εντός Οικισμού από τον 18 αι. στην Ευρύτερη Περιοχή του Μαρκοπούλου Μεσογείων

Αθηνά Στεφανή, Αρχιτέκτων, M.Sc.

Μεταφορά των Υπαίθριων Παραγωγικών Εγκαταστάσεων εντός Οικισμού από τον 18 αι. στην
Ευρύτερη Περιοχή του Μαρκοπούλου Μεσογείων

Σ-10: 06-10-2018 20:20 / Ε-49

Το άρθρο αυτό στοχεύει στην χωροχρονική δυναμική ανάλυση των υπαίθριων και αγροτικών οικισμών της ευρύτερης περιοχής του Μαρκοπούλου Μεσογαίας από τα τέλη του 18ου μέχρι και τα μέσα του 20ού αιώνα, χρονικού διαστήματος κατά το οποίο μπαίνουν τα θεμέλια για τη μετεξέλιξη του Μαρκοπούλου σε σύγχρονη πόλη.

Προκειμένου να εξεταστεί η χωροταξική συγκρότηση των οικισμών, καθώς και η μεταβολή της με την πάροδο του χρόνου, αντιπαραβάλλουμε ένα υπόβαθρο σχεδίων, αεροφωτογραφιών και αρχειακού υλικού, έχοντας ως σημεία αναφοράς τις παραγωγικές μονάδες επεξεργασίας του πρωτογενούς τομέα και την ενδεχόμενη μετακίνησή τους εντός οικισμού κατά το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα.

Η διερεύνηση των πιθανών προτύπων κατανομής των παραγωγικών εγκαταστάσεων στον χώρο, μας επιτρέπει να αντιληφθούμε τον ρόλο που έχει το αντιπροσωπευτικό αττικό τοπίο της ευρύτερης περιοχής του Μαρκοπούλου με τις παραδοσιακές καλλιέργειες του αμπελιού και της ελιάς στη διαμόρφωση της σημερινής πόλης.

1.10.5 Η Οικιστική Συγκρότηση της Πόλης των Σπάτων

Ελένη-Ελευθερία Γκάμα, Αρχιτέκτων Μηχανικός, ΔΠΜΣ Πολεοδομίας και Χωροταξίας ΕΜΠ

Η Οικιστική Συγκρότηση της Πόλης των Σπάτων

Σ-10: 06-10-2018 20:40 / Ε-54

Στην εισήγηση θα παρουσιαστεί μία ανάλυση της πολεοδομικής εξέλιξης του κυρίως οικισμού των Σπάτων Αττικής.

Σε μία πρώτη φάση θα γίνει αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης με ομαδοποίηση των κτιρίων ανά εποχή κατασκευής και ανά γειτονιά, υψομετρικές καμπύλες των δύο μικρών λόφων επί των οποίων εξελίχθηκε ο οικισμός, διαχωρισμό οδών βάσει παλαιότητας κτλ. τα οποία και θα αποτυπώνονται

σε χάρτες. Σε μία δεύτερη φάση αναλύοντας τους χάρτες της αποτύπωσης καθώς και χάρτες περιηγητών θα παρουσιαστεί ο τρόπος και η λογική με τους οποίους επεκτάθηκε ο οικισμός μέσα στον χρόνο. Σε μια τρίτη φάση θα γίνει αντιπαράθεση του φυσικού-μη σχεδιασμένου τρόπου επέκτασης του οικισμού έως τις αρχές του 20ού αιώνα σε σχέση με τα νεότερα πολεοδομικά σχέδια επέκτασής του και τους όρους δόμησης που επιβλήθηκαν στον παλιό οικισμό και θα γίνει μια εκτίμηση της μελλοντικής πορείας του συνολικού οικισμού.

1.11 Ιστορία (2) {Σ-11}

Σημ.: Ο επιστημονικός τομέας Ιστορία περιλαμβάνει δύο (2) συνεδρίες (Σ-08 & Σ-11) με τίτλο Ιστορία (1) και Ιστορία (2).

Κυριακή	10:30	Σ-11	Ιστορία
07-10-2018	10:30	Π	Προεδρείο: Γεώργιος Δερμάτης, Δρ Ιστορικός - Δημήτριος Νικολάου
		Ο	Γεώργιος Ιατρού, Μαθηματικός
	10:30	Ε	Κερατέα - Λαύριο 1864-1866: Νέα Στοιχεία για τη Διένεξη Σερπιέρι - Δημάρχου Λουκά Π. Αθανασίου
		Ο	Αριστείδης Κανατούρης, Μαθηματικός-Πληροφορικός, τ.Στέλεχος IBM
	10:50	Ε	Από τον Δήμο Λαυρίου στον Δήμο Λαυρεωτικής – Μια Ιστορική Αναδρομή (1835 – 1891)
		Ο	Χριστίνα Μαμαλουκάκη, Αρχιτέκτονας Μηχανικός ΕΜΠ - υποψήφια διδάκτορας ΕΡΗΕ
	11:10	Ε	Το Έργο των Γάλλων Μηχανικών HUET και GEYLER στο Λαύριο
		Ο	Πέτρος Τσαλιαγκός, Εκπαιδευτικός Θεολόγος, Δ/ντής ΓΕΛ Λαυρίου - υπ. διδ.Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Φλωρεντίας
	11:30	Ε	Η Φοίτηση των Κοριτσιών στα Ελληνικά Σχολεία της Κερατέας και Λαυρίου
		Ο	Γιώργος Πέππας, Συνταξιούχος Δικηγόρος
	11:50	Ε	Αρμένιοι Πρόσφυγες στη Λαυρεωτική
	12:10	Σ	Συζήτηση

1.11.1 Κερατέα - Λαύριο 1864-1866: Νέα Στοιχεία για τη Διένεξη Σερπιέρι - Δημάρχου Λουκά Π. Αθανασίου

Γεώργιος Ιατρού, Μαθηματικός

Κερατέα - Λαύριο 1864-1866: Νέα Στοιχεία για τη Διένεξη Σερπιέρι - Δημάρχου Λουκά Π. Αθανασίου

Σ-11: 07-10-2018 10:30 / Ε-15

Η ανακοίνωση αναφέρεται στα γεγονότα που διαδραματίστηκαν στα 1864-1866 με επίκεντρο την Κερατέα, πρωτεύουσα τότε του Δήμου Λαυρίου.

Μετά την έρευνα του Ανδρέα Κορδέλλα (1860) που συμπέρανε ότι υπάρχει μέγα οικονομικό όφελος από την ανακαμίνευση των αρχαίων σκωριών, ιδρύεται η Γαλλική Εταιρεία κυρίως από το J. B. Serpieri και Γ. Παχύ και ουσιαστικά θεμελιώνεται το 1865 η πόλη του Λαυρίου.

Ο δήμαρχος τότε Λουκάς Π. Αθανασίου έρχεται αρχικά σε συμφωνία και αργότερα σε ρήξη με την Εταιρεία, η τοπική κοινωνία της Κερατέας διχάζεται με κατάληξη τη θανάσιμη ενέδρα στο δήμαρχο, στη γέφυρα Αδάμη, στον οικισμό Πλάκα, μεταξύ Κερατέας Λαυρίου, από συνεργάτες του Σερπιέρι, όπως λένε οι μαρτυρίες (πιθανόν του ληστή Κίτσου κ.α.).

Η πρώτη ανακοίνωσή μου για αυτό το θέμα έγινε στη 1^η Επιστημονική Συνάντηση Ν.Α. Αττικής (Καλύβια 2002) και περιείχε επιστολή του δημάρχου στη Νομαρχία Αττικής & Βοιωτίας, αναφορές στο γλάντι που έγινε στη κεντρική πλατεία Κερατέας, στον Άγιο Δημήτριο, μετά την συμφωνία (από Γαλλικές πηγές). Ακόμη την μήνυση του Σερπιέρι στο δήμαρχο και μερίδα κατοίκων Κερατέας καθώς και άλλα στοιχεία που περιέχονται στη δίκη μεταξύ Ελληνικής και Γαλλικής Εταιρείας που ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 1866 και τελείωσε τον Δεκέμβριο του ίδιου χρόνου, όπως και δημοσιεύματα Ελληνικών και Γαλλικών εφημερίδων για το θέμα και αναφορές από τη μελέτη του Εντμόντ Αμπού, «Η επιχείρηση του Λαυρίου» κλπ..

Η δεύτερη ανακοίνωσή μου, μετά από δεκαέξι χρόνια περιέχει μια σειρά νέων στοιχείων, όπως, η ληξιαρχική πράξη θανάτου του δημάρχου 7/12/1865 (ληξιαρχείο Δήμου Αθηναίων), η δραστηριότητα του ληστή Κίτσου όπως καταγράφεται την ίδια μέρα στις εφημερίδες της εποχής «Αλήθεια» και «Αυγή». Επίσης, έγγραφο του Σερπιέρι σε επιτροπή κατοίκων της Κερατέας, που στρέφεται κατά του δημάρχου (αρχείο Μαρκουλή), δημοσιεύματα εφημερίδων για το ρόλο των Γ. Παχύ και Ανδρέα Κορδέλλα (που συντάχθηκε τελικά με τα συμφέροντα της Γαλλικής Εταιρείας), καθώς και του Αττικάρχη τότε και ονομαζόμενου «Γέρου» Δημήτρη Καλλιφρονά, που συνεργάστηκε με τον δήμαρχο και ήθελε όλο το έργο να το διαχειριστεί η Ελληνική Εταιρεία.

1.11.2 Από τον Δήμο Λαυρίου στον Δήμο Λαυρεωτικής – Μια Ιστορική Αναδρομή (1835 – 1891)

Αριστείδης Κανατούρης, Μαθηματικός-Πληροφορικός, τ.Στέλεχος IBM

Από τον Δήμο Λαυρίου στον Δήμο Λαυρεωτικής – Μια Ιστορική Αναδρομή (1835 – 1891)

Σ-11: 07-10-2018 10:50 / Ε-18

Το νεοσύστατο ελληνικό κράτος οργανώνεται το 1833 και δημιουργεί την πρώτη διοικητική του διαίρεση, πρώτα σε νομούς και επαρχίες, και κατόπιν σε δήμους. Από την διαίρεση της Αττικής σε δήμους το 1835, ο δήμος που καταλαμβάνει την νότια τριγωνική απόληξη της χερσονήσου, καλύπτοντας όλη την έκταση από τα Καλύβια και τον Κουβαρά στα βόρεια, μέχρι το ακρωτήριο Σούνιο στα νότια, ονομάζεται Δήμος Λαυρίου σε ανάμνηση της ιστορικότητας της περιοχής λόγω των αρχαίων μεταλλείων, και έχει έδρα την Κερατέα, από το γεγονός ότι το Λαύριο ως οικισμός δεν υπήρχε τότε. Με την επανέναρξη, το 1865, αρχικά των μεταλλουργικών και στη συνέχεια των μεταλλευτικών εργασιών, η σύγχρονη πόλη του Λαυρίου που συστάθηκε τότε, σταδιακά αποβαίνει το πληθυσμιακό, οικονομικό, επιχειρηματικό και διοικητικό κέντρο του δήμου και διεκδικεί την έδρα του. Η λύση που προκρίθηκε ήταν η διαίρεση το 1890 του δήμου Λαυρίου σε δύο δήμους: τον δήμο Θορικών (έδρα Κερατέα) και τον δήμο Σουνιέων (έδρα Εργαστήρια Λαυρίου), ο οποίος το 1891 μετονομάσθηκε σε δήμο Λαυρεωτικής.

Η ανακοίνωση που σκοπεύω να κάνω στο πλαίσιο της ΙΖ΄ Επιστημονικής Συνάντησης Ν.Α. Αττικής, στοχεύει στο να εξιστορήσει τα σχετικά με την δημιουργία του δήμου Λαυρίου το 1835, την εξέλιξή του, τα πρόσωπα που διετέλεσαν δήμαρχοί του και τις προσπάθειες για την αυτονόμηση της πόλης του Λαυρίου ως την δημιουργία του Δήμου Λαυρεωτικής το 1891, και βασίζεται σε σχετική έρευνά μου στα Γενικά Αρχεία του Κράτους και σε άλλες ιστορικές και αρχαιολογικές πηγές.

1.11.3 Το Έργο των Γάλλων Μηχανικών HUET και GEYLER στο Λαύριο

Χριστίνα Μαμαλουκάκη, Αρχιτέκτονας Μηχανικός ΕΜΠ - υποψήφια διδάκτορας ΕΡΗΕ

Το Έργο των Γάλλων Μηχανικών HUET και GEYLER στο Λαύριο

Σ-11: 10-07-2018 11:10 / Ε-25

Ο ρόλος των Γάλλων μηχανικών στην διαμόρφωση του βιομηχανικού Λαυρίου στα τέλη του 19ου αιώνα είναι καθοριστικός.

Ηδη από τις πρώτες μελέτες γίνονται γνωστά ονόματα Γάλλων μηχανικών και εταιρειών που συνέβαλαν στην κατασκευή και τη λειτουργία των εγκαταστάσεων των μεταλλείων. Στην ιστορική τεκμηρίωση του ερευνητικού προγράμματος του Ε.Μ.Πολυτεχνείου, το 1995, αναφέρονται τα ονόματα των “Huet et Geyler” ως μηχανικών του εμβληματικού πλυντηρίου στον Κυπριανό. Ποιοι είναι όμως οι μηχανικοί αυτοί; πώς και γιατί επιλέγονται να κατασκευάσουν τα σημαντικότερα κτίρια της εταιρείας; πώς υλοποιείται η κατασκευή των πλυντηρίων και πώς εξελίσσεται η λειτουργία τους; Η παρούσα μελέτη, βασιζόμενη σε γαλλικά ιστορικά αρχεία, έρχεται να δώσει απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά και ταυτόχρονα επιχειρεί μια νέα αποτίμηση της σημασίας των κτιρίων της παλιάς ΓΕΜΛ.

Οι Huet et Geyler, μηχανικοί της Ecole Centrale, έρχονται στο Λαύριο έπειτα από πρόσκληση του Jean-Baptiste Serpieri, όντας ήδη αναγνωρισμένοι διεθνώς ως ειδικοί της μεταλλουργικής βιομηχανίας. Με περισσότερα από 50 μοντέρνα πλυντήρια και εργαστήρια μηχανικής επεξεργασίας μεταλλευμάτων σε Ευρώπη, Αφρική και Λατινική Αμερική, θεωρούνται οι καλύτεροι στον τομέα τους, χωρίς άλλον ανταγωνιστή πέραν από τους γερμανικούς οίκους. Από την πρώτη στιγμή που φθάνουν στο Λαύριο, ασχολούνται με την μελέτη του έργου των αρχαίων Ελλήνων μεταλλουργών, ανακαλύπτουν τα κοιτάσματα μολυβδούχων μεταλλευμάτων, πλούσια σε άργυρο, και κυρίως την καλαμίνα, σε διάφορες μορφές και σε μεγάλες ποσότητες. Διευθύνουν τις εργασίες εκμετάλλευσης και επεξεργασίας μεταλλευμάτων με τρόπο μεθοδικό και συστηματικό. Αρχικά τελειοποιούν τον εξοπλισμό των στοών και ανανεώνουν τις μηχανές εξόρυξης των μεταλλείων με νέα σύγχρονα μηχανήματα. Στη συνέχεια κατασκευάζουν δύο πλυντήρια για τον εμπλουτισμό των φτωχών μεταλλευμάτων και τον μηχανικό διαχωρισμό των μικτών (μεταλλευμάτων). Τα μηχανήματα των πλυντηρίων αυτών είναι τα πολυπλοκότερα και τα τελειότερα όλων των προηγούμενων εγκαταστάσεων. Το 1879 παρουσιάζεται η πρώτη μελέτη τους για τα μεταλλεύματα του Λαυρίου και έναν χρόνο αργότερα μια δεύτερη η οποία κερδίζει το χρυσό μετάλλιο του Συλλόγου των Πολιτικών Μηχανικών της Γαλλίας. Η εργασία τους αυτή θεωρείται μία από τις πιο αξιόλογες μονογραφίες που έγινε ποτέ για τη διαμόρφωση και τις ιδιότητες της καλαμίνας. Χάρη στις πολύχρονες μελέτες των Huet και Geyler, γνωρίζουμε σήμερα την καλαμίνα του Λαυρίου, της οποίας ο πλούτος και η ποιότητα είναι μια από τις καλύτερες του κόσμου.

Τα παλαιά πλυντήρια της ΓΕΜΛ φέρουν ακόμα τα ίχνη της ιδιαίτερης ιστορίας των Γάλλων μηχανικών και παραμένουν, έως και τις μέρες μας, μοναδικοί μάρτυρες του έργου τους. Την ιδιαίτερη αυτή βιομηχανική ιστορία οφείλουμε όχι μόνο να αναδείξουμε και να καταστήσουμε ευρέως γνωστή, αλλά και να αξιοποιήσουμε για την μελλοντική λειτουργία του Τεχνολογικού Πολιτιστικού Πάρκου του Λαυρίου.

1.11.4 Η Φοίτηση των Κοριτσιών στα Ελληνικά Σχολεία της Κερατέας και Λαυρίου

Πέτρος Τσαλιαγκός, Εκπαιδευτικός Θεολόγος, Δ/ντής ΓΕΛ Λαυρίου - υπ. διδ. Ψυχολογίας
Πανεπιστημίου Φλωρεντίας

Η Φοίτηση των Κοριτσιών στα Ελληνικά Σχολεία της Κερατέας και Λαυρίου

Σ-11: 10-07-2018 11:30 / Ε-44

Στην ανακοίνωση θα παρουσιαστεί η εξέλιξη του πληθυσμού των κοριτσιών που φοίτησαν την περίοδο 1890-1920 στα <<ελληνικά>> σχολεία Κερατέας και Λαυρίου και θα διερευνηθεί α) η σχέση με τον πληθυσμό των αγοριών β) η εξέλιξη του πληθυσμού ανά έτος γ) οι συνθήκες και το νομικό πλαίσιο φοίτησης δ) η σχέση με το πρωτοεμφανιζόμενο φεμινιστικό κίνημα ε) οι γενικότερες ιστορικές συνθήκες και οι κοινωνικές αντιλήψεις που επηρέασαν την φοίτηση των κοριτσιών.

1.11.5 Αρμένιοι Πρόσφυγες στη Λαυρεωτική

Γιώργος Πέππας, Συνταξιούχος Δικηγόρος

Αρμένιοι Πρόσφυγες στη Λαυρεωτική

Σ-11: 10-07-2018 11:50 / Ε-36

Με την Μικρασιατική καταστροφή του 1922 ένας αρκετά μεγάλος αριθμός Αρμενίων προσφύγων αποβιβάστηκε στο Λαύριο. Διέμειναν προσωρινά σε καταυλισμό. Ωστόσο οι Λαυριώτες παροτρύνθηκαν και παραχώρησαν μέρος των καταλυμάτων τους. Έτσι διασκορπίστηκαν και βολεύτηκαν σε όλες σχεδόν τις συνοικίες του Λαυρίου. Ικανός αριθμός εγκαταστάθηκε στην Καμάριζα, αρχικά στον παλιό στρατώνα και μετά σε καταλύματα κοντά στην αγορά. Λιγότεροι εγκαταστάθηκαν στην Πλάκα και ακόμη λιγότεροι στην περιοχή του Άνω Σουνίου. Πολύ σύντομα, αρκετοί από αυτούς τους Αρμένιους έφυγαν για την Αθήνα και για τη Γαλλία. Όσοι έμειναν για μια δεκαετία περίπου, εργάστηκαν στη Γαλλική Εταιρεία (Λαύριο ή στα ορυχεία της Καμάριζας και της Πλάκας, με θύματα μάλιστα) ενώ άλλοι ως ελεύθεροι επαγγελματίες (μαραγκοί, υποδηματοποιοί, κλπ). Εντύπωση προκαλεί η ταχύτατη αυτοοργάνωσή τους, έστω και υποτυπώδης, με την εκλογή αντιπροσωπευτικών επιτροπών, ίδρυση σχολείων, συγκρότηση ομάδων αλληλεγγύης και καλλιτεχνικών συνόλων ακόμη (χορωδία-θέατρο). Στην Καμάριζα, πρόσφατα, συντηρήθηκαν τα υπάρχοντα αρμενικά μνήματα, μοναδικά στην Λαυρεωτική και ίσως σε όλη την Αττική, και δημιουργήθηκε προστατευμένος ταφικός περίβολος, υπενθυμίζοντας το πέρασμα των Αρμενίων από τον τόπο.

1.12 Κοινωνιολογία-Λαογραφία {Σ-12}

Κυριακή	12:20	Σ-12	Κοινωνιολογία-Λαογραφία
07-10-2018	12:20	Π	Προεδρείο: Ελευθέριος Αλεξάκης, Δρ. Κοινωνιολόγος - Εθνολόγος - Ελευθερία Λάππα-Παπαδάκη, Δρ. Κοινωνιολόγος, Εκπαιδευτικός
		Ο	Ελευθερία Λάππα-Παπαδάκη, Δρ. Κοινωνιολόγος, Εκπαιδευτικός
	12:20	Ε	Το Λαύριο σαν Πόλος Εγκατάστασης Ανθρώπινου Δυναμικού Κυρίως Μεταναστών και Προσφύγων Διαχρονικά
		Ο	Αθανασία Μαρκουλή, Φιλολόγος-Ιστορικός, Δρ. ΕΜΠ
	12:40	Ε	Γεώργιος Παχύς, μια Πολυσχιδής Προσωπικότητα που Πρωτοστάτησε στον Οικονομικό, Κοινωνικό και Πολιτικό Βίο της Ελλάδας το β' μισό του 19ου αιώνα
		Ο	Φωτεινή Μαρμάνη, Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
	13:00	Ε	Δομές Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο Αλλοδαπών στην Ελλάδα- Συγκριτική Προσέγγιση με Υπόλοιπες Ευρωπαϊκές Χώρες
	13:20		
	13:40	Σ	Συζήτηση

1.12.1 Το Λαύριο σαν Πόλος Εγκατάστασης Ανθρώπινου Δυναμικού Κυρίως Μεταναστών και Προσφύγων Διαχρονικά

Ελευθερία Λάππα-Παπαδάκη, Δρ. Κοινωνιολόγος, Εκπαιδευτικός

Το Λαύριο σαν Πόλος Εγκατάστασης Ανθρώπινου Δυναμικού Κυρίως Μεταναστών και
Προσφύγων Διαχρονικά

Σ-12: 07-10-2018 12:20 / Ε-23

Το Λαύριο σαν τόπος εισδοχής και εγκατάστασης μεταναστών και προσφύγων θεωρείται πόλη κυρίαρχη αφού από τη δημιουργία της 1865 και μετά ενσωμάτωσε στρατιές ανθρώπων που έρχονται να δουλέψουν στα μεταλλεία και αργότερα στην κλωστοϋφαντουργία και άλλες επιχειρήσεις. Οι συνθήκες διαβίωσης και εργασίας θεωρούνται επαχθείς αλλά στόχος των νεοεισερχομένων είναι να εγκατασταθούν όπως και έγινε μόνιμα αφού οι επιχειρήσεις μεταλλευμάτων δεν μπορούν να διακόψουν την εργασία τους .

Ένας αγροτικός εισερχόμενος πληθυσμός εγκαθίσταται και συνειδητοποιείται ταξικά και αρκετές φορές συγκρούεται προκειμένου να βελτιωθούν πράγματα και καταστάσεις. Άρα αυτοί οι άνθρωποι βιώνουν μια άλλη ζωή διότι από το χωράφι εισέρχονται στο εργοστάσιο κατοικούν αρκετοί μαζί σε ένα χώρο και εργάζονται πάλι μαζί κυρίως σε κλωστοϋφαντουργία [Καρέλλας, Δέδες ,σπιρτάδικο κ.λ.π.]

Όσον αφορά τους πρόσφυγες η αλληλεγγύη του πληθυσμού της Λαυρεωτικής είναι εμφανής μέχρι και σήμερα αφού από το 1922 εγκαθίστανται πάνω από 1000 πρόσφυγες που προέρχονταν από τη Μ. Ασία και αργότερα το 1947 επιβάλλεται η εγκατάσταση του κέντρου αιτούντων άσυλο μέχρι σήμερα με τη βοήθεια του Ερυθρού σταυρού.

Η συνεχής εγκατάσταση προσφύγων συνεχίστηκε και μέσα από την εγκατάσταση προσφύγων κυρίως Ρωσσοπόντιων όπου υπάρχει μια ολόκληρη συνοικία.

Η καταγωγή των διαφόρων ομάδων είναι εμφανής κυρίως από τους διάφορους συλλόγους δημιουργώντας μάλιστα και πολιτιστικές εκδηλώσεις κυρίως το καλοκαίρι και αποτυπώνονται και έθιμα κάποιων περιοχών [κρήτες , θεσσαλοί , πόντιοι, μακεδόνες, ηπειρώτες, σαντορινιοί κ.λ.π.].

Σήμερα και παρά τις αντίξοες συνθήκες ο πληθυσμός του Λαυρίου συνεχίζει να συμβιώνει με διάφορες εθνότητες αφού όλα αυτά τα χρόνια οι κάτοικοι διαπαιδαγωγήθηκαν να ζουν αλληλέγγυα με κάθε εισερχόμενο και ταλαιπωρημένο . Τα χοτ σπότ που φιλοξενούν διάφορες εθνότητες στην περιοχή του Σουνίου αλλά και οι Κούρδοι που διαμένουν ακόμη στο πρώην κέντρο αιτούντων άσυλο εμφανίζουν το πολιπολιτισμικό χαρακτήρα της περιοχής

Σήμερα το κέντρο αιτούντων άσυλο βρίσκεται σε άσχημη κατάσταση από άποψη πολεοδομική και παρά την αποχώρηση του ερυθρού σταυρού γίνεται προσπάθεια συντήρησης και σίτισης των ατόμων

που βρίσκονται μέσα στο κέντρο περιμένοντας και την κρατική βοήθεια. Ευχόμαστε ότι θα γίνει το καλλίτερο δυνατόν για την επιβίωση αυτών των ανθρώπων .

1.12.2 Γεώργιος Παχύς, μια Πολυσχιδής Προσωπικότητα που Πρωτοστάτησε στον Οικονομικό, Κοινωνικό και Πολιτικό Βίο της Ελλάδας το β' μισό του 19ου αιώνα [Σ-12: 10-07-2018 12:40 / Ε-27]

Αθανασία Μαρκουλή, Φιλολόγος-Ιστορικός, Δρ. ΕΜΠ

Γεώργιος Παχύς, μια Πολυσχιδής Προσωπικότητα που Πρωτοστάτησε στον Οικονομικό, Κοινωνικό και Πολιτικό Βίο της Ελλάδας το β' μισό του 19ου αιώνα

Σ-12: 10-07-2018 12:40 / Ε-27

Ο Γεώργιος Παχύς πρωτοστάτησε στην ιστορία του Λαυρίου. Είναι ένας από αυτούς που πρώτοι ασχολήθηκαν με το Λαύριο στη νεότερη εποχή. Είναι αυτός που το 1860 ζήτησε άδεια εκμετάλλευσης των σκωριών από το ελληνικό δημόσιο. Μια άδεια που δεν πήρε όμως ποτέ γιατί κανείς δεν του απάντησε ούτε στην πρώτη αλλά ούτε και στις επόμενες δύο αιτήσεις που έκανε. Οι αιτήσεις αυτές όμως κινητοποίησαν το ελληνικό κράτος ώστε να στείλει στο ξεχασμένο, ως τότε, Λαύριο τον ορυκτολόγο Ανδρέα Κορδέλλα για να μελετήσει τις σκωρίες και να καταλήξει σε συμπεράσματα σχετικά με τα οφέλη από την εκμετάλλευσή τους.

Είναι λοιπόν ο Γ. Παχύς άνθρωπος των μεταλλευτικών επιχειρήσεων;

Σ' αυτήν την ανακοίνωση θα γίνει προσπάθεια ανάδειξης αυτής της προσωπικότητας που πράγματι ήταν άνθρωπος των μεταλλευτικών επιχειρήσεων, αφού διαδραμάτισε σπουδαίο ρόλο στην επανέναρξη των εργασιών των μεταλλείων του Λαυρίου αλλά επίσης προσπάθεια ανάδειξης και των άλλων ιδιοτήτων του, αφού ο ίδιος άνθρωπος πρωτοστάτησε στα οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά πράγματα του Λαυρίου , της Άρτας αλλά κι ολόκληρης της Ελλάδας –όντας βουλευτής αλλά και τσιφλικάς- κατά το β' μισό του 19ου αιώνα.

1.12.3 Δομές Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο Αλλοδαπών στην Ελλάδα-Συγκριτική Προσέγγιση με Υπόλοιπες Ευρωπαϊκές Χώρες

Φωτεινή Μαρμάνη, Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Δομές Φιλοξενίας Αιτούντων Άσυλο Αλλοδαπών στην Ελλάδα-Συγκριτική Προσέγγιση με Υπόλοιπες Ευρωπαϊκές Χώρες

Σ-12: 10-07-2018 13:00 / Ε-28

Στις ευρωπαϊκές χώρες εμφανίζεται μια εντυπωσιακή ποικιλία ρυθμίσεων και πρακτικών ως προς την υποδοχή των αιτούντων άσυλο. Γίνεται σαφής διαχωρισμός στα κέντρα κράτησης (κλειστού τύπου) και στα κέντρα υποδοχής (ανοιχτού τύπου).

Σε σχέση με τον αριθμό των Κέντρων Κράτησης στην Ευρώπη, τα οποία προορίζονται για τους παράνομους μετανάστες που βρίσκονται υπό διοικητική κράτηση π. χ στο Μαρόκο, στο Βέλγιο, στη Μάλτα, στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες ο αριθμός των Κέντρων Υποδοχής δεν είναι μεγάλος

Η αυξανόμενη εφαρμογή του μέτρου της κράτησης σε πολλά κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, έχει υποστεί κριτική από πολλές διεθνείς οργανώσεις. Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, η κράτηση των αλλοδαπών θα πρέπει να αποτελεί έσχατο μέτρο, να εφαρμόζεται για το μικρότερο δυνατό διάστημα, και όπου είναι εφικτό να αναζητούνται εναλλακτικά της κράτησης μέτρα.

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι η ανάδειξη των τύπων των κέντρων-δομών που λειτουργούν στην Ευρώπη, των συνθηκών που επικρατούν συγκριτικά με τη λειτουργία αντιστοίχων στην Ελλάδα, εστιάζοντας στις δομές της νοτιοανατολικής Αττικής και η παρουσίαση προτάσεων προς βελτίωση της οργανωτικής δομής τους και των συνθηκών λειτουργίας τους.

1.13 Περιβάλλον {Σ-13}

Κυριακή	17:00	Σ-13	Περιβάλλον
07-10-2018	17:00	Π	Προεδρείο: Κωνσταντίνος Μεθενίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Ανόργανης Χημείας και Τεχνολογίας, Τμήμα Χημείας ΕΚΠΑ - Δημήτριος Κανάκης, Τοπογράφος ΕΜΠ
		Ο	Μιχάλης Σκούλλος, Ομότιμος Καθηγητής Χημείας Περιβάλλοντος και Χημικής Ωκεανογραφίας, Τμήμα Χημείας, ΕΚΠΑ
	17:00	Ε	Προοπτική Σχεδιασμού Για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Αποθέματα Βιόσφαιρας του Προγράμματος MAB/UNESCO για την Νοτιοανατολική Αττική
			(Εκτάκτως από την ενότητα "Αειφόρος Ανάπτυξη" Σ-14)
		Ο	Νικόλαος Θωμαΐδης, Καθηγητής Αναλυτικής Χημείας, Τμήμα Χημείας, ΕΚΠΑ
	17:20	Ε	Αυθεντικότητα Οίνων: Τεκμηρίωση και Νέες Προοπτικές
		Ο	Ευάγγελος Μπακέας, Αναπληρωτής Καθηγητής Αναλυτικής Χημείας, Τμήμα Χημείας, ΕΚΠΑ.
	17:40	Ε	Παρακολούθηση Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης Περιοχής Λιμένων
		Ο	Βασίλης Νικολού, Τμήμα Οινολογίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
	18:00	Ε	Γλυκοί Οίνοι μετά από την Θερμική Επεξεργασία Γλεύκους πριν τη Ζύμωση, από την Ποικιλία Σαββατιανό
			Βασιλική Βλάμη, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων, Αγρίνιο
			Παναγιώτης Δημόπουλος, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Βιολογίας, Τομέας Βιολογίας Φυτών, Ρίο
		Ο	Σταμάτης Ζόγκαρης, ΕΛΚΕΘΕ, Ανάβυσσος
			Ιωάννης Κόκκορης, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Βιολογίας, Τομέας Βιολογίας Φυτών, Ρίο
	18:20	Ε	Προτεραιότητες για την Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και του Τοπίου στις Προστατευόμενες Περιοχές Natura 2000 της Νότιας Αττικής
		Ο	Κωνσταντίνος Χασάπης, Αναπληρωτής Καθηγητής Χημείας και Τεχνολογίας Ορυκτών Πόρων, Τμήμα Χημείας ΕΚΠΑ
	18:40	Ε	Περιβαλλοντικά και Οικονομικά Οφέλη από την Παραγωγή και Εφαρμογή Εδαφοβελτιωτικών Προερχόμενων από τα Βιοαποικοδομήσιμα Απόβλητα του Δήμου Βούλας-Βάρης-Βουλιαγμένης
		Ο	Κωνσταντίνος Μεθενίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Ανόργανης Χημείας και Τεχνολογίας, Τμήμα Χημείας ΕΚΠΑ

Κυριακή	17:00	Σ-13	Περιβάλλον
			Αλέξανδρος Στουραΐτης, Χημικός ΕΚΠΑ, Msc Ανόργανη Χημεία
	19:00	Ε	Θέσεις και Αντιθέσεις σχετικά με την Εγκατάσταση Μονάδων Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από την Θερμική Κατεργασία Στερεών και Άλλων Αποβλήτων στην Περιοχή της Νοτιοανατολικής Αττικής
	19:20	Σ	Συζήτηση

1.13.1 Προοπτική Σχεδιασμού Για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Αποθέματα Βιόσφαιρας του Προγράμματος MAB/UNESCO για την Νοτιοανατολική Αττική

Μιχάλης Σκούλλος, Ομότιμος Καθηγητής Χημείας Περιβάλλοντος και Χημικής Ωκεανογραφίας,
Τμήμα Χημείας, ΕΚΠΑ

Προοπτική Σχεδιασμού Για την Αειφόρο Ανάπτυξη: Αποθέματα Βιόσφαιρας του Προγράμματος
MAB/UNESCO για την Νοτιοανατολική Αττική

Σ-13: 07-10-2018 17:00 / Ε-71

1.13.2 Αυθεντικότητα Οίνων: Τεκμηρίωση και Νέες Προοπτικές

Νικόλαος Θωμαΐδης, Καθηγητής Αναλυτικής Χημείας, Τμήμα Χημείας, ΕΚΠΑ

Αυθεντικότητα Οίνων: Τεκμηρίωση και Νέες Προοπτικές

Σ-13: 07-10-2018 17:20 / Ε-63

Η συνεχώς αυξανόμενη ανησυχία των καταναλωτών σχετικά με την παραπλάνηση τους από ενδεχόμενη νοθεία, όπως και την ασφάλεια και την ποιότητα των τροφίμων, έχει δημιουργήσει την ανάγκη για πιο αυστηρά και ακριβή συστήματα παρακολούθησης και ελέγχου της αυθεντικότητας των τροφίμων. Το 2017 τέθηκε σε εφαρμογή ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 625/2017 με τον οποίο καθορίζεται ένα ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων των τροφίμων ώστε να εξακριβώνεται η συμμόρφωση με τη νομοθεσία της Ένωσης. Στον Κανονισμό αυτό περιλαμβάνεται ο ορισμός Κέντρων Αναφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αυθεντικότητα και την ακεραιότητα της αγροδιατροφικής αλυσίδας. Το JRC (JointResearchCenter), το οποίο έχει οριστεί ως το Ευρωπαϊκό Εργαστήριο Αναφοράς για την αυθεντικότητα των τροφίμων, έχει θέσει σαν πρώτο στόχο την ανάπτυξη μεθόδων ελέγχου αυθεντικότητας οίνων, καθώς ο οίνος είναι ένα κορυφαίο γεωργικό προϊόν της ΕΕ, με μεγάλο οικονομικό αντίκτυπο και κατανάλωση και εξαγεται παγκοσμίως. Στην παρούσα ομιλία θα παρουσιαστεί αυτό το νομοθετικό πλαίσιο και η εφαρμογή του, οι σύγχρονες τεχνικές που εφαρμόζονται

για τον έλεγχο αυθεντικότητας οίνων (μοριακές τεχνικές όπως η PCR, φασματοσκοπικές τεχνικές όπως FTIR, ICP-MS, φασματομετρία μαζών υψηλής διακριτικής ικανότητας (HRMS), φασματοσκοπία πυρηνικού μαγνητικού συντονισμού (NMR) κοκ), τα χημειομετρικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη μεθόδων ελέγχου αυθεντικότητας, καθώς και οι νέες προοπτικές που ανοίγονται στον τομέα της τυποποίησης και του ελέγχου της αυθεντικότητας των οίνων. Επίσης, θα παρουσιαστούν συνοπτικά και οι προσπάθειες που πραγματοποιούνται στο Τμήμα Χημείας του ΕΚΠΑ για την τεκμηρίωση της αυθεντικότητας των ελληνικών οίνων.

1.13.3 Παρακολούθηση Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης Περιοχής Λιμένων

Ευάγγελος Μπακέας, Αναπληρωτής Καθηγητής Αναλυτικής Χημείας, Τμήμα Χημείας, ΕΚΠΑ.

Παρακολούθηση Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης Περιοχής Λιμένων

Σ-13: 07-10-2018 17:40 / Ε-64

Η λειτουργία λιμενικών εγκαταστάσεων σε μία περιοχή αποτελεί, αναμφισβήτητα, μία επιβαρυντική για το περιβάλλον δραστηριότητα. Οι επιπτώσεις εκτείνονται σε όλα τα περιβαλλοντικά διαμερίσματα (έδαφος, ύδατα και ατμοσφαιρικός αέρας). Οι λόγοι που συντελούν σε αυτό το γεγονός είναι αφενός μεν, ο μεγάλος ακτοπλοϊκός φόρτος που αυξάνεται δραματικά για τη χώρα μας τη θερινή περίοδο, ο μεγάλος κυκλοφοριακός φόρτος για την εξυπηρέτηση της μετακίνησης ανθρώπων και προϊόντων καθώς πολλές φορές και η έλλειψη επαρκώς ανεπτυγμένου συγκοινωνιακού δικτύου. Τα τελευταία χρόνια η συνεισφορά δραστηριοτήτων σχετικών με τη ναυτιλία αποτελούν θέμα μελέτης σε πολλές περιοχές καθώς και συνεχούς αναθεώρησης της υφιστάμενης νομοθεσίας. Οι επιπτώσεις στην ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα οφείλονται στην παρουσία σημαντικών ποσοτήτων αιωρούμενων σωματιδίων, οξειδίων του αζώτου και διοξειδίου του θείου και πολλές φορές είναι σημαντικότερες από αυτές που προκαλούνται από χερσαίες πηγές εκπομπής. Αποτέλεσμα αυτών είναι η συνεχής αύξηση των μέτρων παρακολούθησης με συνεχή καταγραφή των επιπέδων ρύπανσης.

1.13.4 Γλυκείς Οίνοι μετά από την Θερμική Επεξεργασία Γλεύκους πριν τη Ζύμωση, από την Ποικιλία Σαββατιανό

Βασίλης Νικολού, Τμήμα Οινολογίας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Γλυκοί Οίνοι μετά από την Θερμική Επεξεργασία Γλεύκους πριν τη Ζύμωση, από την Ποικιλία Σαββατιανό

Σ-13: 07-10-2018 18:00 / Ε-66

Η θερμική επεξεργασία του μούστου και η αλκοολική ζύμωση που ακολουθεί, για την παραγωγή του παραδοσιακού Μεσογειακού γλυκού κρασιού, προκαλούν μεταβολές στη χημική δομή των συστατικών του μούστου και του παραγόμενου γλυκού κρασιού, προσδίδοντας μοναδικά οργανοληπτικά χαρακτηριστικά (γευστικά και χρωματικά). Συγκεκριμένα μελετήθηκε η παραγωγή της 5-υδρόξυ-μεθύλ-φουρφουράλης (5-HMF) κατά τη θερμική κατεργασία του μούστου, καθώς και η αποδόμησή της κατά την αλκοολική ζύμωση.

1.13.5 Προτεραιότητες για την Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και του Τοπίου στις Προστατευόμενες Περιοχές Natura 2000 της Νότιας Αττικής

Σταμάτης Ζόγκαρης, ΕΛΚΕΘΕ, Ανάβυσσος

Βασιλική Βλάμη, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων, Αγρίνιο

Ιωάννης Κόκκορης, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Βιολογίας, Τομέας Βιολογίας Φυτών, Ρίο

Ιωάννης Κόκκορης, Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Βιολογίας, Τομέας Βιολογίας Φυτών, Ρίο

Προτεραιότητες για την Διατήρηση της Βιοποικιλότητας και του Τοπίου στις Προστατευόμενες Περιοχές Natura 2000 της Νότιας Αττικής

Σ-13: 10-07-2018 18:00 / Ε-72

Η Αττική Γη, το Αττικό Τοπίο...πως προστατεύεται η φύση στη χερσόνησο Αττικής σήμερα; Η περιοχή αυτή είναι από τα πιο απειλούμενα φυσικά κεφάλαια της Ελλάδας, έχουν γίνει σοβαρές αλλαγές τα τελευταία 30 χρόνια. Εδώ εξετάζουμε της ιστορία δημιουργίας και διαχείρισης των θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών που υπάγονται κάτω από τον νεοσύστατο Φορέα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών της περιοχής της Νότιας Αττικής (Σχινιάς- Μαραθώνας, Βραυρώνα, Υμηττός, θαλάσσιες και χερσαίες περιοχές του Νότιου Ευβοϊκού και Σαρωνικού). Αναφερόμαστε στην ανάπτυξη θεσμοθετημένων προστατευόμενων περιοχών του πιο υψηλού επιπέδου προστασίας (Μνημεία της Φύσης, Εθνικά Πάρκα κ.ο.κ). Από το 2018 η διαχείριση και διοικητική υποστήριξη των προστατευόμενων περιοχών της Ανατολικής και Νότιας Αττικής ανήκουν κάτω από έναν νέο φορέα διαχείρισης. Στην παρούσα ανασκόπηση θα εξετάσουμε τις αξίες βιοποικιλότητας, τις ανθρωπογενείς

απειλές και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες που προσφέρουν οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000 που βρίσκονται δίπλα στην πρωτεύουσα. Θα γίνει μια πρόδρομη προσπάθεια ιεράρχησης προτεραιοτήτων και των άμεσων δράσεων που δυνητικά μπορούν να βοηθήσουν τη θωράκιση, διατήρηση και ανάδειξη αυτών των περιοχών. Υπάρχουν σημαντικές προοπτικές και ευκαιρίες για την προστασία της βιοποικιλότητας και των πολιτιστικών τοπίων καθώς και την εμπλοκή της τοπικής κοινωνίας στην ανάπτυξη οργανωμένων προστατευόμενων περιοχών.

1.13.6 Περιβαλλοντικά και Οικονομικά Οφέλη από την Παραγωγή και Εφαρμογή Εδαφοβελτιωτικών Προερχόμενων από τα Βιοαποικοδομήσιμα Απόβλητα του Δήμου Βούλας-Βάρης-Βουλιαγμένης

Κωνσταντίνος Χασάπης, Αναπληρωτής Καθηγητής Χημείας και Τεχνολογίας Ορυκτών Πόρων, Τμήμα Χημείας ΕΚΠΑ

Περιβαλλοντικά και Οικονομικά Οφέλη από την Παραγωγή και Εφαρμογή Εδαφοβελτιωτικών Προερχόμενων από τα Βιοαποικοδομήσιμα Απόβλητα του Δήμου Βούλας-Βάρης-Βουλιαγμένης

Σ-13: 07-10-2018 18:40 / Ε-69

Η αγορά βιολιπασμάτων, συμπεριλαμβανομένων των βελτιωτικών εδάφους και των καλλιεργητικών μέσων, στην Ευρώπη εκτιμάται σε 4.500 εκατ. Ευρώ. Στην Ελλάδα, η αγορά βιολογικών λιπασμάτων εκτιμάται σε 250 εκατ. Ευρώ

Ο Δήμος παράγει ήδη 2 εδαφοβελτιωτικά, το Vita Green και το Vita Green PLUS. Το 2017 παρήγαγε 2.000 σάκους των 50 λίτρων με πρώτη ύλη 1.000 τόνους πράσινων υπολειμμάτων – κλαδεμάτων. Πάνω από 300 κάτοικοι το χρησιμοποιούν στους κήπους τους και στα φυτά που έχουν στα μπαλκόνια τους.

Για το 2018 και μετά επιδιώκεται η ετήσια μετατροπή, σε πρώτη φάση, 5.000 τόνων πράσινων υπολειμμάτων – κλαδεμάτων και 3.000 τόνων οργανικών, βιοδιασπώμενων αποβλήτων σε εδαφοβελτιωτικό, με στόχο ο συνολικός αριθμός να φτάσει τους 10.000 τόνους και για τα δύο είδη αποβλήτων

Έχει επιλεγεί η επεξεργασία των κλαδεμάτων και των οργανικών υπολειμμάτων με την μέθοδο βιοκαταλυτικής μετατροπής. Η μεθοδολογία αυτή αναπτύχθηκε στο Τμ. Χημείας του ΕΚΠΑ

Τα παραγόμενα κόμποστ-εδαφοβελτιωτικά είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν σε εφαρμογές βελτίωσης εδαφών για οποιοδήποτε τύπο καλλιέργειας συμπεριλαμβανομένων και των βιολογικών. Είναι η προσφορότερη δράση για την αντιστροφή της πορείας προς ερημοποίηση που εξελίσσεται στις παραμεσόγειες χώρες.

Έχει μόνο θετικά επιστημονικά, τεχνικά περιβαλλοντικά και, ιδιαίτερα, οικονομικά πλεονεκτήματα έναντι όλων των εφαρμοζόμενων λύσεων. Μπορούν να διατεθούν στην αγορά και να χρησιμοποιηθούν ως οργανικά λιπάσματα ή βελτιωτικά εδάφους.

Ο Δήμος Βάρης, Βούλας, Βουλιαγμένης διαθέτει ελάχιστο δυναμικό αγοράς 240.000 σάκων 50l / έτος. Ένα τριετές έργο μπορεί να καλύψει το ήμισυ της ζήτησης, 120.000 τσάντες min. αξίας € 720.000.

1.13.7 Θέσεις και Αντιθέσεις σχετικά με την Εγκατάσταση Μονάδων Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από την Θερμική Κατεργασία Στερεών και Άλλων Αποβλήτων στην Περιοχή της Νοτιοανατολικής Αττικής

Κωνσταντίνος Μεθενίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Ανόργανης Χημείας και Τεχνολογίας,
Τμήμα Χημείας ΕΚΠΑ
Αλέξανδρος Στουραϊτης, Χημικός ΕΚΠΑ, Msc Ανόργανη Χημεία

Θέσεις και Αντιθέσεις σχετικά με την Εγκατάσταση Μονάδων Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας από την Θερμική Κατεργασία Στερεών και Άλλων Αποβλήτων στην Περιοχή της Νοτιοανατολικής Αττικής

Σ-13: 07-10-2018 19:00 / Ε-70

Η διάθεση των στερεών αποβλήτων είναι ένα ακανθώδες και ευρέως διαδεδομένο πρόβλημα σε πολλές αστικές και αγροτικές περιοχές τόσο σε αναπτυγμένες όσο και αναπτυσσόμενες χώρες. Ένα από τα βασικά προβλήματα του αστικού περιβάλλοντος, στις περισσότερες χώρες σήμερα, είναι η συλλογή και η διάθεση των αστικών στερεών απορριμμάτων (ΑΣΑ). Οι εφαρμοζόμενες λύσεις της διαχείρισης των ΑΣΑ πρέπει να είναι οικονομικά βιώσιμες, τεχνικά εφικτές, κοινωνικά και νομικά αποδεκτές καθώς και περιβαλλοντικά φιλικές. Δίκαια λοιπόν, το ζήτημα της διαχείρισης των ΑΣΑ αποτελεί τη μεγαλύτερη πρόκληση για τις αρχές όχι μόνο των μεγάλων αλλά και των μικρών πόλεων.

Στην παρούσα ομιλία θα παρουσιαστεί η συσχέτιση των σύγχρονα αποδεκτών λύσεων διαχείρισης των ΑΣΑ με την εφαρμογή τους στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Αττικής, με έμφαση στην εγκατάσταση μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από την θερμική κατεργασία στερεών και άλλων αποβλήτων.

1.14 Ανάπτυξη {Σ-14}

Κυριακή	19:40	Σ	Αειφόρος Ανάπτυξη
07-10-2018	19:40	Π	Προεδρείο: Κωνσταντίνος Μεθενίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Ανόργανης Χημείας και Τεχνολογίας, Τμήμα Χημείας ΕΚΠΑ - Νικόλαος Παπαγιαννάκος, Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ, DEA Γεωγραφίας -Χωροταξίας
		Ο	Δημήτριος Κανάκης, Τοπογράφος ΕΜΠ
	19:40	Ε	Το Εθνικό Κτηματολόγιο στα Μεσόγεια και τις Γειτονικές Περιοχές από το 1995 μέχρι το 2018. Οι Διεκδικήσεις Κλήρων Ακτημόνων και Άλλων Εκτάσεων
		Ο	Νίκος Κατσαρός, Δρ Χημικός, π. Πρόεδρος ΕΦΕΤ, Διευθυντής Τμήματος Διατροφολογίας New York College, Επιστημονικός Συνεργάτης ΕΚΕΦΕ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ
	20:00	Ε	Πρωτογενής Παραγωγή και Αειφόρος Ανάπτυξη στην Περιοχή της Νοτιοανατολικής Αττικής: ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΓΗΣ ΧΩΡΙΣ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ
		Ο	Ελένη Χρυσικοπούλου, Δικηγόρος, Msc: Το δίκαιο των Αγορών: Αγροτοδιατροφικός τομέας.
	20:20	Ε	Ελληνικοί ΠΟΠ και ΠΓΕ οίνοι. Η Θέση του Κρασιού στην Ελληνική Κοινωνία
	20:40	Σ	Συζήτηση

1.14.1 Το Εθνικό Κτηματολόγιο στα Μεσόγεια και τις Γειτονικές Περιοχές από το 1995 μέχρι το 2018. Οι Διεκδικήσεις Κλήρων Ακτημόνων και Άλλων Εκτάσεων

Δημήτριος Κανάκης, Τοπογράφος ΕΜΠ

Το Εθνικό Κτηματολόγιο στα Μεσόγεια και τις Γειτονικές Περιοχές από το 1995 μέχρι το 2018.
Οι Διεκδικήσεις Κλήρων Ακτημόνων και Άλλων Εκτάσεων

Σ-14: 10-07-2018 19:20 / Ε-52

Αναφέρεται στα Μεσόγεια (Μαρκόπουλο, Σπάτα κλπ) και σε δύο γειτονικές περιοχές (Δ. Αγίας Παρασκευής και Ν.Μάκρη).

Αποτελεί συνέχεια της ανακοίνωσης «Το Εθνικό Κτηματολόγιο στα Μεσόγεια» (Π. Γκινოსάτης- Δ. Κανάκης, Κορωπί 1995, 7η Συνάντηση).

Καταγράφει πρακτικές της Κτηματολόγιο ΑΕ, αμφισβητήσεις εκτάσεων από Αγροτικές Αποκαταστάσεις και εντός σχεδίου εκτάσεων από Δασικές Υπηρεσίες, καθώς και τις διεκδικήσεις του Ελληνικού Δημοσίου, το οποίο υποβάλλει δηλώσεις ιδιοκτησίας και ενστάσεις κατά την σύνταξη του Εθνικού Κτηματολογίου, κλπ.

Αναφέρει τους νόμους που απαγορεύουν ρητά την προβολή δικαιωμάτων κυριότητας εκ μέρους του Δημοσίου (2003) καθώς και Δικαστικά παράδοξα που έχουν σχέση με Αγροτικές Αποκαταστάσεις, όπως αναφέρει και διάταξη (2014) που θεσπίστηκε υπέρ της Εκκλησίας της Ελλάδος για συγκεκριμένες εκτάσεις χωρίς καμία πρόνοια εξαίρεσης, ενώ επιπλέον την απαλλάσσει από της υποχρέωση καταχώρησης των συγκεκριμένων εκτάσεων στα Κτηματολογικά Βιβλία.

Έχοντας ασχοληθεί με κτήματα της Αγροτικής Νομοθεσίας ("Βουρβά", " Παλλήνη", "Κάτω Χαρβάτι", " Πικέρμι" κλπ) επί 40 έτη (1978-2018) και με την εκπροσώπηση της περιοχής για πολεοδομικά και ιδιοκτησιακά θέματα σε Υπουργεία και Υπηρεσίες (1983-2018), προτείνω μέσω της ανακοίνωσής μου την ανάληψη πρωτοβουλιών για την θέσπιση μέτρων προς επίλυση προβλημάτων που έχουν δημιουργηθεί.

1.14.2 Πρωτογενής Παραγωγή και Αειφόρος Ανάπτυξη στην Περιοχή της Νοτιοανατολικής Αττικής: ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΓΗΣ ΧΩΡΙΣ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Νίκος Κατσαρός, Δρ Χημικός, π. Πρόεδρος ΕΦΕΤ, Διευθυντής Τμήματος Διατροφολογίας New York College, Επιστημονικός Συνεργάτης ΕΚΕΦΕ ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ

Πρωτογενής Παραγωγή και Αειφόρος Ανάπτυξη στην Περιοχή της Νοτιοανατολικής Αττικής:
ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΑΤΤΙΚΗΣ ΓΗΣ ΧΩΡΙΣ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΑ ΦΥΤΟΦΑΡΜΑΚΩΝ

Σ-14: 07-10-2018 20:00 / Ε-68

Στην πρόσφατη έκθεση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων, αναφέρεται ότι περίπου το 30% των αγροτικών προϊόντων της Ε.Ε. ήταν χωρίς υπολείμματα φυτοφαρμάκων. Ακολουθώντας ορθές γεωργικές πρακτικές, ολοκληρωμένες γεωργικές καλλιέργειες κλπ. μπορούμε να επιτύχουμε φυσικά αγροτικά προϊόντα ξεκινώντας από την Αττική. Το πρόσφατο γεγονός με την γλυφοσάτη και άλλα φυτοφάρμακα προβληματίζουν την επιστημονική κοινότητα, τους καταναλωτές και τους παράγωγους.

1.14.3 Ελληνικοί ΠΟΠ και ΠΓΕ οίνοι. Η Θέση του Κρασιού στην Ελληνική Κοινωνία

Ελένη Χρυσικοπούλου, Δικηγόρος, Msc: Το δίκαιο των Αγορών: Αγροτοδιατροφικός τομέας.

Ελληνικοί ΠΟΠ και ΠΓΕ οίνοι. Η Θέση του Κρασιού στην Ελληνική Κοινωνία

Σ-14: 07-10-2018 20:20 / Ε-65

1.15 Συμπεράσματα και Κλείσιμο Συνεδρίου {Σ-15}

Κυριακή	21:00	Σ-15	Συμπεράσματα και Κλείσιμο Συνεδρίου
07-10-2018		Ο	Νικόλαος Παπαγιαννάκος , Αρχιτέκτων Μηχανικός ΕΜΠ, DEA Γεωγραφίας -Χωροταξίας, Πρόεδρος Εταιρείας Μελετών ΝΑ Αττικής (ΕΜΕΝΑ)
	21:00	Ε	Συμπεράσματα και Κλείσιμο Συνεδρίου

2 Χορηγοί

Η Οργανωτική Επιτροπή ευχαριστεί:

- την Περιφέρεια Ανατολικής Αττικής,
- την εταιρεία ΑΙΓΕΑΣ Α.Μ.Κ.Ε.,
- την εταιρεία CAMPER GAZ - Ε. & Α. Βρυσανάκης και ΣΙΑ Ο.Ε.,
- την εταιρεία WATT Α.Ε.,
- την εταιρεία ΑΦΟΙ Καζάκου Α.Β.Ε.Ε.

ΙΖ' ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Παράλληλες Εκδηλώσεις

Κυριακή 30 Σεπτεμβρίου 2018 - ώρα 18:30

Έκθεση: Η έννοια της συλλογικότητας στη Ραφήνα και το Μαρκόπουλο
τοπικοί Θεσμοί και ταυτότητες από το 18ο αιώνα μέχρι σήμερα

Χώρος Έκθεσης: Γραφεία Αναγκαστικού Συνεταιρισμού ΜΑΡΚΟ
Διάρκεια: 30.9.2018 - 14.10.2018

www.emena.gr